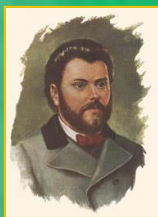

Școala Gimnazială ION CREANGĂ Brăila

DE LA GRĂDINIȚĂ LA ȘCOALĂ

Revista Simpozionului Județean
„ȘCOALA și GRĂDINIȚA – PARTENERI“

Nr. 3
decembrie 2019

Colectivul de redacție:

Director – prof. Băcanu Elena-Livica

Director adj. – prof. Rădoi Doinița

Prof. înv. primar Van den Berg Jianu Violeta-Anca

Prof. înv. primar Băjănică Ioana

Prof. înv. primar Purice Suzana

CUPRINS

Partea I – lucrări științifice

1. PARTENERIATUL GRĂDINIȚĂ – ȘCOALĂ.....	6
Prof. înv. primar Bordea Gicuța, Școala Gimnazială ”Dimitrie Cantemir” Brăila	
2. ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE DEZVOLTĂRII INTELECTUALE A PREȘCOLARULUI ȘI ȘCOLARULUI NECESARE ÎN ÎNSUȘIREA CONCEPTULUI DE NUMĂR NATURAL.....	10
Prof. înv. primar Ioana Băjănică, Prof. înv. primar Suzana Purice, Școala Gimnazială „Ion Creangă” Brăila	
3. CONTRIBUȚIA JOCULUI ȘI A ÎNVĂȚĂRII LA DEZVOLTAREA PSIHICĂ A ȘCOLARULUI.....	14
Prof. înv. preșc. Codreanu Andreea - Mădălina, Liceul Teoretic „Constantin Angelescu” - Structura Grădinița cu Program Normal Ianca	
4. PREȘCOLARII DE AZI – ȘCOLARII DE MĂINE.....	21
Prof. înv. preșc. Cojocarui Mihaela, Educatoare Crăciun Mirela, Grădinița cu Program Normal nr. 56 ”Crăiasa Zăpezii” Brăila	
5. CONTRIBUȚIA JOCULUI LA DEZVOLTAREA PERSONALĂ A ȘCOLARULUI MIC - JOCURI DE EXPRIMARE A EMOȚIILOR.....	26
Prof. înv. primar Damian Liliana, Prof. înv. primar Barbu Daniela, Școala Gimnazială Vădeni	
6. PARTENERIATELE EDUCAȚIONALE ȘI IMPORTANȚA LOR ÎN EDUCAȚIA COPILULUI DE VÂRSTĂ TIMPURIE.....	32
Prof. înv. preșc. Gena Grosu, Prof. înv. preșc. Nicolae Georgeta, Grădinița cu Program Prolungit nr. 6 Brăila	
7. CONTINUITATEA GRĂDINIȚĂ – ȘCOALĂ.....	38
Prof. înv. preșc. Ispas Săndița, Prof. înv. preșc. Pațelea Cătălina, Grădinița cu Program Prolungit nr. 56 ”Negruț” Brăila	

8. JOCUL - MODALITATE DE EXPRIMARE A EULUI, DE SOCIALIZARE, ÎNVĂȚARE, EDUCARE, DEZVOLTARE.....42

Prof. învă. preșc. Meiroșu Ionela, Liceul Teoretic ”Constantin Angelescu” Ianca

9. IMPORTANȚA JOCULUI ÎN VIAȚA COPILULUI.....48

Prof. învă. preșc. Minaev Mirela, Prof. învă. preșc. Aramă Georgeta, Grădinița cu Program Prelungit Nr. 2 Brăila

10. CU PAȘI MICI DE LA GRĂDINIȚĂ SPRE ȘCOALĂ - PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL.....52

Prof. învă. primar Mocanu Ionela, Prof. învă. primar Tulumis Violeta, Prof. învățământ primar Lărgăanu Florica, Școala Gimnazială ”Mihu Dragomir” Brăila

11. JOCUL DIDACTIC - MIJLOC DE EDUCAȚIE ȘI ELEMENT DE CONTINUITATE ÎN RELAȚIA GRĂDINIȚĂ ȘI ȘCOALĂ.....57

Prof. învă.pimar Moise Carmen, Școala Gimnazială „Ion Creangă” Brăila, Prof. învă.primar Pantazi Camelia, Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Brăila

12. IDENTIFICAREA ASPECTELOR SPECIFIC ADAPTĂRII ȘCOLARE ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII UNOR STRATEGII DE PREVENIRE ȘI DE AMELIORARE A SITUAȚIILOR DE INADAPTARE - *OPT REGULI PENTRU A LE FACE COPILOR MAI UȘOARĂ ADAPTAREA LA ȘCOALĂ*.....65

Prof. învă. primar Morteciu Elena, Liceul Teoretic “Constantin Angelescu”- Ianca

13. JOCUL-MODALITATE DE SOCIALIZARE, ÎNVĂȚARE, EDUCARE ȘI DEZVOLTARE PSIHICĂ A COPILULUI PREȘCOLAR.....70

Prof. învă. preșc. Mocanu Maria Mirela, Prof. învă. preșc. Sandu Mariana Adriana, Grădinița cu program prelungit nr. 6, Brăila

14. DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII VERBALE LA PREȘCOLARI ÎN VEDEREA INTEGRĂRII ÎN CLASA PREGĂTITOARE.....77

Prof. învă. preșc. Săndulescu Viorica, Prof. învă. preșc. Pistică Rodica, Grădinița cu program prelungit nr. 6 Brăila

15. CU PAȘI MICI DE LA GRĂDINIȚĂ LA ȘCOALĂ.....83

Prof. învă. preșc. Șerban Voica, Grădinița cu Program Prelungit nr. 56 Brăila, Educatoare Măcă Stana, Grădinița Ciocile

16. ROLUL JOCULUI ÎN DEZVOLTAREA INTELECTUALĂ A COPILULUI.....87

Prof. învă. primar Teișanu Daniela Dorina, Școala Gimnazială "Costache Grigore Șuțu", Șuțești, Brăila

17. DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE.....92

Prof. învă. preșcolar Vâlcu Nina-Nicoleta, Grădinița cu P.P. Nr. 47 Brăila

18. ÎMI CUNOSC COPILUL?.....98

Prof. învă. primar Van den Berg – Jianu Violeta Anca, Școala Gimnazială "Ion Creangă" Brăila

19. PROBLEME SPECIFICE ALE ADAPTĂRII COPILULUI LA VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ȘCOLARĂ.....105

Prof. învă. primar Vișan Daniela, Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”, Brăila

Partea a II-a – lucrări artistico – plastice ale preșcolarilor.....112

PARTENERIATUL GRĂDINIȚĂ - ȘCOALĂ

Prof. învățământ primar **Bordea Gicuța**
Școala Gimnazială "Dimitrie Cantemir"
Brăila

“Fiecare copil pe care îl educăm este un OM dăruit societății” (N. Iorga)

În primele etape ale vieții, responsabilitatea educării copilului revine familiei. În mod firesc, părinții sunt primii educatori ai copilului. Copiii sunt apoi înscriși în grădiniță, instituție care le asigură condițiile necesare pentru dezvoltarea în concordanță cu nevoile individuale. Vine apoi rândul profesioniștilor din grădinițe și școli să se ocupe de educarea și formarea copiilor printr-o metodologie și un curriculum specific vârstei acestora.

Grădinița este un important mediu de socializare, îi ajută pe copii să interacționeze cu alți copii, dar și cu adulți și le oferă acestora un mediu primitiv, adecvat învățării. Totodată, grădinița oferă suport pentru valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil, pentru dezvoltarea capacității de a intra în relație cu ceilalți copii și cu adulții. De asemenea, grădinița sprijină copilul în interacțiunea cu mediul, favorizează descoperirea de către fiecare copil a propriei identități și îi formează o imagine de sine pozitivă.

Denumită și „vârsta de aur a copilăriei”, vârsta preșcolară se caracterizează prin multiple achiziții pe plan intelectual, fizic și comportamental. Odată cu intrarea în grădiniță, copilul vine în contact cu o multitudine de necunoscute, el deschide un cutăr al comorilor, pe care, plin de curiozitate, îl cercetează și și-l însușește. Sub îndrumarea atentă a educatoarei, copilul își satisface curiozitatea prin joc, prin acțiunea directă cu obiectele. În această perioadă are loc dezvoltarea puternică a limbajului, se pun bazele operațiilor gândirii (sinteză, analiză, abstractizare, generalizare, comparație) prin acțiune nemijlocită cu obiectele se dezvoltă memoria, atenția, imaginația și, în același timp,

copilul, prin faptul că intră într-o colectivitate, își dezvoltă abilități și atitudini care îi vor fi utile mai târziu, la școală: sentimente de prietenie, respect, atitudinea de cooperare, de apartenență la un grup, spiritul de învingător.

După familie, grădinița constituie prima experiență de viață a copilului în societate, aici copilul ia cunoștință cu activități și obiecte, descoperă o mulțime de lucruri din jurul lui: culorile, formele geometrice, desenul și muzica, lumea viețuitoarelor, învață să danseze, să se joace, să comunice... Comunicarea este foarte importantă la această vârstă, un rol important avându-l și părinții care trebuie să vorbească cu copilul permanent, să răsfoiască /să citească cu acesta o carte cu imagini frumoase, chiar și să se joace împreună.

Școala este instituția social în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv și pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viața, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisive în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

O comunicare optima învățător/ familie are rolul de a acționa în mod pozitiv asupra copilului și de a stopa comportamentele negative. De multe ori apar dificultăți de comunicare și de dezvoltare a relației școală- familie. De aceea trebuie cunoscuți factorii care favorizează dar și blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre ele afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și natura comportamentului.

O trecere eficientă de la grădiniță la școală se poate realiza printr-o serie de măsuri ce implică, în primul rând, stabilirea unui parteneriat permanent grădiniță-școală. Colaborarea poate lua mai multe forme:

- Colaborarea între cadrele didactice: discuții, schimburi de opinii, studierea reciprocă a documentelor oficiale, analiza componentelor educaționale ale acestor două trepte obiective, conținuturi, strategii didactice;
- Desfășurarea unor activități commune grădiniță-școală: jocuri distractive, de mișcare, dramatizări, jocuri didactice, vizite, activități practice etc.

Spre exemplu, se pot desfășura în parteneriat activități precum:

1. Joc didactic-concurs: ”Descifrează codul”- preșcolarii vor alcătui propoziții despre obiecte, ființe, fenomene și le vor reprezenta grafic, fără să le pronunțe cu voce tare. Școlarii vor scrie și ei, propria propoziție – prin trasarea de linii, respectând numărul de cuvinte din cea alcătuită de preșcolari.Vor câștiga cei care ”ghicesc” propozițiile colegilor;
2. Activitate practică: ”Un dar pentru prieteni” – se poate organiza cu ocazia diferitelor evenimente și sărbători: începutul și sfârșitul anului școlar, ziua prieteniei, ziua copilului, Crăciun, Paște. Elevii și preșcolarii colaborează pentru a confecționa felicitări, măștișoare, obiecte, pe care și le dăruiesc.
3. Joc didactic interdisciplinar: ”Răspunde și scrie”: elevii le citesc celor mici întrebările, preșcolarii răspund, iar elevii vor scrie pe tablă răspunsurile acestora. Se pot utiliza metode active precum – diagrama Venn, metoda cubului, metoda exploziei stelare, se vor adresa întrebări din sfera de cunoștințe comune: povești cunoscute, anotimpuri, elemente din natură (plante, animale, păsări);
4. Activitate interdisciplinară: ”O poveste în culori”- elevii creează o poveste, iar preșcolarii desenează personajele poveștii, realizând împreună o carte.

Factori care favorizează comunicarea:

- Transmiterea informațiilor de către învățător/ diriginte într-o formă accesibilă părinților ;
- Evitarea analizării critice sau blamării părintelui ;
- Mediul ambiant de discuție să fie plăcut ;
- Capacitatea învățătorului de a mobiliza părinții să comunice și să le asculte problemele
- Evitarea subiectelor care privesc elevii problemă, se fac discuții individuale cu aceștia;
- Rezolvarea problemelor copiilor, implicarea în găsirea unor soluții ;
- Sprijinirea, încurajarea părinților pentru a schimba atitudinea negativă a elevului.
- Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții .

- Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om
- Se accentuează azi ideea de a sprijini părinții și nu de a-i substitui. Se identifică tot mai clar ideea unor intervenții asupra familiei și deci, în primul rând, asupra părinților pentru a-i ajuta, forma și susține în sarcinile lor educative.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bunescu, Ghe., Alecu G., Badea D. – *Educația părinților. Strategii și programe*, E.D.P., București, 1997;
2. Nica, I., Țopa, L. - *Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I*, E.D.P., București, 1974;
3. Păuna, Adriana Camelia - *Rolul jocului în asigurarea continuității între activitatea din grădiniță și cea din școală*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010;
4. Stoian, M. – *Abecedarul părinților*, E.D.P., București, 1972.
5. Vrasmas, Ecaterina Adina – *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, 2002;
6. Wallon, Henri - *Evoluția psihică a copilului*, E.D.P., București, 1975.

ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE DEZVOLTĂRII INTELECTUALE A PREȘCOLARULUI ȘI ȘCOLARULUI NECESARE ÎN ÎNSUȘIREA CONCEPTULUI DE NUMĂR NATURAL

Prof. învățământ primar **Ioana Băjnică**

Prof. învățământ primar **Suzana Purice**

Școala Gimnazială „Ion Creangă” Brăila

Învățământul preșcolar este prima verigă a sistemului de învățământ, care are ca scop asigurarea pregătirii copiilor de 3-6 ani pentru integrarea optimă în regimul activității școlare și dobândirea aptitudinii de școlaritate. „În grădiniță, copilul, această ființă vie cu o lume proprie, această ființă activă, polivalentă totodată, aflată într-o permanentă schimbare, trebuie să fie mereu redescoperit de educatoare, în dinamica ipostazelor mereu inedite ale individualității în devenire.”¹

Scopul activităților matematice din grădiniță nu este acela de a învăța sistematic anumite concepte, ci de a pregăti copiii pentru a înțelege cu ușurință cunoștințele matematice de mai târziu (număr, numărare, operații) în profunzimea lor științifică. Această pregătire constă în a-i exersa intelectul și procesele de cunoaștere, de a-l face pe copil apt să descopere relații abstracte sub aspectul concret al situațiilor întâlnite în activitatea obișnuită. Astfel, la finele învățământului preșcolar, copiii au însușite cunoștințe matematice referitoare la: constituirea unor grupe de obiecte formate pe baza a una sau mai multe proprietăți, efectuarea unor operații cu grupele de obiecte (triare,

¹ Antohe, V., Gherghinoiu, C., Obeadă, M., *Metodica predării matematicii. Jocul didactic matematic* (Suport de curs), Editura Ex Libris, Brăila, 2002, p.12

grupare, comparare, clasificare, ordonare), formarea de perechi între obiectele din două sau mai multe grupe comparate pentru a stabili dacă două mulțimi conțin „tot atâtea obiecte”, „mai multe decât...”, „mai puține decât...”, învățarea numerelor naturale de la 1 la 10, familiarizarea cu acțiunea de numărare a obiectelor din fiecare grup, asocierea numărului la cantitatea corespunzătoare de obiecte, familiarizarea cu simbolul numerelor, recunoașterea formelor și a semnificației cifrelor, ordonarea grupelor de obiecte în șir crescător și descrescător, intuirea locului fiecărui număr natural în raport cu vecinii în șirul numerelor naturale, inițierea în operații simple de calcul oral, de adunare și scădere cu diferență de o unitate, învățarea reprezentărilor despre formele geometrice și despre corpurile geometrice. Toate aceste conținuturi au ca scop familiarizarea preșcolarilor cu conceptul de număr natural în centrul 0-10, cu cele două aspecte ale lui: cardinal și ordinal.

„Clasei pregătitoare îi revine sarcina de a dezvolta, prin exersare procesele psihice de cunoaștere ale copiilor, până la nivelul maturității școlare.”² Ea are menirea de a crea premise favorabile pentru realizarea continuității învățământului preșcolar cu cel școlar. Prin disciplina *Matematică și explorarea mediului*, elevii își dezvoltă reprezentările cu privire la volum, număr natural etc. prin utilizarea materialelor naturale din mediul înconjurător. Una dintre competențele generale ale acestei discipline este ”Recunoașterea și utilizarea numerelor în calcule elementare”³. Competențele specifice prin care se realizează sunt: „1.1. Recunoașterea numerelor în centrul 0-10/ *în centrul 0-31
1.2. Compararea cardinalelor unor mulțimi având cel mult 10 obiecte/*cel mult 31 de obiecte
1.3. Sesizarea magnitudinii unui număr în centrul 0-10/* în centrul 0-31, folosind poziționarea pe axa numerelor
1.4. Identificarea cardinalului unei mulțimi la care s-au adăugat /scos 1-2 elemente/ *1-5 elemente.”⁴

Școlarul mic distinge bine realitatea înconjurătoare de propria persoană și în întreaga etapă a micii școlarități, el va fi caracterizat printr-o orientare spre exterior, în sensul că activitatea lui practică și mintală se îndreaptă mai mult spre obiectele și

² Burlan, C., Dorobanțu, Ghe., Gheorghe, R., Ilea, A., Pacearcă, Ș., Stoicescu, D., *Ghidul cadrului didactic clasa pregătitoare*, Editura Didactica Publishing House, 2012, p.2

³ Coman, C., Grigorescu, C., Mihăilescu, C., Pițilă, P., *Ghidul învățătorului pentru clasa pregătitoare*, Editura Art, 2012, p. 65

⁴ MECTS, *Programa școlară pentru disciplina Matematică și explorarea mediului*, București, 2012, p.4

fenomenele ambianței decât în direcția propriei persoane. Noțiunile micului școlar sunt cu precădere concret-intuitive. El definește obiectele conform utilității lor imediate.

La începutul școlarității, înțelegerea relațiilor cauzale se produce la nivelul succesional de tipul geamului spart în urma aruncării pietrei. Spre sfârșitul perioadei miciei școlarități, ca urmare a procesului instructiv-educativ, copilul va câștiga o înțelegere mai profundă a relațiilor cauzale și totodată va face progrese în direcția formării gândirii sale.

„Conform concepției lui Piaget, la vârsta școlară mică, copilul se află în stadiul operațiilor concrete, ce se aplică obiectelor cu care copilul acționează efectiv. Școlarul mic (mai ales în clasa pregătitoare) gândește mai mult operând cu mulțimile de obiecte concrete, deși principiile logice cer o detașare progresivă de baza concretă, iar operațiile cer o interiorizare, o funcționare în plan mintal. Desigur, nu obiectele în sine poartă principiile matematice, ci operațiile cu mulțimi concrete. În acest cadru, se înscrie necesitatea ca proiectarea ofertei de cunoștințe matematice pentru școlarul mic să ia în considerare particularitățile psihice ale acestei vârste. Dintre principalele caracteristici ale dezvoltării cognitive specifice acestei vârste, reținem: gândirea este dominată de concret; perceperea lucrurilor este încă globală; este perceput întregul încă nedescompus; lipsește dubla acțiune de disociere-recompunere; comparația reușește pe contraste mari, stările intermediare fiind greu sau deloc sesizabile; domină operațiile concrete, legate de acțiuni obiectuale; apare ideea de invariabilă, de conservare (a cantității, masei, volumului); apare reversibilitatea, sub forma inversiunii și compensării; puterea de deducție imediată este redusă; concretul imediat nu este depășit decât din aproape în aproape, cu extinderi limitate și asociații locale; intelectul are o singură pistă; școlarul mic nu întrevide alternative posibile; posibilul se suprapune realului. Spre sfârșitul miciei școlarități se pot întâlni, evident diferențiat și individualizat, manifestări ale stadiului preformal, simultan cu menținerea unor manifestări intelectuale situate la nivelul operațiilor concrete. Caracteristicile acestui stadiu determină și variantele metodologice destinate formării

noțiunilor matematice. În acest sens, prioritate va avea nu atât stadiul corespunzător vârstei, cât mai ales, zona proximei dezvoltări a capacităților intelectuale ale elevilor.”⁵

Conținuturile matematice de la clasa pregătitoare reprezintă o continuitate firească a celor însușite la grădiniță și vor constitui baza celor viitoare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Antohe, V., Gherghinoiu, C., Obeadă, M., *Metodica predării matematicii. Jocul didactic matematic* (Suport de curs), Editura Ex Libris, Brăila, 2002;
2. Burlan, C., Dorobanțu, Ghe., Gheorghe, R., Ilea, A., Pacearcă, Ș., Stoicescu, D., *Ghidul cadrului didactic clasa pregătitoare*, Editura Didactica Publishing House, 2012;
3. Coman, C., Grigorescu, C., Mihăilescu, C., Pițilă, P., *Ghidul învățătorului pentru clasa pregătitoare*, Editura Art, 2012;
4. Roșu, M., *Pedagogia învățământului primar și preșcolar, Didactica matematicii în învățământul primar*, 2006, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru învățământul rural, www.scribd.ro/ 10.03.2013, ora 21,00-23.00
5. MECTS, *Programa școlară pentru disciplina Matematică și explorarea mediului*, București, 2012.

⁵ Roșu, M., *Pedagogia învățământului primar și preșcolar, Didactica matematicii în învățământul primar*, 2006, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru învățământul rural, www.scribd.ro/ 10.03.2013, ora 21,00-23.00, p.10

CONTRIBUȚIA JOCULUI ȘI A ÎNVĂȚĂRII LA DEZVOLTAREA PSIHICĂ A ȘCOLARULUI

Prof. înv. preșcolar **Codreanu Andreea- Mădălina**
Liceul Teoretic „Constantin Angelescu” -
Structura Grădinița cu Program Normal Ianca

Pentru a cunoaște bine copiii pe care-i educăm, respectiv preșcolari, e nevoie să cunoaștem caracteristicile dezvoltării psihice ale vârstei preșcolare, profilul acestei vârste pentru a putea raporta obiectiv caracteristicile fiecărui copil din grupă, la cele ale vârstei respective.

Odată cu trecerea spre o etapă nouă de dezvoltare, spre vârsta preșcolară, orizontul copilului depășește cadrul restrâns al familiei. Frecventând grădinița el este pus în fața unor condiții de viață și a unor cerințe noi, mult mai complexe și mai bine organizate. Forma caracteristică de reflectare a realității înconjurătoare este acum jocul, care devine activitatea sa dominantă.

O particularitate caracteristică vârstei preșcolarului este marea sa mobilitate, acum predominând procesele excitative asupra celor inhibitive, formele condiționate ale inhibiției fiind slab dezvoltate.

În prima parte a perioadei preșcolare, copiii se aseamănă, încă, cu cei de vârsta antepreșcolară. În jocurile lor, adesea sărace în conținut, predomină însă elemente de imitație simplă, ele reducându-se de multe ori la repetarea stereotipa a unor acțiuni. Comunicarea între copii în timpul jocului sau altor activități, nu este suficient dezvoltată.

Procese psihice: percepția, memoria și gândirea încă nu se desprind de acțiune. În această perioadă se dezvoltă sensibilitatea tuturor analizatorilor (organele de simț) prin acțiunea cu obiectele. În general însușirile obiectelor se reflectă inegal la preșcolarii mici,

ei percepend mai mult forma decât volumul obiectelor și mai mult culoarea decât forma acestora.

Percepțiilor noi, li se adaugă și li se opune întotdeauna ceea ce este mai apropiat în experiența perceptivă, ceea ce este mai cunoscut. Percepția devine cu timpul un proces subordonat gândirii, intențiilor orientării și adaptării, cunoașterii, făcându-se trecerea de la forma primitivă de percepție la o percepție ordonată și cuprinzătoare. Deci, de la schematismul percepției la preșcolarul mic, de la percepția puțin diferențiată, se trece pe parcursul perioadei preșcolare la o percepție organizată și orientată spre un scop anume.

Deprinderea însușirilor caracteristice ale obiectivelor și fixarea lor prin cuvânt creează premisele formării unor reprezentări corecte, favorizează trecerea la reflectarea realității în forma de noțiuni.

Gândirea preșcolarilor mici este limitată la datele percepției fiind așa-zisa gândire intuitivă, având o orientare practică, concretă față de sarcinile date spre rezolvare. La 3-5 ani, operațiile gândirii sunt încă slab dezvoltate, dar în această perioadă ele se dezvoltă într-un ritm accelerat. Se observă posibilitatea de a face abstracție de unele însușiri mai puțin esențiale ale obiectelor sau de asemănările lor exterioare și de a face generalizări corecte pe baza unor însușiri mai esențiale. Se poate constata de formare a noțiunilor de la grupă mică, chiar a unor noțiuni-gen, dar acum au un contur încă instabil chiar și spre vârsta de 5 ani în ceea ce privește sfera și conținutul lor.

Desigur noțiunile preșcolarului nu rămân neschimbate, conținutul lor se schimbă, semnificația lor devenind mai bogată, mai precisă și mai flexibilă.

Limbajul la preșcolarul mic are un caracter situativ având de mai multe ori forme de dialog între el și adult. Pe parcursul vârstei preșcolare, formele și conținutul comunicării copilului cu ceilalți oameni devin mai ample, mai variate, ceea ce face să se dezvolte și să se îmbogățească limbajul.

Dezvoltarea limbajului este strâns legată de evoluția gândirii copilului precum și gândirea poate evolua spre generalizare și abstractizare, numai sprijinindu-se pe dezvoltarea corespunzătoare a limbajului.

Se perfecționează acum latura fonetică a limbajului. Dacă la 3 ani pronunția nu este încă perfectă, mulți copii prezentând fenomene de omisiune, inversiune, înlocuire, spre sfârșitul perioadei preșcolare numărul sunetelor incorect pronunțate scade aproape

total, cu unele excepții. Vocabularul preșcolarului la vârsta de 6-7 ani ajunge la peste 3500 de cuvinte datorită îmbogățirii cunoștințelor despre obiecte, fenomene, și datorită procesului de comunicare cu cei din jur. Preșcolarul poate ajunge, în condiții normale de educație în familie și în grădiniță, în pragul școlarizării cu lexicul de bază al limbii materne însușit, în esență. Dar dezvoltarea limbajului la preșcolar nu se reduce numai la creșterea cantitativă a vocabularului. Odată cu asimilarea fondului lexical, copiii își însușesc și semnificația cuvintelor, noțiuni care se îmbogățesc și se precizează pe măsura acumulării experienței și datorită perfecționării operațiilor gândirii. Are loc acum însușirea structurii gramaticale în mod practic în procesul comunicării cu adulții, ascultându-i pe aceștia și fiind corectați când greșesc.

Acumularea experienței verbale duce treptat la formarea așa numitului „simț al limbii” al cărui mecanism fiziologic îl constituie stereotipul dinamic ce se elaborează la nivelul celui de-al doilea sistem de semnalizare în procesul vorbirii.

În ceea ce privește memoria, se poate spune că are la preșcolarul mic un caracter nediferențiat, difuz, nesistematic, datorită plasticității pronunțate a sistemului nervos, datorită labilității și enitabilității sistemului nervos ceea ce face ca legăturile temporare formate în creierul copilului, să fie instabile iar durata păstrării lor să fie mică.

Emotivitatea pronunțată a preșcolarului face ca el să memoreze mai ușor, să păstreze mai trainic și să reproducă mai exact ceea ce are o „întărire” emotivă, mai ales pozitivă. Tot acum memoria are un caracter intuitiv, plastic, concret, datorită experienței încă reduse predominând elementele noționale. Treptat, alături de memoria intuitivă un rol tot mai însemnat îl va avea și memoria logică. Odată cu îmbogățirea experienței copilului, se dezvoltă și volumul memoriei, crește durata de păstrare a faptelor memorate, crește și exactitatea păstrării și reactualizării materialului de memorat. În jurul vârstei de 4-5 ani, apar și primele manifestări ale memoriei voluntare. Cu cât motivația și stimularea activității preșcolarului este puternică, mai apropiată de interesele și preocupările copilului, cu atât memoria voluntară intenționată, va fi mai accentuată.

Imaginația la preșcolari dobândește trăsături calitative noi, începând să apară și să se precizeze elementele creatoare. Explozia care are loc în planul imaginar al preșcolarului este întreținută de prezența jocului, predominant la această vârstă.

Copilăria este perioada celei mai intense și complexe dezvoltări fizice și psihice, cu influențe asupra evoluției biopsihice ulterioare. În preșcolaritate se pun bazele personalității, se dezvoltă capacitățile cognitive, capacitatea de comunicare, capacitatea de proiectare, se amplifică posibilitățile de independență. Dezvoltarea psihică se datorează transformărilor biologice și mai ales contradicțiilor dintre solicitările externe (din ce în ce mai multe și mai diverse) și posibilitățile proprii, dintre modul primar de satisfacere a trebuințelor și modul civilizat impus de mediul socio-cultural, dintre propriile dorințe, nevoi și posibilități de satisfacere.

La vârsta preșcolară mică, pronunția copiilor este, în general, imperfectă. Preșcolarii de la 3-4 ani nu reușesc în toate cazurile să diferențieze și să pronunțe corect anumite sunete ale limbii, omit frecvent din cuvânt sau înlocuiesc literele cu alte sunete mai ușoare. Uneori, copiii pronunță greșit cuvintele mai grele, substituind, omițând sau inversând sunetele și silabele din structura acestora.

Gândirea preșcolarilor mici este concretă prin excelență. Ei gândesc în procesul perceperii și acțiunii cu obiectele. Copiii de 3-4 ani nu reușesc să desprindă în procesul analizei toate însușirile obiectelor. Datorită reflectării inegale a diferitelor însușiri ale obiectelor, datorită impunerii componentelor mai puternice ale stimulentei complexe pe primul plan, născând pe celelalte componente, analiza obiectelor și fenomenelor efectuată de către preșcolarii mici este imperfectă. De asemenea, preșcolarii memorează mai ușor, păstrează mai trainic și reproduc mai fidel faptele întărite de trăiri emotive pozitive sau negative. Cu cât copilul este mai mic cu atât acumularea și actualizarea experienței din trecut se produc mai mult involuntar. Preșcolarii mici memorează faptele fără să-și propună în mod explicit acest scop, fără să aleagă dinainte materialul de memorat, fără să recurgă la anumite metode și procedee speciale care facilitează memorarea mai temeinică, reproducerea mai fidelă a materialului.

Vârsta preșcolară de 5-7 ani marchează o nouă etapă în dezvoltarea psihică. În ceea ce privește procesele cunoașterii la această vârstă, percepția se detașează treptat de situațiile concrete analizate prin intermediul acțiunilor obiectuale. Analiza și sinteza însușirilor obiectului se poate realiza acum numai în planul percepției optice fără participarea analizatorului motric (explorării mâinii). Copilul este în stare să detașeze un

obiect din grupul (fondul) altor obiecte, să descompună elementele obiectului și pe baza lor să recompună obiectul în întregime respectând raporturile între părți.

O trăsătură caracteristică a acestei perioade ce se conturează la 6-7 ani, este atracția puternică ce o resimte copilul pentru școală. Primul indiciu al acestei trăsături îl constituie interesul crescând pentru activitățile frontale dirijate, prin care dobândește cunoștințe noi, învață, se instruește.

Al doilea indiciu, îl constituie interesul pentru activitățile de tip școlar. Toate acestea sunt semne că preșcolarul a atins nivelul de maturitate psihologică și că este pregătit pentru școală, adică pentru a realiza cu succes o nouă formă de activitate: învățarea.

Grădinița, asigură pregătirea copilului pentru trecerea gradată de la activitatea de joc spre cea de învățare. Activitatea de învățare, față de cea de joc, impune comportamente specifice, de aceea această trecere se face anevoios și nu fără probleme. Grădinița are o misiune complexă și delicată, de a asigura această trecere, respectând în același timp personalitatea copilului și nevoile sale.

În preșcolaritate (3-6 ani), aptitudinile ca sisteme operaționale, superior dezvoltate, care mijlocesc reușita în activitate, se manifestă încă de la începutul ei ca urmare a intervenției mediului ambiant (prin reacțiile de adaptare) și a mediului social (familie, grădiniță) sub forma lor elementară, simplă. Astfel, sunt activate proprietățile sensibilității de tipul acuității vizuale, tactile, olfactive, cromatice, simțul ritmului, calități ale memoriei etc.

Trei tipuri de activități de învățare sunt fundamentale în grădiniță: jocul, explorarea și experimentarea. Copiii acumulează prin aceste trei tipuri de activități experiențe cu semnificație pentru dezvoltarea lor și le satisface nevoile specifice vârstei.

Activitatea din grădiniță este bazată pe:

- învățare prin descoperire (care presupune explorare și experimentare) pe cale inductivă, care se folosește atunci când copiii au posibilitatea să observe diverse fenomene și obiecte, pentru ca pe baza informațiilor culese să ajungă la formularea unor generalizări (concluzii); rolul educatoarei este de a dirija procesul de observare și formulare a concluziilor

– învățarea prin descoperire pe cale deductivă, specific acestei variante este faptul ca învățarea – se realizează prin trecerea de la adevăruri generale (noțiuni, legi) spre adevăruri particulare.

În concepția lui Jean Piaget privind stadiile de dezvoltare sau structurile cognitive, pentru vârsta preșcolarității există stadiul preoperator (3– 7 ani), caracterizat de inteligență intuitivă naturală; deși stadiile de dezvoltare cognitivă identificate de Piaget sunt asociate cu perioade de timp, ele diferă de la un individ la altul. Cercetările lui Piaget asupra cogniției, inteligenței și dezvoltării morale conduc la câteva concluzii:

1. copiii vor oferi explicații diferite asupra realității la diferite stadii de dezvoltare cognitivă;
2. dezvoltarea cognitivă este facilitată prin oferta de activități și situații care angajează și presupun adaptare (asimilare și acomodare);
3. materialele de învățare și activitățile trebuie să includă nivelul motor și mental adecvat stadiului de dezvoltare și să evite sarcini care depășesc capacitățile cognitive curente;
4. utilizarea de metode de învățare care implică subiectul învățării și prezintă o provocare.

Jocul este activitatea fundamentală a copilăriei și stă la baza conceperii întregului program din grădiniță. Jocul înseamnă învățare, modul cel mai natural de a învăța al copilului.

Într-o accepție largă, jocul este un fenomen de cultură J.Huizinga în „Homo ludens”, definindu-l ca „o acțiune specifică, încărcată de sensuri și tensiuni, întotdeauna desfășurată după reguli acceptate de bunăvoie și în afara sferei utilității dau necesității materiale, însoțită de simțăminte de înălțare și de încordare, de voieșie și destindere.”

Jocul este esența și rațiunea de a fi a copilăriei. Prin joc, copilul aspiră la conduita de adult. Jocul socializează, umanizează. El are o însemnătate decisivă sub aspect psihic pentru individ: „îl pregătește pentru viitor, satisfăcând nevoi prezente”, spune Ed.Claparede.

Jocul este o școală deschisă și cu un program tot așa de bogat precum este viața. Prin joc viitorul este anticipat și pregătit. Se apreciază chiar că jocul îndeplinește în viața

copilului de 3-8 ani același rol ca și munca la adulți. Este forma specifică în care copilul își asimilează munca și se dezvoltă.

Învățarea la vârsta preșcolară este diferită de cea în cadrul activității obligatorii. Preșcolaritatea este stadiul în care se realizează o evidentă învățare afectivă prin observarea conduitelor celorlalți, prin imitare dar și prin asimilarea unor cerințe și norme. Grădinița, asigură pregătirea copilului pentru trecerea gradată de la activitatea de joc spre cea de învățare. Activitatea de învățare, față de cea de joc, impune comportamente specifice, de aceea această trecere se face anevoios și nu fără probleme. Grădinița are o misiune complexă și delicată, de a asigura această trecere, respectând în același timp personalitatea copilului și nevoile sale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Antohe, V., Gherghinoiu, C-tin., Obeadă, M., (2002), *Metodica predării matematicii – Jocul didactic matematic* – suport de curs, Editura Ex Libris, Brăila;
2. Huizinga, J., *Homo ludens* (traducere), Editura Univers, București, 1977;
3. Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani
4. *Pedagogia învățământului Primar și preșcolar*, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, p. 9-12;
5. *Revista Învățământul Preșcolar*, Nr.3-4, (1997), Ministerul Învățământului, Institutul de Științe ale Educației, București, p.8

PREȘCOLARII DE AZI – ȘCOLARII DE MÂINE

Prof. învățăământ preșcolar **Cojocaru Mihaela**

Educatoare **Crăciun Mirela**

Grădinița cu Program Normal nr. 56

”Crăiasa Zăpezii” Brăila

Într-o lume în care comunicarea devine tot mai „digitalizată”, o lume din ce în ce mai puțin orientată către o socializare reală, cooperarea între factorii educaționali: grădiniță – școală devine necesară și se impune și ca obligație morală din partea acestora, pentru a favoriza socializarea și integrarea copiilor, adaptarea lor, pentru a-i familiariza prin exemple și modele cu adevăratele valori ale spiritualității umane.

Grupa mare reprezintă etapa instituțională ce constituie cadrul optim pentru însușirea de către copii a elementelor formative care conduc la aptitudinile de școlaritate. Ea își poate găsi finalitatea atunci când există o cooperare permanentă între educatoare și învățătoare, ca persoane abilitate din punct de vedere psihopedagogic să lucreze cu copiii de această vârstă.

Activitățile preșcolarului mare sunt din ce în ce mai sistematice, deși activitatea de bază rămâne jocul, percepția transformată în observație se exersează și devine pricepere, limbajul capătă o structură mult sistematizată și încheată fiind constituit după regulile gramaticale, apar primele forme ale gândirii logice, orientate spre sistematizare și observarea faptelor particulare, sunt utilizate unele procedee de memorare, atenția voluntară devine de mai lungă durată, începe pregătirea pentru școală.

Grupa mare are scopul de a finaliza dezvoltarea psihică (gândirea, memoria, imaginația,...), jocul didactic fiind cel prin care se realizează sarcini de învățare, modalitățile de învățare a silabelor și literelor fiind atractive, recreative, dezvoltând la copii interesul și motivația pentru activitatea de învățare. Competiția, dar și surpriza îi atrage, iar copiii inițiază chiar ei jocuri, iar prin regulile dezvoltate în cadrul jocului didactic, copilul învață că acestea trebuie respectate, dezvoltând conduite disciplinate.

Evoluția intelectuală a copiilor preșcolari se realizează sub aspectul dezvoltării proceselor psihice de cunoaștere (gândirea, memoria, imaginația), al formării structurilor cognitive și comportamentelor necesare în activitatea de învățare: să audieze o expunere, să urmărească o explicație, să poarte o conversație etc. Învățarea de tip școlar își are rădăcinile în activitatea desfășurată la nivelul grupei pregătitoare, în care activitatea se împletește cu jocul și manipularea obiectelor. Dacă jocul este o activitate liberă, spontană, bazată pe comunicarea nemijlocită și pe simpatie interpersonală, învățarea este o activitate obligatorie, cu un program bine stabilit și cu o dozare susținută a efortului, cu operații măsurate prin raportare la un etalon (calificative), asistată de adult care intervine, supraveghează, observă. Preșcolaritatea se poate caracteriza printr-o dezvoltare intensă a vieții interioare a copilului, printr-o gamă largă de emoții și sentimente. Acestea se dezvoltă în legătură cu cerințele de cunoaștere și observare, de satisfacerea curiozității. Etapa preșcolarității înseamnă dezvoltarea sociabilității, generalizarea sentimentelor de atașament, simpatie, admirație. Acum se conturează sentimentele intelectuale, estetice, educatorul creând situații care să favorizeze conturarea acestor sentimente. Copilului preșcolar trebuie să i se dezvolte capacitatea de adaptare afectivă.

Perioada școlară mică se caracterizează printr-o intensă solicitare a gândirii, a cunoașterii sistematice, unde deși orientarea gândirii copilului rămâne în esență concretă, este vorba despre un concret deosebit de cel din etapele anterioare, este mai puțin detașat de percepția directă. Se constată un nou element în dezvoltarea gândirii și anume trecerea de la gândirea intuitivă, perceptivă la cea operatorie, care constă în organizarea unor structuri cu criterii, clasificări, reciprocități, simetrii, forme de reversibilități și negație. Astfel, ”trecerea la gândirea operatorie înseamnă depășirea acestor limite, iar răspunsurile copiilor la solicitări devin coerente, stabile, corespunzătoare cu datele și obiectivele sale și independente de implicarea lor.” (Crețu, T., 2009, pag. 216). Deci, din punct de vedere intelectual școlarul mic este într-o stare de echilibru cu lumea înconjurătoare și acest lucru contribuie la stabilitate. Acum gândirea operează cu cunoștințe, scheme, imagini, simboluri, concepte dar și cu operații și reguli de operații și crește volumul simbolurilor unde cele mai numeroase simboluri sunt literele, cuvintele și numerele.

Imaginația cunoaște și ea, la vârsta școlară mică o formă superioară, devenind voluntară. Dacă în primele două clase imaginația are un aspect imperfect, sărac în detalii

al imaginilor create, copilul alunecând fantastic, ca urmare a experienței de viață limitate, în următoarele clase (a III-a și a IV-a) se observă o anumită ordine și sistematizare în cursul proceselor imaginative. Contactul cu natura și activitățile de muncă, jocul, compunerea, stimulează mult imaginația creativă.

Procesul de învățământ contribuie și la dezvoltarea atenției copiilor. Dintr-o atenție spontană, instabilă, atrasă mai mult de formă, mișcare și culorile obiectelor, se ajunge ca sub îndrumarea învățătorului, elevii să-și formeze o atenție voluntară, fiind capabili să urmărească un timp mai îndelungat o explicație, chiar dacă aceasta nu are un suport concret. Tot la aceasta vârstă se manifestă primele aptitudini cu caracter general ce potențează succesul la toate obiectele de învățământ. Treptat acestea se diferențiază în funcție de specificul activității în care se exersează cu predilecție elevul.

Progresele cunoașterii sunt legate la școlar de dorința generală de a învăța. Concomitent se produc și alte schimbări, se formează atitudinea față de muncă ce se relevă prin capacitatea de a duce la un sfârșit o sarcină începută și de a obține un rezultat. Școlarului îi place acțiunea. Activitatea desfășurată este foarte variată; apar interese practice, cum sunt cele pentru tehnică, lucrări manuale, grădinarit etc. Precizia și îndemânarea gesturilor ce se constituie pun în evidență dorința de a obține un rezultat: școlarul dorește să aibă succes.

Școala și ambianța școlară reprezintă pentru copil, o nouă colectivitate. Copilul devine sensibil la informații sociale, la opinia clasei. Elevul asimilează treptat reguli de conduită individuală și colectivă, în funcție de care își reglează atitudinile și relațiile cu alte persoane.

Învățarea organizată rațional, care oferă copilului perspectivele reușitei, devine atăgătoare, contribuind la atașamentul față de munca intelectuală și față de școală. Apare curiozitatea intelectuală, dorința de a cunoaște mai mult. Învățătorul trebuie să acționeze în direcția cultivării capacității de stăpânire a manifestărilor emoționale primare, explozive ale copiilor.

Activitatea școlarului mic poate fi susținută nu numai de o motivație externă, care activează procesul de asimilare a cunoștințelor într-un mod continuu. Între 6 și 10 ani, trebuința de explorare, de informare și documentare a copilului este în plin progres. El se dovedește a fi un pasionat colecționar, poate manifesta puternice înclinații spre muzică,

povestire, poezie. Învățătorul trebuie să fructifice aceasta „deschidere” școlarului mic spre tendința de a afla, de a cunoaște, pentru a-i cultiva atașamentul față de școală și învățatură.

Trecerea de la grădiniță la școală primară este un eveniment important, iar modul în care copilul se adaptează la mediul școlar este asociat de cele mai multe ori cu modul în care face față provocărilor noii situații. Copiii își creează o imagine („reputație”) în primul lor an de școală care tinde să fie caracteristică nivelului performanțelor școlare în anii următori.

Intrarea copilului într-un mediu cu totul nou produce anumite tensiuni interioare chiar și la copilul dornic de a începe școală, din cauza lipsei de familiaritate a locului, necunoașterii învățătorului, a celorlalți copii. Frica de școală este uneori alimentată chiar de părinți care ei înșiși consideră școală ca neprimitoare, plină de restricții. Apare pentru noul elev cerința unui efort susținut, a muncii constante, nevoia de a intra în competiție și de a obține performanțe. În același timp se modifică și relația copil-părinte, acesta din urmă devenind relativ brusc mai sever și mai atent la trăsături ca neatenția sau hiperactivitatea, probleme din ce în ce mai frecvente la copii.

Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare interpersonală poate preveni problemele emoționale și de comportament și dificultățile de adaptare socială. Conceptul de ”pregătire” desemnează echilibrul realizat de ansamblul proceselor psihice care deschid calea unei depășiri și a unei achiziții noi. Dezvoltarea fizică și psihică a copilului trebuie să atingă un anumit grad de maturitate pentru ca el să poată beneficia de învățare școlară. Pentru acest motiv școlarizarea la vârsta de până în 6 ani și dezideratul de a preveni insuccesele fac necesară examinarea psihosomatică a copiilor la intrarea în clasa pregătitoare.

Pornind de la considerentele mai sus enumerate, educatoarele grupelor mari de la Grădinița nr.56 și învățătoarele claselor a IV-a de la Școala Gimnazială ”Mihu Dragomir” au demarat în acest an școlar un parteneriat educațional în colaborare.

Obiectivele acestui amplu proiect sunt:

– promovarea dialogului, toleranței și respectului, a comunicării între preșcolari și elevi, în scopul dezvoltării deprinderilor sociale de comunicare și de relaționare eficace;

- implicarea efectivă a elevilor și a preșcolarilor în activități cu caracter extracurricular, care să stimuleze și să promoveze capacitățile creatoare, să le formeze, dezvolte capacitatea de acceptare a valorilor specifice fiecărui grup;

- crearea unei relații eficiente de colaborare și cooperare între cadrele didactice din instituțiile de învățământ implicate, în vederea armonizării condițiilor specifice fiecărei instituții, cu exigențele sociale actuale;

- familiarizarea părinților preșcolarilor cu specificul școlii și stimularea interesului acestora față de activitățile școlare și extracurriculare realizate în parteneriat.

Deci, aptitudinea, maturitatea școlară constituie expresia unei faze a dezvoltării copilului. Ea marchează acel nivel al dezvoltării (fizice, psihice, al conduitei sociale) la care activitatea desfășurată în forma sa instituționalizată poate contribui la dezvoltarea în continuare a personalității.

BIBLIOGRAFIE:

https://www.academia.edu/10436029/PSIHOLOGIA_COPILULUI_%C5%9EI_A_DOLESCENTULUI_-SUPPORT_DE_CURS

<https://ro.scribd.com/document/350599339/Specificul-Invatarii-La-Scolarul-Mic>

Revista Învățământului Preșcolar Nr.1-2/1995 p.174-182

Revista Învățământului Preșcolar Nr.1-2./1993 p.75-83

Revista Învățământului Preșcolar Nr.1-2./1992 p.49-68

Revista Învățământului Preșcolar Nr.1-2./2010 p.87-93

CONTRIBUȚIA JOCULUI LA DEZVOLTAREA PERSONALĂ A ȘCOLARULUI MIC JOCURI DE EXPRIMARE A EMOȚIILOR

Prof. învățământ primar **Damian Liliana**

Prof. învățământ primar **Barbu Daniela**

Școala Gimnazială Vădeni

Dacă învățarea este definită ca o schimbare relativ stabilă în comportament, etapa aplicării/transferului în viața reală este aceea care facilitează modificarea comportamentelor viitoare ale elevilor. Studiind concluziile la care au ajuns în procesul învățării, elevii pot integra această învățare în viața de zi cu zi prin dezvoltarea unor planuri individuale pentru un comportament mai eficient. Metode și activități folosite pentru a facilita etapa aplicării: reevaluarea opiniilor anterioare; dezbaterile; jocul de rol; simularea; discuțiile (individuale și de grup).

Toți specialiștii sunt de acord că activitatea ludică are efecte pozitive asupra creativității, construirii flexibilității și adaptării la nou. Jocurile pot fi folosite și pentru facilitarea cunoașterii reciproce în cadrul grupului, educarea toleranței, evitarea excluderii, asumarea responsabilității, stimularea comunicării. Jocurile pot fi privite ca o activitate, ca o metodă spontană de descoperire de sine, a celorlalți și a lumii. Joaca atrage după sine experimentarea, observarea a cât de departe poți merge, aventurarea, străduirea și sărbătorirea. Joaca împreună cu ceilalți implică participare, ajutor reciproc, organizare, învățarea felului în care să câștigi și să pierzi. Din această perspectivă, joaca este o metoda de introducere în viața societății, deoarece, ca și în viața de zi cu zi, există reguli cărora fiecare trebuie să se supună. Prin joc/joacă, copiii pot învăța că nu putem învinge întotdeauna, că uneori trebuie să ne punem în locul altora, să ne controlăm impulsurile fizice, să ne stăpânim pe noi înșine și să stăpânim impulsul de a interpreta

regulile în folosul nostru. În jocuri, fiecare, chiar și cei mai netaleantați, strălucesc la ceva, în mod deosebit.

Câteva tipuri de jocuri ce pot fi utilizate pentru dezvoltarea personală:

-Jocul de simulare: poate fi folosit pentru a învăța anumite modele comportamentale pe care cineva să le folosească într-un rol specific, real sau simulat. Este un model de realitate care permite participanților să experimenteze limitele și să descopere aspecte noi. Jocul trebuie urmat de o discuție evaluativă asupra semnificației jocului și asemănărilor-deosebirilor dintre acesta și viața reală.

-Concursurile sau jocurile de confruntare sunt activități cu o structură complexă ce se desfășoară, în general, pe echipe. Departe de a fi concepute numai pentru amuzament sau pentru a spori competiția între copii, aceste jocuri organizate sub forma concursurilor (gen ștafetă, vânătoare de comori, etc.) determină formarea de abilități de viață și exersarea acestora. În timpul probelor concursurilor, fiecare participant are o responsabilitate de care trebuie să se achite, folosindu-și inteligența și talentul. Fiecare participant trebuie să se concentreze la ceea ce face, deoarece, dacă nu este atent, echipa lui poate pierde. Jocurile de confruntare/concursurile pot favoriza un anumit tip de comportament, anumite strategii. Jocul are nevoie de un regulament clar și de un arbitru corect. La sfârșitul jocului, câștigătorii pot primi un premiu simbolic.

-Jocuri de cunoaștere

-Jocuri de comunicare

-Jocuri de cooperare

-Jocuri sportive

Avantajele jocurilor:

-Crează imediat și de multe ori experiențe emoționale și relaționale puternice care sunt imposibil de creat în procesul de predare folosind metode cognitive

-Nicio altă activitate nu permite creierului să folosească atât emisfera dreaptă cât și cea din stânga și drept urmare să crească calitatea învățării

-Experiențele comune ale participanților crează o atmosferă plăcută, mult mai rapid decât în alte activități astfel încât calitatea învățării atinge un nivel superior

-Angajamentul participanților în procesul de învățare este mult mai intens, crescând și mai mult calitatea procesului de învățare (desigur un astfel de efect este prezent numai dacă reușim să implicăm pe deplin participanții în activități)

Dezavantaje: activitățile tip joc sunt adesea foarte provocatoare în ceea ce privește organizarea și pregătirea; logistica (materiale, unelte) poate fi uneori costisitoare și necesită o bună calitate (mai ales în cazul în care siguranța este o prioritate); solicită la maxim capacitatea cadrului didactic-nu numai pentru a putea fi capabil să gestioneze bine din punct de vedere psihologic dinamica de grup, dar și pentru a face față solicitărilor de pregătire și gestionarea activităților de mișcare.

Jocuri de exprimare a emoțiilor

➤ Fericirea înseamnă.....

Copiii li se cere să realizeze un desen care să ilustreze cum este să fii fericit. Se pot folosi culori, forme, linii sau imagini care exprimă fericirea.

Copiii pot face liste cu diverse categorii: oameni, locuri, lucruri, activități (care îi fac fericiți), iar elevii mai mari pot să povestească în detaliu o întâmplare care i-au făcut fericiți în ziua respectivă.

➤ Cum merge un om fericit

Având în vedere faptul că emoțiile și corpul sunt strâns legate între ele, putem să ne ajutăm de corp pentru a deveni conștienți de felul în care ne simțim. Acest joc îi ajută pe copii să experimenteze diferite emoții și să învețe să își controleze propriile trăiri. El contribuie la dezvoltarea emoțională a copiilor, dar este și un prilej de bună dispoziție.

Descrierea jocului

Mai întâi, solicităm copilul să se plimbe prin clasă așa cum face el de obicei, timp de un minut. Apoi, trebuie să schimbe felul de a merge, și să se plimbe ca un om foarte grăbit. Se plimba ca un om grăbit cam un minut, după care spune-i să schimbe tipul de mers, și de data asta să meargă ca un om foarte nervos. Lasă-l să se plimbe ca un om foarte nervos încă un minut. Propune-i apoi să schimbe mersul, și să se plimbe ca un om foarte supărat. După ce se plimbă un minut ca un copil supărat, invită-l să se plimbe ca un om temător. Rând pe rând, invită-l să experimenteze timp de câte un minut mersul unui om nesigur, a unui copil plictisit, a unui copil curios, a unui copil încrezător, apoi mersul unui copil vesel, a unui copil optimist, a unui copil fericit, și apoi mersul unui om mândru de sine.

Este important să păstrezi ordinea în care îți prezinți emoțiile: mai întâi pe cele negative și apoi pe cele pozitive. Dacă copilul experimentează emoțiile negative la început, se și eliberează de ele. De asemenea, faptul că la sfârșit trăiește emoții pozitive îl va face să rămână cu o stare de spirit bună.

După ce copilul a încercat toate tipurile de mers, întreabă-l cum i-a fost cel mai ușor să meargă, și ce tip de mers nu i-a plăcut deloc.

Concluzii:

- Observând felul în care participă copilul la joc, îți poți da seama mai multe despre viața lui emoțională. Dacă micuțul are dificultăți să meargă ca un om care are o stare de spirit bună, este posibil ca și în viața de zi cu zi să trăiască prea puțin din acea emoție (unor copii le vine foarte greu să meargă ca niște oameni fericiți, în acel moment se opresc și ies din joc). Dacă copilul refuză să meargă ca un om care are o stare negativă (furie, tristețe, etc.), este posibil ca el să se simtă copleșit de acea stare, și să se teamă să o experimenteze, pentru ca emoția să nu pună stăpânire pe el.
- Copiilor le vine mai ușor să experimenteze mersul unui om care are aceeași stare de spirit pe care o au ei de obicei. Unui copil care în majoritatea timpului se simte furios îi va veni foarte ușor să meargă ca un om nervos. De asemenea, copiilor le vine mai greu să meargă cu o stare de spirit cu care nu sunt obișnuiți (spre exemplu un copil care este foarte rar furios nu prea va ști cum să meargă atunci când i se cere să se plimbe ca un om nervos).
- Prin acest joc, copilul învață și faptul că el poate să aibă acces la o stare de spirit pozitivă, dacă dorește acest lucru. Pentru un copil care este în majoritatea timpului trist, doar faptul de a simula starea de veselie și încredere în sine îl poate face să se simtă mai bine.

➤ Imagineaza-ti cum arată frica ta...

Pentru acest exercițiu, copiii trebuie să deseneze un lucru / obiect / persoană / animal de care le este frică. Atunci când desenează, copiii se pot gândi la ceva ce le provoacă frică în general sau la ceva ce le provoacă frică în acel moment particular, dacă este cazul.

Copiii pot să facă o listă cu lucrurile de care le este frică. Pot completa frazele: „Îmi este frică atunci când...” și „Îmi este frică de.....” .

Un lucru pe care îl mai putem face legat de această activitate, este să le cerem copiilor să realizeze un desen care să-i înfățișeze pe ei atunci când le este frică. Apoi, pot realiza un alt desen care să prezinte un final fericit (cineva / ceva care îi ajută să învingă frica).

În plus, copiii pot realiza o scenetă cu replici între ei și lucrul de care le este frică.

Ce se urmărește:

Acest exercițiu încurajează copilul să-și înfrunte fricile în loc să nege și să le evite. De asemenea, exercițiul ajută la găsirea unor noi soluții de a gestiona sentimentele de frică.

➤ **Recunoaște emoția!**

Fiecare emoție pe care o avem trezește în corpul nostru anumite reacții. Spre exemplu, când suntem bucuroși simțim o senzație de relaxare și ușurare și luăm o poziție destinsă, când suntem furioși simțim o strângere a stomacului și luăm o poziție încordată. Corpul nostru reacționează permanent la emoțiile ce ne străbat, chiar dacă nu suntem conștienți întotdeauna de ele. Copiii învață treptat să recunoască și să denumească propriile trăiri, ca parte a dezvoltării emoționale. Jocul „Recunoaște emoția!”, îl ajută pe copil să intre în contact cu propriile sentimente și să își conștientizeze mai bine reacțiile emoționale.

Fiecare mimează rând pe rând o emoție și celălalt trebuie să își dea seama despre ce emoție este vorba.

Concluzii : Chiar dacă pare o sarcină simplă, ultima parte din joc ce presupune mima emoțiilor este destul de dificilă. Pentru că fiecare dintre noi avem o reacție diferită la aceeași emoție, și ne exprimăm emoțiile diferit, este mai greu să ne dăm seama cu exactitate ce emoție trăiește celălalt. De aceea este important să nu consideri greșelile tale sau ale copilului ca ceva rău, ci ca pe ceva firesc. Este indicat să pui accentul pe momentele în care copilul reușește să ghicească, și să nu îl cerți când greșește. Poți aplica întrebările de la acest joc ori de câte ori copilul experimentează o emoție puternică, dar nu știe să o exprime.

➤ **Scântei de furie**

Spuneți-le copiilor că furia poate fi exprimată prin diverse modalități: în imagini, în cuvinte scrise sau spuse. Cereți copiilor să își aleagă o culoare sau mai multe culori care exprimă furia. Apoi trebuie să deseneze cum consideră ei că este să fii furios. Încurajați libertatea de expresie și acceptarea necondiționată a sentimentelor de furie.

În plus, copiii pot descrie sentimentele de furie în cuvinte. În această etapă, este foarte important ca tu să-ți asiguri copilul că nimeni nu va citi ce a scris, decât dacă el dorește.

Un ultim pas este acela de a încuraja copiii să scrie o scrisoare unei persoane pe care sunt furioși. În scris, fiecare trebuie să spună exact cum se simte și de ce.

Ce se urmărește:

Prin intermediul acestui exercițiu, copiii pot învăța să exprime furia în cuvinte în loc să refulze aceste sentimente sau să aibă izbucniri violente / comportament antisocial. Un alt lucru important care poate ajuta la stăpânirea furiei este deținerea și scrierea într-un jurnal.

➤ **Poveștile ne învață:**

Atunci când le citim copiilor povești putem să-i întrebăm cum cred ei că s-a simțit un personaj sau altul în situația din poveste. În felul acesta copilul se va gândi și la partea emoțională, nu doar la evenimentele din poveste.

BIBLIOGRAFIE:

1. Belciu, Mari-Elena, Demenenco, Daniela, Hinț, Simina, ș.a. *Metode și instrumente pentru dezvoltarea abilităților de viață la clasă*, Pitești, Paralela 45, 2011
2. Boca, Cristiana, Stănică, Nicoleta, Stoicescu, Daniela, *Gata pentru școală: modul pentru educatori*, București, Educația 2000+, 2009
3. Bogdănescu I., *110 jocuri pentru copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2001
4. Bolboceanu A., Vrînceanu M., *Ghid psihologic*, Chișinău, Lumina, 1996.
5. Derlogea, Șerban, Bota, Gabriel, *160 de activități dinamice (jocuri) pentru TEAM-BUILDING. Educație nonformală civică și antreprenorială*, București, 2011

PARTENERIATELE EDUCAȚIONALE ȘI IMPORTANȚA LOR ÎN EDUCAȚIA COPILULUI DE VÂRSTĂ TIMPURIE

Prof. învățământ preșcolar **Gena Grosu**

Prof. învățământ preșcolar **Nicolae Georgeta**

Grădinița cu Program Prelungit nr. 6 Brăila

Obiectivul programelor de dezvoltare timpurie este acela de a ajuta dezvoltarea psihică, emoțională și socială a copiilor și, pe termen lung, de a promova supraviețuirea copilului. Focalizarea pe educația timpurie și anii preșcolarității este importantă deoarece aceasta este perioada când copiii se dezvoltă rapid și, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil și mai costisitor să compensezi aceste pierderi mai târziu.

Educația timpurie reprezintă totalitatea experiențelor individuale și sociale existente sau organizate, de care beneficiază copilul în primii ani de viață. Ele au rolul de a proteja, crește și dezvolta ființa umană prin înzestrarea cu capacități și achiziții fizice, psihice, culturale specifice care să-i ofere identitate și demnitate proprie. Educația timpurie asigură fundamentele dezvoltării fizice și psihice sănătoase și ale dezvoltării sociale. Ceea ce învață copiii în primii ani de viață reprezintă mai mult de jumătate decât vor învăța tot restul vieții.

Educația timpurie se realizează ca educație informală în familie, în relații de vecinătate și în relații comunitare, prin mass-media – ca educație formală în creșe, grădinițe și alte instituții de ocrotire și educație; și sub forma educației nonformale în cluburi sportive, cluburi ale copiilor și elevilor, biblioteci, muzee etc.

Această educație, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală, asigură intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu (în jurul vârstei de 6 ani), prin formarea capacității de a învăța. Învățarea timpurie favorizează oportunitățile de învățare de mai târziu. deprinderile și cunoștințele dobândite devreme favorizează dezvoltarea

altora ulterior, iar deficiențele de cunoștințe și deprinderi produc în timp deficiențe mai mari, oportunități de învățare ratate sau slab valorificate.

În România, de regulă, se vorbește despre educație timpurie odată cu intrarea copilului în grădiniță. În același context, se consideră că grădinița asigură mediul care garantează siguranța și sănătatea copiilor și care, ținând cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării copilului, implică atât familia cât și comunitatea în procesul de învățare.

Pentru că vârsta timpurie este cea mai importantă perioadă pentru dezvoltarea personalității copilului, și perioada de la naștere până la intrarea în școală cere stimulare, în dezvoltarea optimă a copilului este necesar parteneriatul educațional încheiat între grădiniță, respectiv școală și familie, comunitate ori instituții care au rol în creșterea, îngrijirea și educarea copilului.

Parteneriatele implementează un sistem de educație timpurie, un proces complex și îndelungat care cere o colaborare strânsă și continuă și o comunicare între Ministerul Educației, Cercetării și Inovării și alte instituții (incluzând familia, care este o instituție) în vederea asigurării coordonării tuturor măsurilor privind drepturile, protecția și dezvoltarea viitoare a copilului.

În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediul, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc .

O resursă și un sprijin permanent în educarea și dezvoltarea copiilor o constituie implicarea familiei, părinților ca parteneri în educație. Părinții sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copiii de vârste mici, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită.

În zonele urbane nivelul de ocupare a populației a crescut; părinții nu au suficient timp să-și supravegheze copilul în familie, pe când în zonele rurale natura ocupațiilor, în special cele legate de agricultură, oferă, aparent, mai mult timp părinților pentru supravegherea copilului în familie. De asemenea, modelul familiei lărgite (părinți, copii

și bunici), care este conservat îndeosebi în zonele rurale, este în favoarea educării copilului în familie în această perioadă a vârstelor mici.

Parteneriatele încheiate cu familia, în special cele încheiate în cadrul unităților educaționale în care activăm ca și cadre didactice, vizează dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru părinți, inclusiv formare pentru creșterea implicării taților. De asemenea, formarea trebuie să garanteze faptul că părinții vor deveni mai sensibili la problemele sociale și psihologice, precum și la probleme de orice gen atunci când își cresc copiii. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ.

Printre obiectivele pe care tind să le atingă acest gen de parteneriate în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie amintim: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării grădiniță - școală – familie; creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare; schimbarea mentalității neadequate a unor părinți față de grădiniță / școală; cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor; învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune elevi – părinți – cadre didactice. Rezultate așteptate: consolidarea abilităților de comunicare părinte – cadru didactic, îmbunătățirea situației școlare a copiilor. Prin acest tip de parteneriate se stabilesc relații mai apropiate și mai deschise între educatoare și părinți, iar părinții, cunoscându-se mai bine între ei, pot colabora mai ușor în luarea unor decizii importante pentru grădiniță.

Principala răspundere pentru protecția, creșterea și dezvoltarea copiilor îi revine familiei și, ca atare, familia este îndreptățită să beneficieze de toată protecția și sprijinul de care are nevoie.

Prin urmare, accesul părinților, familiilor, tutorilor, al persoanelor care au în îngrijire copii și al copiilor înșiși la o gamă completă de informații și servicii este o prioritate, parteneriatele încheiate cu familia fiind menite să sprijine educația copiilor de vârstă timpurie.

Dezvoltarea fizică, psihică, spirituală, socială, afectivă, cognitivă și culturală a copiilor constituie o prioritate națională și globală.

Parteneriatele cu instituții care pot contribui în mod deosebit la dezvoltarea copilului de vârstă timpurie pot include implicarea directă (pe lângă familie) a

autorităților locale, a parlamentarilor, a organizațiilor neguvernamentale, a sectorului privat și a agenților economici, a conducătorilor religioși, spirituali, culturali, ai liderilor și ai membrilor comunităților.

Acest gen de parteneriate vizează stimularea mentală, antrenarea fizică și dezvoltarea amplă a abilităților copiilor prin diferite activități, cum ar fi: muzica, abilitatea manuală; formarea unor deprinderi de colaborare; desfășurarea unor activități didactice cu teme istorice și creștine etc.

Grădinița, respectiv școala ocupă un loc central în comunitate. Rolul este de a crea viitori cetățeni iar acest lucru nu este suficient a se învăța doar în cadrul activităților de educație pentru societate. De aceea, este nevoie de participarea la activități extracurriculare, la viața comunității. Astfel, procesul educațional început în grădiniță se extinde și asupra comunității. Copilul are posibilitatea să recunoască problemele acesteia, să fie mult mai atent la ce se petrece în jurul lui, să caute să rezolve probleme, să-și dezvolte spiritul de inițiativă.

Proiectele de parteneriat educațional cu Comunitatea Locală - Primărie, Poliție – au ca argument educația preșcolarilor pentru cetățenie democratică în vederea formării unor cetățeni activi și responsabili. Prin acțiunile desfășurate în acest sens copiii își însușesc concepte cheie – libertate, justiție, egalitate, solidaritate, cunosc modul de funcționare a instituțiilor democratice, sunt puși în diferite situații de a respecta pe cei de lângă ei, își formează deprinderi de a-și proteja propria persoană și pe ceilalți.

Încheierea unui parteneriat între grădiniță / școală și comunitate înseamnă participarea activă a copilului în mediul școlii și al comunității. Beneficiile participării elevilor la viața comunității se reflectă în dezvoltarea capacității de cooperare cu autoritățile locale (ex. Poliția) în rezolvarea unor probleme.

Un rol important în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie îl au ONG-urile, prin încheierea de parteneriate cu acestea, având ca scopuri promovarea și valorizarea diversității și egalității în drepturi; promovarea și respectarea personalității și a drepturilor copilului; conștientizarea importanței educației pentru sănătate; promovarea comportamentelor sănătoase și prevenirea comportamentelor cu risc (campanii antidrog, împotriva fumatului etc) .

O altă dimensiune a educației pentru societate o reprezintă educația religioasă a cărei calitate poate fi îmbunătățită prin parteneriate cu reprezentanți ai Bisericii. Astfel, se pot realiza vizite, convorbiri tematice, cântece, colinde, excursii care au ca obiectiv turistic mănăstiri.

Într-o accepțiune generală, educația este procesul (acțiunea) prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Educația este continuă. Ea începe din primele momente ale vieții și se încheie odată cu ea.

Fiecare copil este unic, iar educația trebuie să țină cont de particularitățile individuale ale fiecărui copil. Rolul educatoarei este extrem de mare în acest sens.

Educatoarea este persoana care trebuie să ofere ocazii de dezvoltare fiecărui copil în parte, pentru că grădinița este locul unde are loc procesul de dezvoltare a personalității ca parte componentă a educației timpurii.

De aceea, formarea continuă a cadrelor didactice, a asistenților sociali și a altor categorii de personal de îngrijire care, prin activitatea lor, trebuie să colaboreze cu părinții în domeniul educației și îngrijirii copilului, este una dintre componentele psihopedagogice esențiale în atingerea scopului propus.

„Menirea firească a școlii nu este să dea învățătură, ci să deștepte, cultivând destoiniciile intelectuale în mintea copilului, trebuința de a învăța toată viața.” (Ioan Slavici)

BIBLIOGRAFIE:

1. Culea, Laurenția - *Curriculum pentru educarea timpurie – o provocare ?* , Editura Diana, 2009
2. Gutium I., Mămăligă M., Mumjiev G. - *Parteneriatul pas cu pas*, Editura Fundația Internațională pentru sisteme Electorale, Chișinău, 2000
3. Velea, Luciana, și colaboratorii - *Participarea elevilor în școală și în comunitate, Ghid pentru profesori și elevi*, Editura Agata , 2006
4. Vlăsceanu, Gheorghe coord., Neculau, Adrian - *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, 2002

Webografie :

www.didactic.ro – Educația timpurie

www.edu.ro - Strategie privind educația timpurie

- Studiu de impact – Introducerea educației timpurii în sistemul românesc de educație

www.famouswhy.ro – Copilul preșcolar în mileniul trei

www.scoalaparintilor.ro – Educația timpurie

CONTINUITATEA GRĂDINIȚĂ - ȘCOALĂ

Prof. învățământ preșcolar **Ispas Sândița**

Prof. învățământ preșcolar **Pațelea Cătălina**

Grădinița cu Program Prelungit nr.56 "Negruț"

Brăila

Continuitatea grădiniță-școală reprezintă un factor primordial în dezvoltarea ulterioară a individului. Bazele unei educații eficiente se pun încă de timpuriu, astfel că primele intervenții asupra personalității copilului, desfășurate în mod organizat în afara familiei se realizează inițial în cadrul grădiniței, iar apoi în ciclul primar. Așadar, această perioadă reprezintă prima etapă organizată de învățământ în cadrul căreia se desfășoară activități educative menite să contribuie la instruirea și formarea copilului și a personalității acestuia. Grădinița este etapa premergătoare școlii și raportul dintre grădiniță și școală, în general, trebuie să fie un raport de continuitate în plan instituțional, în planul conținutului și al metodelor.

Sistemul de învățământ, ca produs al dezvoltării sociale, a reflectat întotdeauna cerințele și posibilitățile oferite de societate, afirmându-se, la rândul său, ca factor al dezvoltării sociale. Sub impulsul cerințelor dezvoltării sociale, sistemele de învățământ se modifică, tinzându-se modernizarea metodelor de predare, a conținutului, a formelor de organizare, precum și a formelor de colaborare, de cooperare dintre diferitele instituții educative (familie – grădiniță – școală). Pregătirea copiilor preșcolari pentru școală a fost și este o problemă de mare actualitate, mai ales în condițiile intensificării și accelerării întregului proces de învățământ.

Grădinița realizează sprijinirea viitoarei activități prin intermediul a două forme specifice : jocul și învățarea. Desigur, pregătirea copilului pentru școală este una din sarcinile grădiniței. Orientările moderne în educație relevă din ce în ce mai mult faptul că învățământul preșcolar trebuie să realizeze educația preșcolară „având ca funcție majoră

formarea și dezvoltarea personalității copilului în raport cu nevoile specifice vârstei, cu posibilitățile și dotările sale, în interesul său și al comunității sociale... Celelalte funcții, inclusiv cea de pregătire pentru școală, trebuie să fie subordonate acestei funcții de bază”. (Păun,2000)

Una dintre funcțiile grădiniței este aceea de a pregăti copilul pentru integrarea optimă în regimul școlar.

Grădinița, prin particularitățile ei, are atât un caracter specific, răspunzând cerințelor de vârstă ale copiilor între 3 și 6 ani, cât și elemente structurale comune cu activitatea din alte instituții de învățământ.

Legătura grădiniță – școală are dublu sens, scopul acesteia fiind continuitatea dezvoltării copilului și continuitatea procesului muncii educaționale.

După cum afirmă specialiștii, realizarea continuității grădiniței presupune:

- asigurarea posibilităților reale de frecventare a grădiniței pentru toată populația între 3 și 6 ani;
- realizarea unei unități a punctelor de vedere cu privire la conținutul activității și al metodelor de activitate din grădiniță și școală;
- cunoașterea reciprocă a programei de învățământ individualizat încă din grădiniță;
- preocuparea specială pentru conținutul și formele de pregătire la copiii din grupa mare.

Unii specialiști afirmă că pregătirea pentru școală înseamnă asigurarea de condiții pentru ca preșcolarul să poată deveni beneficiarul real al dialogului educațional, pentru introducerea și menținerea stării de comunicare psihologică între copil și educator.

Un aspect esențial al pregătirii pentru școală îl constituie crearea acelei condiții psihologice esențiale în activități educaționale, prin care se instituie pentru fiecare copil situația de comunicare educațională autentică – deci de inducere a stării de receptivitate psihologică educațională în raport cu cea instructiv – educativă școlară(Constantinescu,1976).

Pregătirea pentru școală înseamnă formare – antrenare și cultivare de abilități, deprinderi, atitudini și modalități acționale, disponibilități motivațional – afective, care să-l facă apt pe copil de a face față solicitărilor specifice situațiilor școlare. Ea semnifică și formarea prospectivă pentru evoluția viitoare în contextul școlar și social general.

Conceptul de integrare școlară poate fi abordat prin prisma notelor definitorii pentru conceptul psiho – social general de integrare.

Nu putem rupe pregătirea pentru școala de pregătirea mai generală pentru integrarea în viața socială, de procesele complexe de formare armonioasă a personalității, de pregătirea pentru noile solicitări în sfera vieții și practicii sociale cu caracteristicile sale noi.

Condiția esențială a atingerii de către copil a gradului de dezvoltare și adaptare cerut de o activitate școlară eficientă o reprezintă integrarea efectivă a grădiniței în sistemul școlar și, mai precis, realizarea unei legături funcționale de continuitate între activitatea din grădiniță și cea din cadrul școlii.

Mersul la școală marchează o cotitură în viața copilului, pe care o resimte și familia. Acest moment îndeplinește dorința preșcolarului de a deveni școlar, în grădiniță, preșcolarul interpretează doar imaginativ și exterior rolul de elev. O dată cu intrarea în școală, el ajunge într-o lume reală, organizată după reguli „speciale”.

Este recunoscut faptul că perioada de la 3 la 6-7 ani lasă cele mai profunde urme asupra personalității în devenire, deoarece aceasta este perioada receptivității, mobilității și flexibilității psihice dintre cele mai pronunțate.

Aceasta este perioada când influențele externe lasă cele mai durabile urme, când se constituie premisele personalității și se pun bazele „eului” cognitiv, afectiv, motivațional și volitiv-caracterial.

Marea artă a unui educator constă în cizelarea manierelor și informarea minții; el trebuie să sădească în elevul său bunele obiceiuri și principiile virtuții și ale înțelepciunii, să-i redea treptat o viziune asupra omeniilor și să dezvolte în el tendința de a iubi și de a imita tot ceea ce este excelent și demn de laudă.

Activitatea pe care o desfășurăm cu copiii în grădiniță, duce în mod nemijlocit la formarea și la dezvoltarea deprinderilor și priceperilor de muncă intelectuală, activitate ce are continuitate și în munca școlară de mai târziu.

Grădinița a avut și continuă să aibă un pronunțat conținut educativ, propunându-și să asigure condiții care să stimuleze dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, afectiv și volitional și să-l deprindă să reacționeze adecvat într-o colectivitate de lucru.

Nu atât însușirea unui volum mare de cunoștințe îl face pe copil apt pentru școală, ci, mai ales, achiziționarea unor capacități și abilități intelectuale care să-i înlesnească munca de învățare.

Trecerea copilului de la grădiniță la școală nu trebuie să constituie un prag, ci o continuare obișnuită a unei programe care este în dezvoltare și continuată de către școală.

Atributele școlarizării, cât și obiectivele majore ale educației școlare, obligă la conceperea unei pregătiri pentru școală ca un efort de a ridica întreaga formație a copilului la un stadiu superior în dezvoltarea lui intelectuală și comportamentală.

O astfel de abordare poate asigura copilului nu numai adaptarea la cerințele regimului școlar, ci și parcurgerea unui drum ascendent de școlaritate și implicit, în planul formării și dezvoltării personalității sale.

Multitudinea relațiilor pe care grădinița le stabilește cu mediul socio-educational apropiat situează instituția de educație preprimară într-un context de determinări reciproce menite să asigure eficiența și optimizarea procesului educațional. Grădinița devine astfel un centru de educație care lucrează în beneficiul copiilor, al familiilor lor și al comunității.

Necesitatea colaborării dintre aceste instituții, situate pe trepte diferite, rezultă din obiectivul comun pe care îl urmăresc-dezvoltarea personalității copilului. Înfăptuirea acestui obiectiv presupune asigurarea succesiunii și continuității rezultatelor obținute la cele două niveluri. Grădinița urmărește prin toate acțiunile sale pregătirea copilului pentru școală, acesta urmând să valorifice ce s-a realizat în etapa anterioară.

JOCUL - MODALITATE DE EXPRIMARE A EULUI, DE SOCIALIZARE, ÎNVĂȚARE, EDUCARE, DEZVOLTARE

Prof. învățământ preșcolar **Meiroșu Ionela**
Liceul Teoretic "Constantin Angelescu"
Ianca

MOTTO:

"Jocul este și o pregătire pentru viața de mai târziu, dar mai presus de toate, el este
însăși viața copilului"(Mc. Dougall)

Când psihologii încearcă să definească ceea ce înțeleg ei prin joc , se ivesc o serie de controverse . Piaget, definește jocul ca fiind sector de activitate a cărei motivare este, nu adaptarea la real, ci a realului la propriul "eu". Paul Popescu Neveanu definește jocul ca formă de activitate, specific umană, hotărâtoare pentru dezvoltarea copilului. E. Claparede, spunea că, jocul este o pregătire pentru muncă. Leontiev susține că, jocul este o modalitate de exprimare a vieții psihice, mai ales la vârsta preșcolară, de exercitare a personalității.

Maria Montessori consideră că jocul este munca copilului.

Termenul de joc este folosit în toate limbile, cu diferite semnificații: activitate sportivă, activitate distractivă, activitate dramatică, activitate inutilă, metodă didactică, activitate umană generală-dar fundamentală pentru copilărie.

Sintetizând toate aceste puncte de vedere, putem să definim jocul ca activitate specific umană prin care subiectul(în principal copilul) își satisface imediat și nemijlocit propriile dorințe, nevoi, acționând în lumea imaginară pe baza elementelor, instrumentelor preluate din lumea obiectivă.

Potrivit acestei definiții este relevant caracterul specific uman al jocului, prezența lui la toți oamenii, însă cu o pondere diferită, în funcție de vârstă, locul principal pe care acesta îl ocupă. Ponderea cea mai mare fiind vârsta copilăriei.

Jocul este o activitate determinantă pentru formarea și dezvoltarea personalității umane. În structura activității psihice, jocul figurează ca formă de activitate cu origine în ontogeneza timpurie. Dezvoltarea psihologică a copilului nu se realizează de la sine, în mod instinctiv ci prin două instrumente fundamentale: jocul și imitația.

- **Jocul** este folosit de copil chiar de la naștere și este prima lui formă de activitate.
- **Imitația** nu apare decât după câteva luni, fiind prima formă de învățare socială.

Jocul are un caracter universal, este prezent în viața fiecărui copil indiferent de perioada istorică, zona geografică, mediul socio-cultural.

Fiind o activitate, jocul este declanșat de **motivație, orientat către anumite scopuri, utilizează o serie de instrumente psihice și materiale, este perfectibil.**

Motivație care declanșează jocul și care îl susține energetic este constituită din dorințele și nevoile principale ale copilului, precum :nevoia de a se mișca; nevoia de a relaționa cu obiectele, fenomenele, persoanele din mediul fizic; nevoia de cunoaștere; nevoia de autoexprimare.

Scopurile jocului sunt sugerate de realitatea exterioară, de mediul fizic și socio cultural.

Mijloacele jocului - acesta utilizează două categorii de mijloace :

Mijloacele materiale- jucăriile , obiectele din lumea adultului pe care copilul le observă și dorește să le descopere, să le cunoască proprietățile, importanța.

Instrumentele psihice - (achizițiile psihice pe care copilul și le-a format și pe care le folosește) : structurile perceptive, reprezentările, imaginația, capacitatea de efort, caracteristicile atenției, caracteristicile memoriei, stările emoționale pozitive, cunoștințele legate de mediu.

Este perfectibil -prin joc copilul reproduce o realitate care l-a impresionat. Această reproducere are o notă personală, originală.

FUNCȚIILE JOCULUI

De-a lungul vieții jocul îndeplinește mai multe funcții diferite de la o vârstă la alta.

Dacă la vârstele adolescenței, tinereții, jocul este utilizat ca și mijloc de distracție, ca mijloc de petrecere a timpului liber, la vârstele mici el îndeplinește :**funcția cognitivă, funcția formativă, funcția de socializare, funcția de exprimare a propriei personalități, funcția terapeutică.**

Funcția cognitivă

Prin joc copilul transpune în plan mental, imaginativ și apoi în plan real, realitatea exterioară. În cadrul acestuia, identifică, descoperă noi cunoștințe legate de caracteristicile obiectelor, fenomenelor, instrumentelor utilizate, acțiunile care pot fi desfășurate cu diverse obiecte. Prin joc copilul cunoște, dar se cunoaște și pe sine, posibilitățile pe care le are la dispoziție.

Funcția formativă

Funcția formativă interferează cu cea cognitivă. Prin intermediul jocului, copilul își formează structuri perceptive ale obiectelor existente în mediu, strategii de explorare perceptivă a acestor obiecte, învață să recunoască obiectele în alte contexte decât cele inițiale, își formează imagini mentale despre aceste obiecte.

Funcția de socializare

Jocul reprezintă o cale importantă pentru socializare, întrucât în timpul jocului copilul învață reguli de conviețuire cu ceilalți, învață să relaționeze, își modifică comportamentul în funcție de normele și regulile impuse de ceilalți.

Funcția de exprimare a personalității copilului, a nevoilor sale dominante, a stărilor emoționale care îl caracteriză, a comportamentelor pe care le utilizează în diverse situații, a posibilităților sale intelectuale, a trăsăturilor temperamentale.

Funcția terapeutică

Este generată de valențele proiective ale jocului. În joc copilul își exprimă nevoile, dorințele, posibilitățile dar și problemele pe care le-a întâlnit în mediul social, sub forma conflictelor dintre adulți. Aceste probleme provocate în mediul familial, pot crea disconfort afectiv, izolare, stări emoționale negative, dezechilibru emoțional, și în timp dezechilibru psihic.

Jocul oferă însă nu numai posibilitatea psihodiagnozei, ci și a recuperării, a diminuării dezechilibrelor, a prevenirii acestora.

Principalele elemente structurale ale jocului: scopul, subiectul, rolurile, regulile.

Scopul jocului - se conturează după vârsta de 3 ani. La 3 ani subiectul nu exprimă o anumită intenționalitate; la 5-6 ani însă, copilul acționează în baza unei intenționalități clare, care denotă o creștere a potențialului creativ.

Subiectul jocului-este principala componentă a acestuia, nu este specific doar jocului de creație ci și altor tipuri de joc, în care subiectul este construit de propunătorul și organizatorul jocului.

Rolul – poate oglindi o largă diversitate de conduite umane, trăsături de caracter, aptitudini. Prin rol copiii exprimă modul în care ei percep anumite profesii.

Regulile –apar și se dezvoltă într-o dinamică deosebit de interesantă în jocurile de creație. Copilul învață treptat aceste reguli și învață să li se supună, ceea ce reprezintă un câștig imens în planul dezvoltării sale socio-afective și morale.

CLASIFICAREA JOCURILOR

De-a lungul timpului s-au realizat mai multe clasificări ale jocului. Clasificarea jocurilor a preocupat pe mulți specialiști din domeniul pedagogiei preșcolare, cu toate acestea nu s-a ajuns la nicio clasificare unanimă. În scop didactic se optează pentru o clasificare ce are drept criteriu influența formativă a jocului asupra dezvoltării psihice a copilului. (Laborator preșcolar, pag.132)

În funcție de acest criteriu avem:

- ❖ **Jocuri de creație sau jocuri simbolice ;**
- ❖ **Jocuri de mișcare ;**
- ❖ **Jocuri didactice.**

Jocuri de creație sau jocuri simbolice :

- **cu rol** – j. cu subiect din viața cotidiană, j. cu subiect din povești, j. dramatizări
- **de construcții** - j. din cuburi, nisip, pietre, lemn ;j. suprapunere, îmbinare ;j. de așezare pe suprafețe plane; j. cu caracter tehnic; j. cu materiale din natură

Jocuri de mișcare -cu subiect;cu text și cânt; j. hazlii; j. fără subiect

Jocuri didactice -după prezența materialului didactic ;după scopul urmărit.

Prin joc copiii desfășoară o activitate în sensul identității personale, rezolvă probleme de viață din mediul înconjurător, fizic și social; experimentează posibilități de adaptare; creează soluții diferite ; exprimă experiențele lor în simboluri, ceea ce îi va ajuta să gândească puțin mai abstractizat; comunică cu ceilalți sau cu sine; folosesc cuvinte multe, se exprimă plastic și învață semnele nonverbale; folosesc obiectele din jur în scopul pentru care sunt create; își manifestă creativitatea ; se concentrază asupra acțiunii , devin atenți și interesați .

Caracteristicile care îl diferențiază de alte activități:

- ❖ Jocul este o activitate specific umană deoarece numai oamenii îl practică în adevăratul sens al cuvântului.
- ❖ Jocul este o activitate conștientă . Cel care îl practică îl constientizează și nu îl confundă cu nici una dintre celelalte activități umane.
- ❖ Jocul îl introduce pe acela care îl practică în specificitatea lumii imaginare pe care și-o creează.
- ❖ Jocul este una din variatele activități ale oamenilor, fiind determinat de celelalte activități și bineînțeles, determinându-le pe toate acestea.
- ❖ Învățarea nu s-ar realiza în lipsa jocului.

Preșcolarul este considerat o personalitate în formare care gândește și acționează. El preia selectiv realitatea după nevoi și propriile posibilități. Fiecare copil își modelează realitatea în funcție de propriul ”eu”. El se dezvoltă odată cu creșterea acestuia , în încercarea de a se adapta la cerințele lumii exterioare. Jocul prieten nelipsit al copilului, reprezintă pentru perioada preșcolară principala activitate, o formă de manifestare fără bariere geografice ori religioase, o activitate care îi reunește pe copii și în același timp îi reprezintă. În grădiniță, jocul este activitatea de bază și se regăsește în toate ariile de activitate, realizând procesul de învățare într-un mod atractiv, antrenant și ușor asimilabil de către copii .

Copilul se joacă de la intrarea în grădiniță până la micul dejun, în timpul activităților didactice de dimineață, apoi se joacă serios în cadrul activităților pe domenii experiențiale , se distrează jucându-se în timpul activităților recreative și numai masa de prânz și somnul opresc temporar jocul, el urmând să își reia cursul după trezirea copiilor și până la plecarea lor acasă, unde bineînțeles copiii se joacă. În decursul jocului copilul acționează asupra obiectelor din jur, cunoaște realitatea, își satisface nevoia de mișcare, dobândește încredere în forțele proprii, își îmbogățește cunoștințele. Manifestându-și dorința de a participa la viața și activitatea celor din jur, copilul își asumă rolul de adult, reproducând activitatea și raporturile lui cu ceilalți oameni. În acest fel jocul este social prin natura lui. Posibilitatea de a-și imagina realitatea, de a o reflecta, reprezintă pentru copil sensul jocului. Prin această activitate copilul își satisface nevoile prezente și se pregătește de viitor.

Jocul este ocupația preferată și cea mai captivantă pentru copii. Prin intermediul jocului, copiii își îmbogățesc experiența cognitivă, își educă voința și pe această bază își conturează profilul personalității.

Jocul evită achizițiile de tip receptiv- reproductiv, solicitând procesele psihice, de cunoaștere la nivel operațional, formându-se astfel deprinderi practice, intelectuale, strategii cognitive, atitudini, sentimente, structuri de personalitate. Nu ne putem imagina copilăria fără râsetele și jocurile sale. Sufletul și inteligența devin mari prin joc. Despre un copil trebuie să spunem că se dezvoltă prin joc.

Copiii care sunt lipsiți de posibilitatea de a se juca cu alți copii de vârstă asemănătoare fie din cauză că nu sunt obișnuiți, fie din cauză că nu au cu cine, rămân nedezvoltați din punct de vedere al personalității. Un copil care nu știe să se joace, este un copil care nu va ști să gândească.

Jocul fortifică un copil din punct de vedere fizic, îi imprimă gustul performanțelor precum și mijloacele de a le realiza, creează deprinderi pentru lucrul în echipă, pentru sincronizarea acțiunilor proprii cu ale altora, în vederea atingerii unui scop comun; provoacă o stare de bună dispoziție, de voie bună, oferindu-i omului posibilitatea de a uita pentru un timp de toate celelalte, dându-i parcă mai multă poftă de viață.

BIBLIOGRAFIE:

1. Liliana Ezechil, Mihaela Paisi Lazarescu, (2015), *Laborator preșcolar*: Editura V&S Integral
2. Rafaila Elena - *Introducere în psihopedagogia jocului* - suport curs
3. Șchiopu, Ursula.(2009). *Psihologia copilului*.București: Editura România Press
4. Verza, E., Verza, F. (2000). *Psihologia vârstelor*.București: Editura Pro Humanitate

IMPORTANȚA JOCULUI ÎN VIAȚA COPILULUI

Prof. învă. preșcolar **Minaev Mirela**

Prof. învă. preșcolar **Aramă Georgeta**

Grădinița cu Program Prelungit Nr.2

Brăila

Jocul ca tip de activitate umană, este prezent într-o formă sau alta de-a lungul existenței omului, indiferent de vârstă. La vârsta preșcolară este o activitate fundamentală. În această etapă a evoluției ontogenetice jocul atinge un nivel superior de dezvoltare și devine o condiție importantă pentru evoluția ulterioară a copilului. Caracteristic pentru această perioadă este tendința copilului de a transforma totul în joc, de a subordona jocului toate celelalte activități de viață inclusiv cele cu caracter strict personal (spălatul, îmbrăcatul, hrănirea). Vârsta preșcolară constituie, de altfel, o etapă importantă pentru evoluția jocului, acum constituindu-se cele mai complexe, variate și interesante feluri de joc. Odată cu intrarea în școală jocul își pierde locul de activitate fundamentală care este preluat de învățare, dar continuă să ocupe încă o anumită pondere în viața copilului, după cum afirmă Georgeta Antohe în Psihopedagogia jocului:

„Prezent de-a lungul întregii copilării, jocul evoluează continuu, se diversifică și se îmbogățește cu elemente noi.”

Pornind de la primele jocuri întâlnite la sugar care sunt jocurile pur funcționale fără nici o regulă, urmează etapa jocurilor hedonistice prin care copilul caută să-și procure o plăcere, provocând un zgomot sau obținând o senzație tactilă ajungându-se la jocurile cu “noul”, din care decurg jocurile de manipulare sau de explorare: explorarea propriului corp sau al altuia, jocurile cu nisip, cu animale, care sunt de fapt „schife” ale jocului uman, nu jocuri în adevăratul sens al cuvântului.

Un moment important în evoluția jocului îl reprezintă trecerea de la jocurile de manipulare sau mănuire caracteristice copiilor mici la jocurile de creație sub forma jocului cu subiect și roluri și a celor de construcție. Jocul de creație ocupă la preșcolari

locul cel mai important, prin intermediul său realizându-se trecerea de la transpunerea în joc a acțiunilor exterioare efectuate de oameni cu obiectele (jocuri imitative) la redarea semnificațiilor acestor acțiuni, la dezvoltarea relațiilor sociale. Inițial în jocurile de creație, preșcolarul realizează o reflectare fragmentară a realității, respectiv a unor acțiuni izolate, dispartate, fără o legătură internă între ele, pentru ca treptat să procedeze la unificarea mai multor acțiuni în jurul unei teme centrale ceea ce imprimă jocului unitate și identitate; de exemplu- în cadrul jocului „De-a familia” se pot integra jocuri precum: „De-a policlinica”, „De-a farmacia”, „La magazin”, „La aniversare”, etc.

Prin jocurile de creație se trece la substituirea pe plan imaginar a funcțiilor specifice obiectelor reale. De exemplu, un cub poate servi ca receptor pentru telefon sau, în alte împrejurări, ca pistol, ochean, televizor ș.a.. Treptat, în joc apare fenomenul de dedublare, copilul devenind conștient de propria lui persoană și de cea a modelului pe care-l imită, lucrul evident și în limbajul folosit. Ei apreciază că jocul nu este de „adevăratelea”, fapt pe care-l evidențiază prin folosirea unor verbe la imperfect: „eu eram mama”, „tu erai copilul”, etc. Aceasta marchează trecerea de la identificarea real - imaginar, la disocierea până la opunerea lor.

Pe măsură ce copilul crește, elementele jocului - scop, subiect, roluri se conturează mai pregnant. La 5 — 6 ani copiii reușesc din ce în ce mai clar să-și precizeze intențiile înainte de începerea jocului, fapt ce influențează în mai mare măsură creația mentală. Începând cu 6 - 7 ani copilul transpune în joc nu numai acțiuni ci și evenimente

percepute direct sau trăite, el începe să încorporeze în joc situații de viață cunoscute pe căi îndirecte. Copiii se joacă, de pildă „de-a cosmonauții”, „de-a scafandrii”, „de-a pieile roșii”.

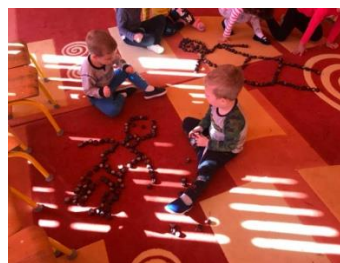
Pe măsură ce evoluează jocurile de creație implică relații complexe între copii, formarea unor grupuri încheiate de joc cu conducător și jucători, participanți activi la joc.

Toate acestea conduc la apariția conștiinței situației de joc, copiii făcând distincția între ceea ce reprezintă jocul și realitatea efectivă, numeroase fiind întrebările de genul: este de- adevăratelea sau ne jucăm ?”

Deși nu sunt specifice vârstei preșcolare, pe la 6 ani apar în viața copilului jocurile cu reguli. care prezentând numeroase valențe formative trebuie fructificate în scopul modelării personalității copilului atât în activitatea instructiv educativă din grădiniță cât și în clasele I-IV.

Viața copilului este plină de joacă. O înțelegere greșită sau o neînțelegere a rolului jocului în viața copilului poate avea consecințe iremediabile asupra psihicului său. De aceea, traseele educaționale trebuie să țină seama de acest spațiu al căutărilor nedefinite, dar care favorizează experiențe psihologice, afective și motivaționale semnificative.

Zona imaginarului este, pe parcursul copilăriei, cadrul firesc și predilect de manifestare exploratorie a acestuia. Ca formă de activitate proprie copilăriei, jocul izvorăște din nevoia acestuia de a cunoaște și de a acționa. Prin caracterul său, jocul mijlocește cunoașterea directă a lumii și mai ales, cultivă deprinderi bogate, trăsături complexe de caracter, convingeri și puternice trăiri emoționale.

Jocurile îmbină mai multe elemente : mișcare, poezie, cântec, numărătoare – toate contribuind la dezvoltarea armonioasă a copiilor, rolul lor instructiv-educativ

Toate tipurile de joc au o acțiune, exprimată în conținutul concret al lor. Acțiunea unui joc are ca elemente constitutive: un scop, operații, reguli sau condiții de desfășurare. Printre primele jocuri pe care le practică copiii sunt jocurile de rol. În cele mai multe jocuri de rol, rolul jucat de copil corespunde unei funcții sociale, proprii adulților, ca exemplu, o funcție profesională.

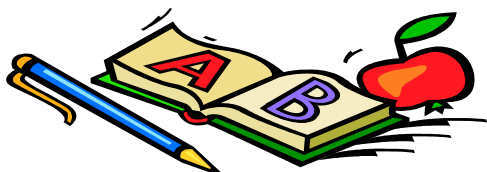
Un tip de joc care a căpătat importanță este jocul de socializare, prezent în orice moment al zilei, joc care îi ajută pe copii să realizeze o integrare în colective și situații noi deoarece învață să se prezinte pe sine, să se valorizeze pe sine ca personalitate în același timp relizându-se conexiuni interpersonale.

Jocul cunoaște o evoluție semnificativă, corelându-se în calitatea sa de activitate fundamentală, cu alte forme de activitate .

CU PAȘI MICI DE LA GRĂDINIȚĂ SPRE ȘCOALĂ

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

Prof. învățământ primar **Mocanu Ionela**

Prof. învățământ primar **Tulumis Violeta**

Prof. învățământ primar **Lărgescu Florica**

Școala Gimnazială "Mihu Dragomir" Brăila

INIȚIATOR ȘI COORDONATOR:

Școala Gimnazială "Mihu Dragomir"

PARTENER:

Grădinița cu program prelungit „Negruț”

ARGUMENT

În cadrul acțiunii de reformare a sistemului de învățământ și reșezarea lui pe baze moderne, se subliniază tot mai mult ideea parteneriatelor educaționale, ce crează oportunități de cooperare, consultare, comunicare, conlucrare în vederea atingerii unui scop comun.

Integrarea copilului în școală presupune mai întâi formarea unor reprezentări corecte care să le permită preșcolarilor o adaptare afectiv- motivațională la mediul școlar. În calitate noastră de părinți, educatori sau învățători ne-am întrebat adesea: “De ce se manifestă adesea unele forme de inadaptare a copiilor chiar din primele zile de școală? De ce unii elevi din clasa PREG. nu fac față cerințelor școlare?”

Răspunsurile la aceste întrebări nu trebuie căutate doar în cunoașterea particularităților de vârstă și individuale a copiilor sau în stilul de activitate al învățătorului, ci se impune o cunoaștere și o analiză atentă a activității din grădiniță și familie- medii care asigură pregătirea copilului pentru școală.

În acest scop , organizarea unor activități comune(școală-grădiniță) ce vizează familiarizarea copiilor cu munca școlarilor, cu relațiile ce se stabilesc între învățător si elevi, elevi-elevi, ar face ca reprezentările copiilor despre școală sa fie mai clare,mai coerente si mai apropiate de realitate, acest lucru conducând la in debut școlar optim.

Din acest motiv am considerat că un parteneriat școală-grădiniță, prin intermediul căruia să surprindem toate aceste aspecte, să le înțelegem si apoi să le sintetizăm într-o strategie, ar permite egalizarea șanselor școlarilor și integrarea optimă a copiilor în clasa pregătitoare.

SCOPUL

- găsirea unor modalități viabile de colaborare între educatoare și învățătoare pentru integrarea școlară a copiilor și pregătirea părinților pentru integrarea copiilor în activitatea școlară.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

- structurarea unor modalități de cooperare între grădiniță și școală;
- asigurarea continuității de cerințe între grădiniță și școală;
- formarea unei atitudini corecte a preșcolarilor față de școală;
- implicarea familiei și familiarizarea acesteia cu diverse aspecte ale școlarității mici;
- schimb de metode concrete de lucru;
- cunoașterea specificului activităților din grădiniță de către învățătoare;
- eficientizarea și perfecționarea modalităților de integrare a copiilor preșcolari in activitatea școlară;
- cunoașterea individual a copiilor de către cadrele didactice, sub aspectul capacităților , ritmului de dezvoltare, al abilităților și inclinațiilor, al mediului familial din care provin
- cunoașterea de către copii a sarcinilor și a conduitei de școlare.

GRUP ȚINTĂ

Preșcolari – grupa mare;

Elevii claselor a IV – a;

Învățători;

Educatoare;

Părinții copiilor;

DURATA

Octombrie 2019- iunie 2020;

IMPACTUL PROIECTULUI ASUPRA RESURSELOR UMANE

Educatorea și învățătoarea au avut posibilitatea să-și valorifice experiența acumulată la clasă, să-și lărgescă sfera preocupărilor în ceea ce privește reușita succesului școlar al copiilor.

Copiii se familiarizează cu activitatea școlară.

Părinții sunt informați cu cerințele școlii.

Program de activitati

NR. CR T	ACTIVITATEA	DATA/ PERIOAD A	PARTICIPAN ȚI	LOCUL DESFĂȘU RĂRII	RESPONSA- BILI
1.	„Educația ne unește!“ - popularizarea proiectului; - confectionarea unui creion din hârtie; -decorarea ”Copacului Educației” cu motive pentru care avem nevoie de educație- carticele,frunze;	Octombrie 2019	preșcolari, școlari, învățătoare, educatoare;	Grădinița cu program prelungit „Negrut ”	prof.înv. prescolar, Patelea Catalina Ispas Sandita Rosu Adelina Neculai Elena
2.	„ Noi umblăm să colindăm!“ -interpretare de colinde; -cântece de iarnă ; -confectionare de	Decembrie 2019	școlari preșcolari învățătoare educatoare;	Școala Gimnazială ”Mihu Dragomir”	prof.înv.primar, Tulumis Violeta Mocanu Ionela

	materiale specifice sărbătorilor de iarnă;				LargeanuFlorica
4.	“A venit primăvara !” - încondeierea ouălor cu ocazia sărbătorilor pascale;	Aprilie 2020	școlari, preșcolari învățătoare educatoare;	Școala Gimnazială ”Mihu Dragomir”	prof.înv.primar, Tulumis Violeta Mocanu Ionela LargeanuFlorica
5.	“Bun rămas, gradiniță !” ”Bun rămas, doamna învățătoare!” -participarea activă a elevilor la serbarea preșcolarilor.	Iunie 2020	școlari, preșcolari, învățătoare, educatoare, tatici, mămici, bunici	Grădinița cu program prelungit „Negrut ”	prof.înv. preșcolar, Patelelea Catalina Ispas Sandita Rosu Adelina Neculai Elena

RESURSELE PROIECTULUI

Resurse umane:- preșcolari, școlari, învățători, educatoare, părinți

Resurse materiale: -dotările din sălile de grupă și de clase

-materiale didactice

-aparat foto

EVALUAREA PROIECTULUI

- ☐ ☐ Observarea sistematică a copiilor.
- ☐ ☐ Expoziții cu desenele și materialele realizate de către copii.
- ☐ ☐ Album cu fotografiile realizate pe parcursul desfășurării activităților.
- ☐ ☐ Discuții cu partenerii de proiect care au contribuit la activitățile desfășurate.

ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE:

- ☐ Expoziții cu materialele rezultate în urma desfășurării activităților prevăzute în proiect.
- ☐ Prezentarea proiectului în cadrul Comisiilor metodice ale învățătorilor și educatoare.

JOCUL DIDACTIC - MIJLOC DE EDUCAȚIE ȘI ELEMENT DE CONTINUITATE ÎN RELAȚIA GRĂDINIȚĂ ȘI ȘCOALĂ

Prof. înv.pimar **Moise Carmen**
Școala Gimnazială „Ion Creangă” Brăila

Prof. înv.primar **Pantazi Camelia**
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Brăila

Jocurile copiilor sunt forme specifice de comportament a acestora față de lumea înconjurătoare, reacții față de aspectele cele mai diverse ale impulsurilor ce acționează asupra copiilor de diferite vârste.

Diferite episoade din viață și numeroase forme de relații sociale sunt reflectate prin intermediul jocului. Jocul pune în evidență atitudinile cele mai pregnante și caracteristicile personalității copilului.

Măsurile adoptate în ultima vreme, în scopul ameliorării calității învățământului vizează deopotrivă redefinirea finalităților, reînnoirea conținuturilor, îmbunătățirea modului de abordare a conducerii procesului de învățământ.

Mediul cultural influențează multilateral jocurile copiilor. Modul în care se comportă în joc, în care duc dialogul, tonul, problematica jocului, formele de strategie și logica acțională, reflectă întotdeauna elementele mediului social.

În învățământul preșcolar înainte de toate jocul se constituie ca o metodă de învățare, având o putere foarte mare de exprimare a copilului. Reconsiderarea jocului ca mijloc de educație și distracție, este legată strâns de reprezentanții școlii active prin punerea în prim plan a copilului, a nevoilor sale, a intereselor sale.

Alături de alte forme de activități practice ale copiilor (învățătură, muncă, program distractiv) , jocul a fost cuprins în sistemul mijloacelor de educație. Prin joc se pune accentul pe cunoaștere, totodată s-a acordat un interes mare raportului dintre joc și programul de instruire.

Jocul este un mijloc de familiarizare a copilului cu viața înconjurătoare. Jucăria folosită de copil în cadrul jocului și celelalte materiale folosite realizează un contact

direct între diferite obiecte reale și modul de utilizare. Jocurile organizate de educatoare cuprind în desfășurarea lor probleme didactice unde copilul face (muncește) ceva.

În timpul jocului copilul învață să numere, să definească diferite obiecte, să vorbească corect. Jocul constituie un mijloc de valorificare și de aplicare a cunoștințelor dobândite. În jocurile de rol copiii sunt obișnuiți să folosească experiența dobândită cu ocazia vizitelor, excursiilor, plimbărilor.

Jocul asigură înțelegerea unei legături intense, a semnificației activității umane în care copilul se încadrează treptat. Prin intermediul jocului copilul își oglindește propriile imagini și le transpune în realitatea lui. Între joc și instruire există două coordonate-jocul stimulează procesul de instruire, iar la rândul lui jocul este condiționat de calitatea procesului de instruire (în funcție de experiența de viață a copilului). Jocul este un important mijloc de educare morală și civică. În jocurile didactice problemele educative sunt puse prin intermediul regulilor care reglează întreaga acțiune de joc.

Însușirea regulilor de joc are o influență puternică în formarea judecății morale a copilului. Activitatea educativă trebuie intensificată în direcția formării la copii a capacității de a diferenția, a discerne binele de rău, ceea ce este drept de ceea ce este nedrept.

Folosirea jocului ca metodă educativă, a fost făcută de pedagogia contemporană, de școala activă, fiind inclusă în rândul metodelor active.

Jocul constituie în același timp un principiu de educație, nu numai o formă de organizare a vieții copilului preșcolar. El reprezintă o cale către socializarea copilului, mijloc de instrucție și educație, metodă eficientă, procedeu însoțind alte metode educative, formă de organizare a vieții copilului.

La vârsta preșcolară jocul ca activitate dominantă, influențează celelalte activități, deoarece copilul are tendința de a transforma totul în joc.

Folosirea jocului didactic în procesul instructiv-educativ face ca să învețe copilul din plăcere, să devină interesat de activitatea ce se desfășoară, face ca cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, să dobândească încredere în capacitățile lor, mai multă tenacitate și siguranță în răspunsurile lor. De obicei copilul face bine doar ceea ce îi place să facă. Cel care învață are nevoie de un puternic obiectiv involuntar, să fie motivat intrinsec.

Ca mijloc de educație poate fi folosit în captarea atenției copiilor pe tot parcursul activității didactice, contribuind la înlăturarea plictiselii și a dezinteresului.

Jocul este și un mijloc de educație indirect. Cadrele didactice pot folosi jocul pentru a cunoaște mai bine copilul. Jocul didactic poate fi privit ca o activitate dirijată, dar și ca o metodă de învățare care aduce adesea zâmbetul în ochii micilor școlari, dar care are un rol foarte important în instrucția și educația lor. În cadrul jocului copilul își arată inteligența, voința, caracterul dominant, întreaga personalitate a copilului. Prin joc sunt declanșate toate procesele intelectuale. Ele îi conduc pe elevi spre „a afla”, „a descoperi” unele adevăruri noi pentru ei. Prin joc copilul este pus în situația de a gândi, a acționa și nu a rămâne doar un simplu spectator. El trăiește afectiv situațiile în care este pus. Copilul simte nevoia de acțiune și afirmare, iar jocul este foarte potrivit pentru a i le satisface.

Jocul didactic realizează conexiunea dintre grădiniță și școală. Folosirea jocului didactic realizează trecerea pe nesimțite la activitatea școlară. La grupa mare și apoi la clasa pregătitoare, jocul didactic asigură un randament sporit față de celelalte modalități de lucru folosite ca activități de învățare. La clasa pregătitoare jocurile sunt folosite pe tot parcursul lecțiilor, la toate disciplinele.

Jocuri de cunoaștere/ jocuri de mișcare pentru clasa pregătitoare

📖 **“Cercul prenumelor”**: jocul de cunoaștere poate fi folosit la început de an școlar, pentru a-i ajuta pe copii să se familiarizeze cu prenumele colegilor. Fiecare își spune prenumele și rostește toate prenumele care s-au spus până ce s-a ajuns la el.

Exemplu: *Ioana....*

Marius, Ioana...

George, Marius, Ioana... (se repetă jocul până când toți copiii reușesc să rețină numele tuturor colegilor de clasă

📖 **“Cântă-ți numele!”**

Pe cartonașe se scriu prenumele copiilor, cu litere de tipar. Fiecare își ține cartonașul/ecusonul, astfel încât numele lui să poată fi vizualizat de către colegi. Pe o melodie ușoară, cunoscută de toți, învățătoarea întreabă *Unde este Ana?* Fetița care și-a auzit prenumele ridică cartonașul și răspunde cântând *Aici sunt!*

Jocul se poate complica. Copiii se așază în cerc pe covor. Învățătoarea are la dispoziție cartonașele cu prenumele elevilor și o minge. Ridică un cartonaș la întâmplare și întreabă al cui este prenumele. Copilul care își recunoaște prenumele, primește mingea. Învățătoarea continuă să arate cartonașe cu prenume. Mingea se rostogolește de la un copil la altul, pe măsură ce fiecare își recunoaște prenumele.

📖 **“Să ne cunoaștem!”:** copiii stau în cerc. Fiecare își spune prenumele și apoi mimează jocul/ activitatea/ hobby-ul preferat, iar colegii trebuie să ghicească. Învățătoarea/învățătorul începe, mimând hobby-ul său.

📖 **„Ghicește schimbarea!”:** jocul poate fi folosit în cadrul *Întâlnirii de dimineață*, înainte de intrarea în activitatea propriu-zisă. Colectivul de elevi se împarte în două echipe, prin numărare până la doi. Elevii se așază față în față, având fiecare o pereche. Timp de 3 min fiecare pereche se observă cu atenție. După cele 3 min, una dintre echipe părăsește pentru puțin timp sala de clasă, timp în care membrii celeilalte echipe schimbă măcar un lucru din înfățișare (se dau jos veste, se pun eșarfe, șepci, bentițe etc.). Coechipierii se întorc și încearcă să recunoască schimbările. Se inversează rolurile. Câștigă echipa care a ghicit cele mai multe diferențe.(jocul se poate juca și la clasele mai mari)

📖 **“Atinge ceva albastru!”:** copiii stau în picioare. La startul dat de învățătoare, fiecare trebuie să caute un obiect de culoare albastră (un stilou, un caiet, un pantof, un tricou etc.) și să îl atingă. Odată ce toți copiii au atins un obiect albastru, se poate schimba culoarea sau se pot alege alte adjective.

📖 **„Semaforul”:** jocul se desfășoară în cerc sau în coloane; copiii se deplasează păstrând distanță între ei; la comanda roșu, se opresc; la comanda galben, merg pe loc; la comanda verde, continuă mersul.

📖 **„Buchețele”:** copiii formează un cerc și merg pe circumferința acestuia executând diferite mișcări după comenzi date: mers obișnuit, ca piticul, sărituri ca iepurașul etc. La un moment dat, învățătoarea strigă un număr, de exemplu 4. Copiii trebuie să formeze buchețele de câte 4. Cei care nu au reușit, vor fi penalizați să stea într-un picior, până se numără la 4. Jocul continuă și se strigă alte numere din cele învățate.

📖 **„Figuri geometrice”**: în curte sunt desenate pe asfalt figuri geometrice diferite, câte 3, 4 din fiecare fel. Copiii se deplasează în exteriorul formelor, în mers sau alergare, păstrând distanța stabilită între ei. La comanda „*cerc*”, ei aleargă să ocupe cercurile, fără să se îngheșuie. Câștigă cei care au ocupat figura geometrică corectă. Jocul se reia și se strigă altă figură geometrică.

📖 **„Rândunelele în cuib”**: copiii sunt așezați în formație de cerc, în grupe de câte 3. În fiecare grup, doi copii stau față în față, ținându-se de mâini, formând cuibul, iar al treilea, care este „rândunica”, stă în cuib, între brațele lor. În mijlocul cercului stă un copil care este „rândunica fără cuib”. La începerea jocului, învățătoarea strigă „*Rândunelele zboară!*”. Copiii care sunt rândunele aleargă prin mijlocul terenului. La comanda „*Rândunelele în cuib*” copiii își găsesc un cuib. Cel rămas fără cuib trece în mijlocul cercului și jocul continuă cu schimbarea rolurilor.

📖 **„Calculatorul”**: copiii sunt invitați să-și imagineze că sunt litere pe tastatura unui calculator. Primesc fiecare câte o literă din carton. Li se propune un cuvânt uzual, cum ar fi prenumele unui elev sau un cuvânt exersat. Se amestecă și, la semnalul învățătoarei, încearcă să refacă cuvântul dat, scris pe tablă cu litere de tipar (învățătoarea va asigura suficiente litere pentru compunerea cuvântului).

📖 **„Poveste cu numere”** este un joc de atenție. Copiii stau pe scaune. Fiecărui copil îi este atribuit un anumit număr (mai mulți copii pot primi același număr). Învățătorul începe să spună o poveste care implică multe numere. De fiecare dată când își aude numărul, fiecare trebuie să se ridice în picioare (apoi să se așeze la loc).

📖 **„Ploaia”** este un exercițiu de încălzire a mușchilor mici ai mâinii, înainte de activitatea de scriere:

„Plouă ușor, să auzim, cu vârf de degete banca lovim,
Plouă mai tare, ploaia vine, lovim cu degetele bine,
Lovește grindina în trotuare, să ciocănim și noi mai tare,
Tună puternic uneori, bat pumnii-n tobele de nori.
Vreme frumoasă s-a făcut, un curcubeu a apărut.

Noi brațele ușor rotim și norii îi gonim.”

📖 **“Om la om!”**: se împarte colectivul în perechi. Învățătorul strigă instrucțiuni precum „cot la cot”; „spate în spate”; „șold la șold”; „talpă în talpă”; „cot la genunchi” etc. Fiecare pereche trebuie să urmeze instrucțiunile. Când învățătorul strigă „om la om!”, se face schimb între perechi.

📖 **„Numărăm cântând”**:

„Hai să zicem una, una este luna/Hai să zicem una, să se facă două,
Două mâini copilul are, una este luna./Hai să zicem două, să se facă trei.
Trei crai vin din depărtare, /Două mâini copilul are, /Una este luna.

Hai să zicem trei, să se facă patru,/ Patru boi la plug se mână,
Trei crai vin din depărtare, /Două mâini copilul are, /Una este luna.

Hai să zicem patru, să se facă cinci/Cinci sunt degete la mână
Patru boi la plug se mână, Trei crai vin din depărtare,
Două mâini copilul are, /Una este luna.

Hai să zicem cinci, să se facă șase/Șase fețe cubul are,
Cinci sunt degete la mână, /Patru boi la plug se mână,
Trei crai vin din depărtare, /Două mâini copilul are, /Una este luna.”

Hai să zicem șase, să se facă șapte/ Șapte zile-n săptămână,
Șase fețe zarul are,/ Cinci sunt degete la mână, Patru boi la plug se mână,
Trei crai vin din depărtare, Două mâini copilul are, Una este luna.”

Hai să zicem șapte, să se facă opt.
Câte opt la joc voinicii, Șapte zile-n săptămână,
Șase fețe zarul are, Cinci sunt degete la mână,
Patru boi la plug se mână, Trei crai vin din depărtare,
Două mâini copilul are, Una este luna.”

Hai să zicem opt, să se facă nouă. Nouă-i zi de sărbătoare,
Câte opt la joc voinicii, Șapte zile-n săptămână,
Șase fețe zarul are, Cinci sunt degete la mână,
Patru boi la plug se mână, Trei crai vin din depărtare,
Două mâini copilul are, Una este luna.”

Hai să zicem nouă, să se facă zece. Zece-i nota cea mai mare,
Nouă-i zi de sărbătoare, / Câte opt la joc voinicii, Șapte zile-n săptămână,
Șase fețe zarul are, Cinci sunt degete la mână,
Patru boi la plug se mână, Trei crai vin din depărtare,
Două mâini copilul are, Una este luna.”

„**Unu-doi**”- copiii merg în cerc și rostesc următoarele versuri:

Merg soldații-n pas vioi, tot la fel mergem și noi, 1-2, 1-2 (se imită mersul
soldatului)

Pot să fiu un uriaș, pasul meu are doi pași, 1-2, 1-2 (se imită mersul uriașului)

Pot să fiu și un pitic și să merg cu pasul mic, 1-2, 1-2 (se imită mersul
piticului)

Moșul merge-n cetișor, că-i bătrân și toate-l dor, 1-2, 1-2 (se imită mersul
moșneagului)

Iar ștrengarul face saltul de pe un picior pe altul, 1-2, 1-2 (se imită pasul
ștrengarului)

„**La loc!**”: următoarele recitative pot fi folosite atunci când copiii trebuie să
încheie un joc/ o activitate recreativă și să se așeze la locuri pentru următoarea
activitate de învățare:

Noi zburăm ca fluturașii,
Ronțăim ca iepurașii,
Desenăm un curcubeu,
Eu pe-al meu și tu pe-al tău,
Iar apoi ne așezăm
Liniștea noi o păstrăm,
O poveste ascultăm.

📖 **“Traista cu povești”:** învățătorul strânge într-o traistă câteva obiecte din natură (scoici, pietre colorate, frunze, flori presate etc.). Alege un obiect și le spune elevilor o poveste despre el, care poate fi adevărată sau fictivă. Pe baza cunoștințelor despre acel obiect, copiii trebuie să spună dacă povestea este adevărată (cu argumente). După aceasta, copiii pot alege un alt obiect și pot spune la rândul lor o poveste. De asemenea, copiii pot completa trăistuța cu obiecte aduse de ei. În felul acesta, învățătorul îi cunoaște.

IDENTIFICAREA ASPECTELOR SPECIFIC ADAPTĂRII ȘCOLARE ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII UNOR STRATEGII DE PREVENIRE ȘI DE AMELIORARE A SITUAȚIILOR DE INADAPTARE

OPT REGULI PENTRU A LE FACE COPIILOR MAI UȘOARĂ ADAPTAREA LA ȘCOALĂ

Prof. învăț. primar **Morteciu Elena**

Liceul Teoretic “Constantin Angelescu”-Ianca

Din interacțiunile cu familiile elevilor mei, știu că unii părinți abia așteaptă luna septembrie – și aici mă refer la părinții care muncesc zi-lumină și nu prea știu ce să facă cu micuții lor pe timpul verii, mai ales dacă bunicii nu sunt prea... prezenți, ca să aibă grijă de copii; în timp ce alții sunt ceva mai puțin încântați – iar în acest caz mă gândesc cu precădere la copiii care ajung pentru prima dată la școală. Chiar și pentru copiii care sunt extrem de entuziasmați de trecerea de la grădiniță la școală, după primele zile noul context educațional s-ar putea să pară o corvoadă prea grea, iar asta mai ales dacă părinții nu vin cu sprijin emoțional.

Adevărul este că nu e nimic în neregulă, atunci când vine vorba despre anxietatea școlară. În mod cert este necesar ca părinții, să dispună de câteva informații de bază despre susținerea emoțională a copilului înainte de începerea școlii sau despre trecerea de la ciclul primar la cel gimnazial.

Așadar, iată ce-ar putea face părinții din 2019, pentru a-și ajuta micii școlari să nu se simtă atât de singuri și neajutorați, atunci când își pun ghiozdanele în spate și pornesc timid pe drumul școlii:

1. Învățătoarea (sau învățătorul) este omul-cheie. Cel mai important criteriu, atunci când alegem școala primară a copilului, este cadrul didactic alături de care copilul va petrece câteva ore bune în fiecare zi și care devine un surogat parental. Copiii se simt în siguranță atunci când au în jur un adult la care pot apela și de la care pot primi ajutor la nevoie – tocmai de aceea, cei mici ajung ocazional să transfere atașamentul parental asupra cadrului didactic. Mîntea copilului este descuiată de inima învățătorului, iar procesul de învățare nu va putea debuta pînă în momentul în care copilul se va simți în siguranță în prezența adultului care-i oferă educație. Ar fi minunat dacă, înainte de prima zi de școală (ba chiar încă dinainte de înscriere), copilul ar face cunoștință cu învățătoarea, fie printr-o vizită la școală, fie printr-o poză descărcată de pe net și însoțită de o discuție cu părintele despre ce impresie are cel mic, cum își imaginează că sună vocea acesteia, oare ce personaje de desene animate îi plac – sau orice altă idee a părintelui prin care copilul să se poate apropia sufletește de respectivul cadru didactic. Apoi, dacă vom observa că celui mic nu-i este bine și confortabil la școală, este foarte important să luăm cât mai repede legătura cu învățătoarea pentru a-i cere sprijin în adaptarea copilului la noul său context de viață. În concluzie, conectarea dintre copil și educatorii lui este mult mai importantă decît am crede la o primă vedere.

2. Relația cu colegii de clasă contează. Fiecare elev trebuie să aibă cel puțin un aliat de nădejde în clasă – un alt copil, alături de care să se simtă mai apropiat decît de ceilalți. Chiar și noi, adulții, atunci când avem de făcut față unei experiențe noi sau dificile, simțim nevoia ca cineva să ne stea alături și, din când în când, să ne zâmbească. De aceea, este foarte important ca părintele să depună un efort suplimentar pentru a-i oferi copilului posibilitatea de-a relaționa cu cei pe care-i place din clasa lui, chiar și în afara orelor de școală. Iar dacă cel mic este mai reținut sau mai inhibat, atunci s-ar putea ca el să aibă nevoie de un mic joc de rol – prin care să-și reamintească în ce fel facem cunoștință, cum ne prezentăm, ce întrebări putem adresa pentru a sparge gheața sau cum răspundem când cineva ne tachinează. Uneori, ajută și micile discuții cu elevii mai mari care ne sunt vecini de bloc sau de stradă.

3. Despărțirea de părinte este mereu neplăcută. Este un moment de maximă vulnerabilitate, acela când cel mic este adus de părinte până la poarta școlii sau în ușa clasei, după care se produce despărțirea. Prin urmare, este important ca această desprindere să beneficieze de ceva mai multă atenție din partea părintelui – îi putem pune copilului în penar o poză cu noi doi sau un simbol care să-i reamintească de cât de mult îl iubim; putem inventa împreună un mesaj de despărțire de genul: „Te iubesc, mă iubești și, indiferent de ce va fi, după câteva ore ne vom reîntâlni“ (aici, creativitatea părintelui poate fi pusă în scenă) etc.

4. Reîntâlnirea este cea mai frumoasă recompensă după o activitate independentă. Ar fi minunat, dacă ați putea ajunge să luați copilul de la școală cu câteva minute înainte să sune clopoțelul. Iar atunci când vă zărește printre alți părinți, ar fi bine să nu aveți o conversație la telefon, o față tristă sau să păreți extrem de grăbiți. Copilul are nevoie să citească bucuria reîntâlnirii pe chipul dv. și să simtă că v-a fost dor de el. Deconectarea și reconectarea fizică și emoțională cu părintele sunt rutine care pot necesita ceva timp pentru a se structura, iar cele mai multe familii au nevoie de aproximativ o lună de zile.

5. Ascultați și iar ascultați, pentru că doar așa vă puteți cunoaște copilul. În drum spre casă, lăsați-l să vă povestească experiențele pe care le-a avut, fără să-l întrerupeți și mai ales fără să-l certați. Dacă auziți ceva care vă creează neplăceri, respirați adânc (uneori, s-ar putea să fie nevoie de mai multe exerciții de respirație), apoi cereți-i copilului să vă dea mai multe detalii. Nu săriți imediat cu soluții, în niciun caz înainte de a afla și care sunt/au fost emoțiile copilului în acel moment. Din păcate, adesea aud în cabinet replici de genul „De ce nu mi-ai spus asta și mie?“ întreabă părintele, iar copilul răspunde „Pentru că ultima dată te-ai supărat!“ sau „Pentru că tu mereu îmi spui că este din cauza mea!“ ori „Pentru că nu am vrut să mă cerți!“ Este benefic dacă părintele normalizează toate experiențele copilului și dacă îi poate relata câte ceva din propriile experiențe școlare de demult – dar nu cele în care ați fost mereu curajoși sau cei mai buni la sport ori la învățătură, ci mai cu seamă cele în care v-a fost greu, dar ați găsit

până la urmă o soluție bună. Am întâlnit și copii în cazul cărora anxietatea școlară era mai ușor gestionată prin repetarea unei mantre.

6. Joaca este sănătate curată. Nu transformați debutul școlii în moartea distracției. Copiii au nevoie de timp pentru relaxare, amuzament și pierdut vremea, chiar mai mult decât au nevoie să se concentreze la lecții și să-și facă temele. Majoritatea studiilor internaționale ne arată că maximum 10 minute ar trebui să dureze temele în clasa I, 20 de minute pentru cei din a II-a și tot așa. lectură, plimbări și, musai, joacă. Nu distrugeți relația dintre elev și învățătură (pentru că este mult prea importantă), condiționându-l sau pedepsindu-l să nu se mai joace. Nu-l veți ajuta cu adevărat să învețe mai bine și nici nu vă veți simți părinți mai buni. Dintre activitățile cognitive, cea despre care știința ne arată că este cu adevărat importantă e lectura, mai ales dacă se face din plăcere.

7. Somnul este prețios. Cu câteva zile înainte de debutul anului școlar, este bine să exersăm noua rutină de culcare și trezire. Majoritatea școlarilor mici au nevoie de 9-11 ore de odihnă. Creierul acestora se dezvoltă spectaculos în timpul somnului și organismul se regenerează. Copiii care trag de timp seara sau dimineața s-a dovedit că, în realitate, se confruntă cu anxietate școlară ori au o serie de alte nevoi de bază. Rutina de dimineață este, de asemenea, demnă de atenție: ne cuibărim câteva minute în pat alături de cei mici, dăm drumul la radio sau facem un exercițiu de înviorare ori unul de respirație conștientă, mai ales dacă micuțul nostru are ușoare anxietăți legate de mersul la școală.

8. Alte demersuri la fel de importante. Dacă aveți un copil mai mic, care rămâne acasă în timp ce copilul mai mare pleacă la școală, alegeți să nu-i faceți în ciudă școlarului, ba mai degrabă spuneți-i că toate lucrurile, în viață, se fac la timpul lor. Dacă micul elev insistă să rămână și el acasă, negociați cu el în așa fel încât să aibă o dată pe lună libertatea de a rămâne acasă și a nu merge la școală, într-o zi când nu are teste sau vreo lecție importantă (credeți-mă, nimeni nu moare și nici Pământul nu se va opri în loc). Însă dacă nefericirea se citește pe chipul copilului chiar și după o lună de la începerea școlii, atunci s-ar putea să aibă niște probleme care nu trebuie ignorate – fie este vorba

despre bullying, fie are dificultăți în conexiunea cu învățătoarea și colegii de clasă, fie are o tulburare de învățare. Indiferent de situație, vorbiți cât mai curând cu cadrul didactic și cereți ajutorul consilierului școlar. Între timp, până se rezolvă problema, nu uitați să-l faceți pe copil să râdă cât mai mult și mai des, deoarece un leac bun pentru anxietate sunt umorul și râsul intens. (Tot acesta ar putea să fie un leac bun și pentru stresul dv. profesional.) Și oricât ați fi de supărați pe copil, nu vă culcați fără să-i spuneți cât de mult îl iubiți.

Rezultatele școlare nu garantează succesul în viață, însă calitatea relației cu părinții, da.

BIBLIOGRAFIE:

1. PAUN E. - *Debutul scolarizării dificultăților de adaptare în învățământul primar*
Nr.1/1995;
2. PAUN E. – *Contribuția grădinitei la pregătirea copilului pentru școală*. Culegere metodică editată de Revista de Pedagogie București 1995.

JOCUL-MODALITATE DE SOCIALIZARE, ÎNVĂȚARE, EDUCARE ȘI DEZVOLTARE PSIHICĂ A COPILULUI PREȘCOLAR

Prof. învă. preșcolar **Mocanu Maria Mirela**

Prof. învă. preșcolar **Sandu Mariana Adriana**

„Grădinița cu program prelungit nr. 6, Brăila

" Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință , poate să acționeze. "

(Claparede - " Psihologie de l'enfant ") .

"Copilul trăiește în lumina fericită a jocului, spiriduș ce preface zilele în sărbătoare și viața în minune" (S. Bivolaru).

DEFINIȚII ALE JOCULUI:

„Jocul este o activitate specific umană, dominantă în copilărie, prin care omul își satisface imediat, după posibilități, propriile dorințe, acționând conștient și liber în lumea imaginară ce și-o creează singur. "

„Jocul este ocupația preferată și cea mai intensă a copiilor. "

„Jocul este activitatea de bază în grădiniță și cuprinde toate ariile de activitate, realizând procesul de învățare într-un mod atractiv, antrenant și ușor asimilabil de către copil. "

„Jocul e factor hotărâtor în viața copilului preșcolar. "

„Jocul alături de învățare, muncă și creație este una dintre activitățile umane fundamentale. "

„Jocul este o școală deschisă, cu un program tot atât de bogat precum este viața. Prin joc, viitorul este anticipat și pregătit . Este forma specifică în care copilul își asimilează munca și se dezvoltă. "

„Jocul este forma de activitate dominantă în copilărie, dar nu trebuie să lipsească de-a lungul întregii vieți. Este necesară dezvoltarea laturii ludice a personalității pentru a putea privi soluțiile cu fantezie și inventivitate. ”

CLASIFICAREA JOCURILOR DUPĂ J. PIAGET

JOCURI EXERCIȚII :

Jocuri senzorio-motorii sau de mânuire (manipulare) :

-jocuri-exercițiu simple - forme rudimentare de joc, anterioare jocului simbolic (jocul propriu-zis) ; constau în simpla repetare a unor acțiuni : se trage, se împinge, se târăște, se divide, se manevrează obiecte ;

- jocuri de combinații fără scop - recurg la dezmembrarea și reconstituirea de obiecte, adesea fortuită ("jocuri de distrugere") ;

-jocuri de combinații de obiecte si acțiuni cu scopuri ;

Jocuri de exersare a gândirii :

-întrebări de tipul "Ce este ?", "De ce ?" ;

-fabulațiile;

JOCURI SIMBOLICE

- jocuri cu o simbolistică conștientă - sunt legate de aspecte ale vieții ce se asimilează ;

-jocuri cu o simbolistică inconștientă ;

JOCURI CU REGULI

-jocuri cu reguli spontane ;

-jocuri cu reguli transmise de la o generație la alta ;

JOCUL DE CONSTRUCȚIE

Jocul este o modalitate de socializare

O altă caracteristică a jocului o constituie faptul că el reflectă relațiile determinate ce se stabilesc între oameni. Rolurile interpretate de către copiii reflectă funcțiile realizate de maturii ce-i înconjoară. În realizarea subiectului unui joc, copiii își imaginează că muncesc și imită relațiile de ajutor, trăiesc aceleași bucurii ca urmare a succeselor obținute în colectiv.

Aceasta este forma specifică a copilăriei de cunoaștere și reproducere a realității imediate sau îndepărtate, a relațiilor sociale etc. Fie că se joacă liber, fie organizat, copilul învață să respecte unele norme de conduită impuse de colectivul în care acționează.

Educarea sociabilității se face prin încredințarea unor sarcini și responsabilități sociale, prin antrenarea copiilor în jocuri și activități colective care au ca obiective generale facilitarea schimburilor și comunicării cu alții, „jocul împărtășit fiind prima etapă a socializării” (Vincent, R., 1972, p. 264).

Jocul are funcție de socializare a copilului, ceea ce se explică prin tendința mereu accentuată a copiilor de a se acomoda la ceilalți, dar și de a asimila relațiile cu cei din jur la eul său. Această funcție este prezentă mai ales în jocul cu reguli, care înseamnă acceptarea normelor exterioare lui, dar care, odată asimilate, devin un bun câștigat de copil. Valoarea jocului se observă și în dezvoltarea sociabilității, a spiritului de colectivitate, a relațiilor reciproce între copii.

În timpul dezvoltării psihologice a copilului, prin utilizarea unor variate forme de joc, se realizează socializarea treptată a copilului. Prin participarea la joc, prin respectarea regulilor jocului, prin recunoașterea învingătorului, prin spiritul de echipă se dezvoltă importante calități umane necesare dezvoltării armonioase din punct de vedere socio-emoțional.

De asemenea, are un rol valoros în încheierea colectivului și în formarea disciplinei conștiente. În joc, copilul este obligat să respecte inițiativa colegilor, să le aprecieze munca și să le recunoască meritele, să respecte regulile jocului și să reacționeze în conformitate cu ele, să-și autoregleze propria activitate.

Acceptarea și respectarea regulilor jocului îl determină pe preșcolar să participe la efortul comun al grupului din care face parte. Subordonarea intereselor personale celor ale colectivului, lupta pentru învingerea dificultăților, respectarea integrală a regulilor jocului și a succesului final vor pregăti treptat omul de mâine.

JOCURILE DE ROL

Jocul are un rol valoros în:

- încheierea colectivului;
- formarea disciplinei conștiente;

În joc, copilul e obligat să :

- să respecte inițiativa colegilor;
- să le aprecieze munca;
- să respecte regulile jocului;

- să reacționeze în conformitate cu ele;
- să-și autoregleze propria activitate.

În jocul colectiv, fiecare joacă rolul său, dar ținând cont de acțiunea celorlalți parteneri; astfel apar relații de colaborare și, chiar dacă mai există fenomene ca certuri, întreruperi, excluderi și autoexcluderi din activitate, acestea sunt, în general, semne de sociabilitate.

Pe tot parcursul preșcolarității socializarea copilului se înfățișează ca un proces continuu de structurări, restructurări și interiorizări ale conduitelor și relațiilor socioafective adult-copil și copil-copil. Socializarea conduitei preșcolarului și evoluția sociabilității se finalizează cu adaptarea socială a acestuia, care se referă la posibilitățile generale ale copilului de a face față dificultăților și cerințelor din ambianța socială, dar și cu dobândirea capacității sociale, concretizată în autonomie, inițiativă, conduite corespunzătoare normelor și valorilor societății. Așadar, copilul preșcolar trăiește noi experiențe în relațiile cu cei din jur, experiențe la care trebuie să se adapteze și să acționeze nu numai în funcție de dorințele sale, ci să țină seama și de cerințele celorlalți. La nivelul grădiniței, prin jocuri copilul va învăța să coopereze, să se conformeze regulilor de grup, să-și armonizeze cerințele sale cu cele ale grupului și să acționeze în conformitate cu acestea. Astfel de conduite de interrelaționare au semnificația socializării copilului și a valorificării potențialului său din planul personalității, care se află într-o continuă dezvoltare și expansiune. Pentru a se putea integra și coopera eficient cu cei din jur, copilul trebuie să atingă un anumit nivel al socializării, care presupune o modalitate de percepere și considerare a calităților celor cu care vine în contact.

Prin intermediul jocului, copilul :

- socializează;
- învață să nu se teamă de oameni;
- își dezvoltă relațiile cu copiii;
- învață să fie ambițios;
- își dezvoltă inteligența socială;
- își dezvoltă spiritul de colectivitate;

Jocul contribuie la dezvoltarea intelectuală a copiilor prin :

- formarea percepțiilor de formă, marime, spațiu, timp;

- educarea spiritului de observație;
- dezvoltarea gândirii;
- dezvoltarea limbajului;
- dezvoltarea imaginației creatoare;
- dezvoltarea memoriei ;

Prin joc

- se formează variate acțiuni mintale care influențează dezvoltarea proceselor psihice;
- cunoștință cu observațiile și fenomenele lumii înconjurătoare, proprietățile, relațiile și raporturile dintre ele ; copilul își îmbogățește sistematic cunoștințele;
- influențează dezvoltarea proceselor psihice;
- se îmbogățesc, se precizează și se conturează reprezentările;
- se formează noțiunile;

Jocul este o modalitate de educare

Tot jocul este un mijloc eficient și suficient pentru realizarea sarcinilor educației morale a copilului, contribuind la dezvoltarea stăpânirii de sine, autocontrolului, spiritului de independență, disciplinei conștiente, perseverenței, precum și a multor altor calități de voință și trăsături de caracter.

Jocul își are importanța sa în formarea colectivului de copii, în formarea spiritului de independență, în formarea atitudinii pozitive față de muncă, în corectarea unor abateri sesizate în comportamentul unor copii. Toate aceste efecte educative se sprijină, ca pe un adevărat fundament, pe influența pe care jocul o exercită asupra dezvoltării psihice a copilului, asupra personalității lui.

În cadrul jocului, copilul exersează reacții, comportamente, emoții asociate anumitor situații pe care le va întâlni ulterior și în viața reală

Educația desfășurată în grădiniță reprezintă un ansamblu de demersuri, o abordare complexă din punct de vedere socio-emoțional, cognitiv, estetic, psiho-motor, cu accent pe elementele formative, astfel încât copilul să fie capabil de însușirea valorilor umaniste unanim acceptate. Activitățile didactice, jocul, sunt componente cu valențe formative ce structurează direcțiile de dezvoltare a personalității copilului, căruia i se oferă șansa unei optime integrări, tradusă prin posibilitatea de a rezolva sarcini care necesită efort, voință,

cooperare, perseverență, respectarea intereselor și a muncii celor din jur, formarea atitudinii pozitive față de muncă și educarea sentimentelor morale și estetice

Jocul este o modalitate de dezvoltare

Prin joc se dezvoltă personalitatea copilului, prin crearea și rezolvarea progresivă a diverse feluri de contradicții:

- între libertatea de acțiune și conformarea la schema de joc;
- între invitație și inițiativă;
- între repetiție și variabilitate;
- între dorința de joc și pregătirea prealabilă necesară;
- între ceea ce este parțial cunoscut și ceea ce se cunoaște bine;
- între absența vreunui rezultat material util și bucuria jocului;
- între emoțiile dictate de rolul îndeplinit și emoția pozitivă provocată de participarea la joc;

Jocul formează, restructurează, dezvoltă întreaga viață psihică a copilului.

Jocul are rolul de a dezvolta armonios organismul.

Prin joc are loc o largă expansiune a personalității copilului, realizându-se o absorbție uriașă de experiență și trăire de viață, de interiorizare și de creație, conturarea de aspirații, dorințe care se manifestă direct în conduită și reprezintă latura proiectivă a personalității.

Prin joc copiii își dezvoltă percepțiile, reprezentările, creativitatea, își amplifică posibilitățile memoriei, își formează însușirile voinței, răbdarea, perseverența, stăpânirea de sine. Tot prin joc sunt modelate trăsăturile de personalitate: respectul față de alții, responsabilitatea, cinstea, curajul. Valorificând disponibilitățile interne, jocul propulsează copilul pe traiectoria progresului în dezvoltarea sa. Soluțiile adoptate în joc, inventivitatea și capacitatea de a găsi strategiile cele mai nimerite pentru reușita acțiunii odată cu corelarea cu partenerii de joc, denotă arta interogării în colectivitate și în viața socială. Cu cât un preșcolar este mai dezvoltat din punct de vedere psihologic, cu atât se joacă mai mult, mai bine și mai frumos, se remarcă a fi un veritabil creator și inițiator de acțiuni, cu semnificații multiple pentru evoluția ulterioară.

În concluzie, se poate spune că prin joc are loc o largă expansiune a personalității copilului, realizându-se o absorbție uriașă de experiență și trăire de viață, de interiorizare și de creație, conturarea de aspirații, dorințe care se manifestă direct în conduită și

reprezintă latura proiectivă a personalității. Jocul îi permite individului să-și realizeze "eu-l", să-și manifeste personalitatea, să urmeze, pentru un moment, linia interesului sau major, atunci când nu o face prin alte activități.

Activitate dominantă, fundamentală la vârsta prescolarității, jocul reprezintă o forță cu caracter propulsor în procesul dezvoltării copilului, permițându-i acestuia să pătrundă în realitatea pe care o cunoaște activ, sporindu-și totodată întregul potențial de care dispune.

Educația desfășurată în grădiniță reprezintă un ansamblu de demersuri, o abordare complexă din punct de vedere socio-emoțional, cognitiv, estetic, psiho-motor, cu accent pe elementele formative, astfel încât copilul să fie capabil de însușirea

Caracterul și conținutul jocului la vârsta preșcolară este dat de o serie de factori de influență, dintre care cei mai importanți sunt:

- **nivelul dezvoltării** intelectuale, sociale, și de conturare a cunoștinței de sine și de altul;
- **experiența de viață** a copilului și impresiile oferite de mediul ambiant;
- **modelul relațiilor sociale** dintre adulți, care este preluat și ilustrat în joc, atât din perspectiva comportamentului de rol, cât și al atitudinilor particulare ale adulților semnificativ;
- **mediul**, echipamentele și contextul în care are loc jocul.

BIBLIOGRAFIE:

1. U. Șchipu *Psihologia vârstelor*, Edit. Polirom, 2009

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII VERBALE LA PREȘCOLARI ÎN VEDEREA INTEGRĂRII ÎN CLASA PREGĂTITOARE

Prof. învă. preșcolar **Săndulescu Viorica**

Prof. învă. preșcolar **Pisică Rodica**

Grădinița cu program prelungit nr. 6 Brăila

în lucru, totdeauna pornită să întrebe, să descopere probleme.”

La vârsta preșcolarității, copilul are multe posibilități creative decât lasă aparențele să se vadă, dar acestea nu se fructifică de la sine, ci numai ca efect al acțiunilor formative adecvate.

Jocul este cadrul cel mai important de manifestare al preșcolarilor. Manifestarea creativă diferă de la un tip de joc la altul.

Copilul se detașează de realitatea concretă și se transpune în funcție de trăirile sale. Găsește noi căi de reorganizare a cunoștințelor sale în funcție de potențialul său creativ. Creativitatea este personală. Copilul intervine creativ în ceea ce a acumulat, în experiența sa cognitivă.

Stimularea potențialului creativ presupune învățare activă, bazată pe utilizarea unor metode creative, care pun accent pe spontaneitate, originalitate, gândire divergentă. Nu orice activitate de învățare permite activarea și îmbogățirea creativității.

De aceea în continuare voi prezenta câteva metode de stimulare a creativității verbale.

Un rol important pentru reușita aplicării metodelor de stimulare a creativității de grup o are relația educatoare- copil. Am adoptat o relație democratică, de stimulare, de cooperare, o atitudine permisivă.

Folosesc expresii ca „Și ideea ta e bună”, „Hai, curaj, sunt sigură ca poți spune ceva.”

„Încearcă să spui și altceva decât colegul tău, căci nimeni nu gândește la fel”.

De asemenea conversația cu preșcolarii devine mai eficientă dacă este mai puțin dirijată, întrebările sunt provocatoare, deschise pentru a favoriza spontanietatea, să-i solicite pe copii să găsească alternative de rezolvare: „Ce părere ai despre..?” „Ce s-ar întâmpla dacă..?” „Dacă acest lucru ar fi adevărat, credeți că..?” „Jucăriile s-au certat. De ce oare?”

Aceste metode active, de cooperare pot fi folosite ca mici joculețe în cadrul activităților integrate.

Metoda Braistorming-ul(asaltul de idei)

Este o metodă care favorizează cooperarea. Fiecare copil, în mod spontan și în flux continuu, elaborează anumite idei, soluții noi, originale. Exemple de jocuri:

„Spune cât mai multe despre...” în funcție de tema centrului de interes copiii vor preciza fenomene, plante, animale, diferite obiecte. Se urmărește fluența și flexibilitatea.

„Cuvinte încrucișate” copiii găsesc cât mai multe cuvinte care încep cu silaba dată ,cu sunetul dat.

Se urmărește fluiditatea, originalitatea.

„Spune mai departe...” completare de propoziții pornind de la un cuvânt (originalitate,fluiditate)

„Ce titlu se potrivește” să găsească cât mai multe titluri textului prezentat (originalitatea)

Metoda Mozaicul

Există două categorii de grupuri:grupul casă și grupul de experți. Fiecare grup devine expert într-un subiect,după care membrii săi se întorc la grupul casă, pentru a împărtăși și celorlalți cunoștințele

Exemple de jocuri:

„Ce știi despre primăvară?”Fiecare grup devine expert pe un aspect al anotimpului(fenomene, legume, flori, munci, sărbători) .Întorcându-se la grupul casă vor spune cât mai multe despre primăvară.Se poate desfășura ca evaluare la orice temă a centrului de interes.(flexibilitate, fluiditate)

„Vreau să cresc sănătos” Fiecare grup devine expert în: igiena alimentației, a îmbrăcăminteii, în igiena personală, în mișcare ,sport și împărtășesc ideile copiilor din grupul casă.

„Cu ce călătorim?” Membrii grupului devin experți în mijloace de locomotie pe uscat, pe apă, în aer, după modul de funcționare.

Urmărim fluiditatea, flexibilitatea ideilor.

Metoda Ciorchinele

Se pleacă de la un cuvânt nucleu și pe rând câte un copil mai adaugă câte un cuvânt și așa creează enunțuri dezvoltate.

Exemple de jocuri:

„Galaxia cuvintelor” cuvântul nucleu poate fi un fruct, o legumă, un animal, o jucărie etc.

Se formează propoziții cu cât mai multe cuvinte.

„Asemănarea cuvintelor” se cere copiilor să formeze propoziții în care toate cuvintele să înceapă cu același sunet. ex. „Steaua strălucește sus.” „Mama mănâncă multe mere mari”.

„Jocul întrebărilor” se propune copiilor să se completeze unul pe celălalt, răspunzând la întrebările adresate de educatoare: cine?, ce făcea?, unde era?, ce spunea?, ce spuneau ceilalți?, cum s-a terminat?

Ex. „Băiatul/ se juca cu mingea/ în fața blocului/ a lovit un copil/ a spus iartă-mă/ ești neatent/ a intrat în casă.

Se urmărește fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea ideilor.

Metoda Sinectica

Este o metodă de creație în cadrul grupului, seamănă cu brainstorming-ul, dar grupul este mai restrâns de 5-7 membri conduși de un lider.

Metoda constă în asocierea unor elemente diverse, aparent fără importanță pentru a produce idei noi. Folosește vorbirea dialogată.

Exemple de jocuri didactice:

„Povești amestecate” sau „Să facem o altă poveste”

Copiii modifică conținutul unei povești în funcție de elementul de noutate introdus de educatoare. Scufița Roșie se întâlnește în pădure cu un alt personaj din alta poveste, sau introducem un fapt ciudat (se întâlnește cu un extraterestru).

„Ce s-ar fi întâmplat atunci?” (originalitate, fluiditate, flexibilitate, sensibilitate)

„O călătorie imaginară” copiii creează scurte povești despre o călătorie imaginară sugerată de o imagine. Liderul grupului va fi ghidul, care introduce elemente de noutate. (originalitate)

„Alo,sună telefonul”copiii imită convorbirea telefonică creând un dialog pe o tema dată.Tema poate fi: jucăria preferată, emisiunea preferată,o zi acasă.

Fiecare grup de copii vorbește despre o altă temă.(fluiditate, flexibilitate, originalitate)

„Anotimpuri încurcate” Imaginile prezentate redau caracteristici ale anotimpurilor în care s-au strecurat intenționat unele greșeli. Se cere copiilor să vorbească mai departe despre anotimp în situația nou creată.

Exemplu,„...și deodată în mijlocul zilei de vară ,soarele a dispărut.Ce s-a întâmplat atunci?”(originalitate ,flexibilitate)

Metoda Cubul

Este o metodă pe care o folosim atunci cand abordăm un subiect din mai multe perspective.

Exemple de jocuri didactice:

„Piticul curios”Pe fiecare latură a cubului am desenat un pitic care le cere copiilor să spună ceva despre un obiect ales în funcție de tema centrului de interes.

1. să descrie obiectul(culoare, formă, mărime)
2. să compare(stabilește asemănări și deosebiri cu alte obiecte)
3. să asocieze(să-și amintească unde l-a întâlnit)
4. să analizeze(să-i descrie părțile componente)
5. să aplice(la ce folosește)
6. să argumenteze(dacă e bun sau rău)

„La cumpărături” dialogul dintre vânzător și cumpărător asupra obiectelor cumpărate vizează aspectele de mai sus.

„Zâna Florilor”copiii indicați de Zâna descriu o floare, din cele șase perspective prezentate.

„În hora la lumină,/Șade zâna Florilor/Când hora se învartește,/Ea cu noi vorbește/Ia să ne oprim un pic/Nu are de întrebat nimic?

Se urmărește fluiditatea, flexibilitatea,originalitatea răspunsurilor.

Metoda Colțurile

Este o metodă care are drept scop generarea unor dezbateri în contradictoriu,situații în care copiii participanți la discuție pot avea puncte de vedere diferite.

Exemple de jocuri didactice:

„Jocul înțelepților” La început se anunță tema discuției (despre comportamentul unor personaje din povești) Se stabilesc 2,3 poziții ce se pot adapta în legătură cu comportamentul respectiv, apoi copiii optează, argumentând de ce, pentru una din aceste poziții. Ex. comportamentul prepeliței din finalul poveștii. Sau întrebările se adresează sub formă de versuri.

„Fapte bune, fapte rele” se dezbate în contradictoriu comportamentul unor copii în diferite situații de zi cu zi.

Se urmărește originalitatea argumentelor.

Evaluarea potențialului creativ este necesar în aprecierea progresului individual al copilului, înainte de intrarea în învățământul primar.

Se urmărește principalele trei elemente definitorii ale creativității: fluiditate, flexibilitate, originalitate

Acești indicatori de creativitate îi putem urmări la preșcolari aplicând următoarele probe:

Proba 1,, Ce putem face cu aceste obiecte?”

Se precizează cu ajutorul imaginilor multiplele întrebuințări ale unui obiect.

„ Ce putem face cu un ziar?”	Itemi	4-5	soluții - creativitate bună
		2-3	soluții - creativitate medie
		1	soluție - creativitate slabă

Proba 2 Joc ,, Ce mănâncă împăratul ? “

Un împărat în fiecare zi își lua desertul și băutura răcoritoare într-un alt salon. Fiecare salon avea culori diferite: roșu, galben, verde , portocaliu, mov. Bucătarul îi pregătea desertul și băutura în funcție de culoarea salonului. Ce consuma împăratul?

Itemi – Găsește cu ușurință corespondent între culoare-obiect

4- 5 solutii – creativitate bună

pentru 5 culori găsește doar 3 soluții bune – creativitate medie.

găsește, dar ajutat de educatoare cel mult 1, 2 soluții corecte – creativitate slabă

Proba 3 ,, Ce s-ar întâmpla dacă ?

Copiii crează enunțuri găsind soluții de rezolvare a situațiilor problemă date.

1. Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista pădurile?
2. Ce s-ar întâmpla dacă nu ar fi soare?

3. Ce s-ar întâmpla dacă aș fi floare?

- Itemi – peste 3 soluții pentru fiecare întrebare – creativitate bună
 2 soluții pentru fiecare întrebare – creativitate medie
 1 soluție pentru fiecare întrebare – creativitate slabă

Aplicând aceste probe la grupa mare am ajuns la următoarele concluzii:

- nivel scăzut al creativității au copiii cu abilități sărace de comunicare.
- nivel mediu au înregistrat copiii care pot născoci ceva, se observă ingeniozitate în tot ceea ce fac.
- nivel înalt au copiii cu o gândire divergentă, dau dovadă de flexibilitate, fluiditate și originalitate în gândire,.
- am constatat că atenția copiilor înregistrată în timpul jocului este direct proporțională cu creativitatea, cu cât sunt mai atenți cu atât sunt mai creativi.
- odată cu creșterea fluenței, crește și flexibilitatea, adică odată cu creșterea numărului de idei crește și diversitatea lor.

Din cele prezentate reiese că jocul ,cu multiplele lui valențe formative, reprezintă un mijloc eficient de stimulare a creativității verbale copiilor, latură esențială a dezvoltării sale psihice în vederea integrării cu succes în clasa pregătitoare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Curriculum pentru educația timpurie 2019
2. Silvia Breben, *Metode interactive de grup*, Ed.Arves, București, 2002
3. Gheorghe Tomșa, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Ed. Ministerul Educației și Cercetării, București, 2005

CU PAȘI MICI DE LA GRĂDINIȚĂ LA ȘCOALĂ

Prof. înv. preșcolar **Șerban Voica**
Grădinița cu Program Prelungit nr. 56 Brăila

Educatoare **Matacă Stana**
Grădinița Ciocile

Continuitatea grădiniță-școală reprezintă un factor primordial în dezvoltarea ulterioară a individului. Bazele unei educații eficiente se pun încă de timpuriu, astfel că primele intervenții asupra personalității copilului, desfășurate în mod organizat în afara familiei se realizează inițial în cadrul grădiniței, iar apoi în ciclul primar. Așadar, această perioadă reprezintă prima etapă organizată de învățământ în cadrul căreia se desfășoară activități educative menite să contribuie la instruirea și formarea copilului și a personalității acestuia. Grădinița este etapa premergătoare școlii și raportul dintre grădiniță și școală, în general, trebuie să fie un raport de continuitate în plan instituțional, în planul conținutului și al metodelor.

Sistemul de învățământ, ca produs al dezvoltării sociale, a reflectat întotdeauna cerințele și posibilitățile oferite de societate, afirmându-se, la rândul său, ca factor al dezvoltării sociale. Sub impulsul cerințelor dezvoltării sociale, sistemele de învățământ se modifică, tinzându-se modernizarea metodelor de predare, a conținutului, a formelor de organizare, precum și a formelor de colaborare, de cooperare dintre diferitele instituții educative (familie – grădiniță – școală). Pregătirea copiilor preșcolari pentru școală a fost și este o problemă de mare actualitate, mai ales în condițiile intensificării și accelerării întregului proces de învățământ.

Grădinița realizează sprijinirea viitoarei activități prin intermediul a două forme specifice : jocul și învățarea. Desigur, pregătirea copilului pentru școală este una din sarcinile grădiniței. Orientările moderne în educație relevă din ce în ce mai mult faptul că învățământul preșcolar trebuie să realizeze educația preșcolară „având ca funcție majoră formarea și dezvoltarea personalității copilului în raport cu nevoile specifice vârstei, cu posibilitățile și dotările sale, în interesul său și al comunității sociale... Celelalte funcții,

inclusiv cea de pregătire pentru școală, trebuie să fie subordonate acestei funcții de bază”. (Păun,2000)

Una dintre funcțiile grădiniței este aceea de a pregăti copilul pentru integrarea optimă în regimul școlar.

Grădinița, prin particularitățile ei, are atât un caracter specific, răspunzând cerințelor de vârstă ale copiilor între 3 și 6 ani, cât și elemente structurale comune cu activitatea din alte instituții de învățământ.

Legătura grădiniță – școală are dublu sens, scopul acesteia fiind continuitatea dezvoltării copilului și continuitatea procesului muncii educaționale.

După cum afirmă specialiștii, realizarea continuității grădiniței presupune:

- asigurarea posibilităților reale de frecvență a grădiniței pentru toată populația între 3 și 6 ani;
- realizarea unei unități a punctelor de vedere cu privire la conținutul activității și al metodelor de activitate din grădiniță și școală;
- cunoașterea reciprocă a programei de învățământ individualizat încă din grădiniță;
- preocuparea specială pentru conținutul și formele de pregătire la copiii din grupa mare.

Unii specialiști afirmă că pregătirea pentru școală înseamnă asigurarea de condiții pentru ca preșcolarul să poată deveni beneficiarul real al dialogului educațional, pentru introducerea și menținerea stării de comunicare psihologică între copil și educator. Un aspect esențial al pregătirii pentru școală îl constituie crearea acelei condiții psihologice esențiale în activități educaționale, prin care se instituie pentru fiecare copil situația de comunicare educațională autentică – deci de inducere a stării de receptivitate psihologică educațională în raport cu cea instructiv – educativă școlară (Constantinescu, 1976).

Pregătirea pentru școală înseamnă formare – antrenare și cultivare de abilități, deprinderi, atitudini și modalități acționale, disponibilități motivațional – afective, care să-l facă apt pe copil de a face față solicitărilor specifice situațiilor școlare. Ea semnifică și formarea prospectivă pentru evoluția viitoare în contextul școlar și social general.

Conceptul de integrare școlară poate fi abordat prin prisma notelor definitorii pentru conceptul psiho – social general de integrare.

Nu putem rupe pregătirea pentru școala de pregătirea mai generală pentru integrarea în viața socială, de procesele complexe de formare armonioasă a personalității, de pregătirea pentru noile solicitări în sfera vieții și practicii sociale cu caracteristicile sale noi.

Condiția esențială a atingerii de către copil a gradului de dezvoltare și adaptare cerut de o activitate școlară eficientă o reprezintă integrarea efectivă a grădiniței în sistemul școlar și, mai precis, realizarea unei legături funcționale de continuitate între activitatea din grădiniță și cea din cadrul școlii.

Mersul la școală marchează o cotitură în viața copilului, pe care o resimte și familia. Acest moment îndeplinește dorința preșcolarului de a deveni școlar, în grădiniță, preșcolarul interpretează doar imaginativ și exterior rolul de elev. O dată cu intrarea în școală, el ajunge într-o lume reală, organizată după reguli „speciale”.

Este recunoscut faptul că perioada de la 3 la 6-7 ani lasă cele mai profunde urme asupra personalității în devenire, deoarece aceasta este perioada receptivității, mobilității și flexibilității psihice dintre cele mai pronunțate.

Aceasta este perioada când influențele externe lasă cele mai durabile urme, când se constituie premisele personalității și se pun bazele „eului” cognitiv, afectiv, motivațional și volitiv-caracterial.

Marea artă a unui educator constă în cizelarea manierelor și informarea minții; el trebuie să sădească în elevul său bunele obiceiuri și principiile virtuții și ale înțelepciunii, să-i redea treptat o viziune asupra omeniilor și să dezvolte în el tendința de a iubi și de a imita tot ceea ce este excelent și demn de laudă.

Activitatea pe care o desfășurăm cu copiii în grădiniță, duce în mod nemijlocit la formarea și la dezvoltarea deprinderilor și priceperilor de muncă intelectuală, activitate ce are continuitate și în munca școlară de mai târziu.

Grădinița a avut și continuă să aibă un pronunțat conținut educativ, propunându-și să asigure condiții care să stimuleze dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, afectiv și volitional și să-l deprindă să reacționeze adecvat într-o colectivitate de lucru.

Nu atât însușirea unui volum mare de cunoștințe îl face pe copil apt pentru școală, ci, mai ales, achiziționarea unor capacități și abilități intelectuale care să-i înlesnească munca de învățare.

Trecerea copilului de la grădiniță la școală nu trebuie să constituie un prag, ci o continuare obișnuită a unei programe care este în dezvoltare și continuată de către școală. Atributele școlarizării, cât și obiectivele majore ale educației școlare, obligă la conceperea unei pregătiri pentru școală ca un efort de a ridica întreaga formație a copilului la un stadiu superior în dezvoltarea lui intelectuală și comportamentală.

O astfel de abordare poate asigura copilului nu numai adaptarea la cerințele regimului școlar, ci și parcurgerea unui drum ascendent de școlaritate și implicit, în planul formării și dezvoltării personalității sale.

Multitudinea relațiilor pe care grădinița le stabilește cu mediul socio-educational apropiat situează instituția de educație preprimară într-un context de determinări reciproce menite să asigure eficiența și optimizarea procesului educațional. Grădinița devine astfel un centru de educație care lucrează în beneficiul copiilor, al familiilor lor și al comunității.

Necesitatea colaborării dintre aceste instituții, situate pe trepte diferite, rezultă din obiectivul comun pe care îl urmăresc-dezvoltarea personalității copilului. Înfăptuirea acestui obiectiv presupune asigurarea succesiunii și continuității rezultatelor obținute la cele două niveluri. Grădinița urmărește prin toate acțiunile sale pregătirea copilului pentru școală, acesta urmând să valorifice ce s-a realizat în etapa anterioară.

ROLUL JOCULUI ÎN DEZVOLTAREA INTELECTUALĂ A COPILULUI

Prof. înv. primar **Teișanu Daniela Dorina**
Școala Gimnazială "Costache Grigore Șuțu"
Șuțești, Brăila

Copiii de vârstă preșcolară se joacă tot timpul. Jocul conferă conduitei lor multă flexibilitate și, mai ales, le dezvoltă imaginația, creativitatea; tot prin joc este exprimat și gradul de dezvoltare psihică.

Jocul presupune un plan, stabilirea unui scop și a anumitor reguli pentru a realiza în final o anumită acțiune ce produce satisfacție. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa.

Fiecare joc are reguli. Atunci când un copil vrea să se joace cu un alt grup de copii, el acceptă regulile în mod deliberat, voit. Cu alte cuvinte, acesta va accepta normele stabilite, adoptate și respectate de grupul respectiv înainte ca el să intre în joc.

Unele jocuri sunt complicate, altele sunt mai simple. În funcție de vârstă și de capacitatea de înțelegere și acțiune, copilul manifestă preferințe diferite pentru joc, pe măsura trecerii de la o etapă la alta a dezvoltării psihice. Copilul mic tinde să participe la jocurile celor mari, dar de multe ori nu reușește să se integreze condițiilor impuse de joc. Un copil cu o personalitate puternică nu se resemnează, ci depune eforturi pentru a face față. Ceilalți, cu o personalitate mai slabă, renunță, spunându-și „Ei sunt mai mari...eu sunt mic...”. Pentru copiii mai mari jocurile ușoare nu prezintă interes pentru că nu le oferă posibilitatea de a se antrena, de a-și etala puterile în fața colegilor lor de joc.

Nivelul jocului exprimă nivelul dezvoltării psihice a copilului, dar jocul este și un stimulator principal al dezvoltării psihice, confirmând, și prin aceasta, locul lui fundamental în viața preșcolarului.

Adaptarea la mediul școlar implică anumite modificări, și anume: modificări în programul zilnic, adaptarea la programul și tipurile de activități școlare, schimbarea educatorului, acum elevii vor avea un învățător, se schimbă relațiile cu bunicii; dar

modificările nu apar numai pe plan social-moral, ci și pe plan fizic. Două aspecte importante ale dezvoltării fizice sunt creșterea în înălțime și în greutate.

Din punct de vedere al dezvoltării psihice a școlarului mic, observăm că atenția este o condiție necesară în desfășurarea optimă a tuturor proceselor informaționale. O însușire importantă a atenției, care se modifică pe parcursul învățământului primar, este volumul acesteia.

La vârsta școlarității mici asistăm și la dezvoltarea majoră a limbajului, la îmbogățirea vocabularului. Toate aceste aspecte sunt influențate puternic de chiar însușirea scrisului și a cititului

Jocul din cadrul perioadei preșcolare se schimbă în perioada școlară mică și se transformă în joc didactic. El este cel care îmbină elementele distractive cu cele de muncă, de învățare.

Rolul și importanța jocului didactic constă în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor, iar datorită caracterului său formativ influențează dezvoltarea personalității copilului.

Jocul didactic este un important mijloc de educație intelectuală care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale școlarului. El este folosit pentru cunoașterea realității pe o cale mai accesibilă, deoarece copiii descoperă unele adevăruri noi pentru ei, angajându-se în eforturi de gândire ce le oferă satisfacții. Ei sunt participanți nemijlociți la propria formare și, antrenați în joc, sunt capabili să depună eforturi mari pentru îndeplinirea sarcinilor date. Totodată, jocul didactic contribuie la dezvoltarea judecății, memoriei, atenției, spiritului de observație, la cultivarea obișnuinței cu munca intelectuală și cea independentă. El constituie un mijloc și un procedeu deosebit de valoros de acumulare de noi cunoștințe, de echilibrare a procesului de învățare și a activității de joc, putându-se desfășura atât în cadrul activităților libere, cât și în cadrul celor comune. Este un prilej de a completa unele lacune, de a asimila și de a folosi cunoștințe noi, de a-și dezvolta limbajul fonetic, lexical, gramatical.

Jocul este un proces interdisciplinar care încurajează toate tipurile de inteligență, conform teoriei inteligențelor multiple a lui A. Gardner (1983): lingvistică, muzicală, logico-matematică, spațială, corporal chinestezică, personală și socială.

Din activitatea practică desfășurată la catedră, din studiul experienței dobândite, am constatat că jocul didactic poate fi introdus în orice moment al lecției, pentru înțelegerea unor noțiuni, pentru consolidarea cunoștințelor, în evaluarea formativă, dar și în momentele în care elevii dau semne de oboseală, de lipsă de atenție. Jocul didactic este o formă de activitate plăcută și atractivă pentru elevii de vârstă școlară mică. I-am urmărit pe copii în timpul jocului și am citit în ochii lor bucurie și satisfacție; am văzut născând în ei dorința de ieșire din anonimat, de autodepășire, am observat în jocul lor competitivitate, fantezie, perseverență, spontaneitate, sporirea socializării și mi-am dat seama de impactul puternic pe care jocul didactic îl are asupra lor. La clasa pregătitoare trebuie să se respecte noi principii în alegerea strategiilor. Unul dintre acestea e abordarea ludică a învățării.

Toate activitățile desfășurate trebuie să se deruleze sub forma unor jocuri sau antrenamente amuzante. Spațiul clasei trebuie amenajat conform acestui principiu, astfel că nu trebuie să lipsească colțul special amenajat: ludoteca.

La clasa pregătitoare, jocul didactic formează deprinderile de autocontrol a conduitelor operatorii, a achizițiilor cognitive și sporește gradul de înțelegere și participare activă a elevului la actul de învățare. Pentru atingerea scopului și realizarea obiectivelor, jocul didactic trebuie organizat, condus și finalizat printr-o evaluare. Aceste condiții impun :

- alegerea jocului: se realizează conform particularităților de vârstă, pregătire;
- pregătirea locului în care se desfășoară jocul (sala de clasă, sala de sport, diferite spații deschise etc.);
- pregătirea elementelor distinctive pentru echipe (eșarfe, panglici etc.);
- formarea echipelor – trebuie să fie echilibrate pe cât posibil;
- alegerea conducătorilor echipelor – în general se alege de coordonatorul jocului, uneori chiar de componenții fiecărei echipe;
- explicarea regulilor de joc – trebuie să fie scurtă, precisă, clară;
- desfășurarea jocului – presupune respectarea regulilor, păstrarea disciplinei, fără a stăvili însă buna dispoziție și a inhiba exteriorizarea stărilor emoționale;
- asigurarea arbitrajului – se realizează de obicei de către organizatorul jocului;
- încheierea jocului (după finalizarea sarcinilor de joc sau la încheierea timpului alocat);
- stabilirea și comunicarea rezultatelor;

- analiza jocului de către organizator.

Prin joc e antrenată toată clasa la asimilarea cunoștințelor prin forțe proprii, elevii, participând activ și efectiv la procesul de învățare ca protagoniști și nu ca spectatori. Prin joc elevii învață cu plăcere, cei timizi devin volubili, activi, mai curajoși, capătă încredere în capacitățile lor, învață să-și subordoneze interesele personale în fața intereselor grupului. Prin caracterul lui practic, jocul mijlocește cunoașterea directă a lumii și, mai ales, cultivă deprinderi, trăsături complexe de caracter, convingeri și puternice trăiri emoționale. El este generatorul unei motivații puternice, intrinseci, eficiente. Motivele incită la acțiune. Ele apropie elevul de materialul cognitiv. Au drept consecință un randament sporit al acțiunilor de cunoaștere. Pornind de la o motivație bine aleasă se va instaura înclinația puternică spre materialul de cunoaștere (obiectul succesului personal). Jocul influențează pozitiv voința de învățare - act care trebuie educat, inoculat precum un ser. A-i atrage pe elevi - iată o adevărată punte de încercare pe care un dascăl trebuie să o treacă. Voința îi va aduce elevului activism, spirit de inițiativă, putere, perseverență, independența. Jocul implică logic curiozitatea. Ea se manifestă prin interesul de cunoaștere - atitudinea activă, pozitivă și perseverență.

La întâlnirea de dimineață și la activitățile de dezvoltare personală am folosit jocul „Ghemul magic”, un joc de intercunoaștere și relaționare pozitivă. Am oferit ghemul unui participant spunându-i de ce l-am ales: „te-am ales pentru că ești un prieten bun, mă ajuți...sau...te-am ales pentru că tu știi jocuri frumoase...etc”. Cel ales prinde ața și oferă ghemul altui coleg spunându-i ce calități a remarcat la el, de ce îl apreciază. Fiecare participant va alege cel puțin un coleg, până ce ața va forma o rețea asemănătoare unei pânze de păianjen.

Concluzia: într-un colectiv/ grup/clasa toți colegii sunt conectați ca într-o rețea și este esențial ca relațiile lor să fie bune.

“Bomboana buclucașă” este un joc de autocunoaștere. Învățătorul are un coș plin cu bomboane. Fiecare participant este rugat să ia din coș atâtea bomboane câte dorește. După ce fiecare a luat bomboanele, este rugat să spună despre sine tot atâtea lucruri frumoase câte bomboane a luat din coș. Mișcarea pe muzică la această vârstă înseamnă: bătaii din palme, pe genunchi, pași simpli de dans; mișcări ale brațelor, ale mișcări sugerate de textul cântecului (acțiuni, personaje).

La muzică și mișcare, jocul „Am o căsuța mică” le-a plăcut foarte mult. La început am citit versurile sub forma unei poezii, repetându-le de 3-4 ori, până au fost învățate de toți copiii. La cuvintele „așa și-așa”, participanții au arătat prin mișcare acțiunea din cântec. Trebuie să fie suficient spațiu între copii, ca să nu se lovească, deoarece cântecul și acțiunea se repetă accelerându-se ritmul.

La „Jocul cercurilor” am așezat copiii sub forma a două cercuri concentrice (față în față). Pe fond muzical, copiii s-au rotit în cerc. La oprirea muzicii, copiii care ajung față în față își dau mâna, se salută și își spun o bucurie: ce au înțeles din lecțiile de ieri, ce așteaptă de la ziua curentă.

Jocul didactic rămâne activitatea principală prin care elevul mic pătrunde în tainele învățaturii într-un mod plăcut. El facilitează sentimentul de siguranță, încredere, permite copilului să își exprime emoțiile, să-și asume riscuri, să încerce să experimenteze, să descopere lucruri noi, să treacă peste dezamăgiri, nereușite.

Să lăsăm copiii să se joace, să-i învățăm să se joace, căci jocul este farmecul copilăriei!

Bibliografie:

1. Avram, Săftica ; Mihaela, Ecaterina; Său, Zonica , , *Jocul didactic pentru preșcolari. Ghid metodic*, Editura Terra, Focșani, 2004 ;
2. Simister, CJ, *Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței și creativității copiilor*, Iași, Editura Polirom, 2011
3. Tomșa, Gheorghe, (coordonator), 2005, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Ed. Coresi, București

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE

Prof. învă. preșcolar **Vâlcu Nina-Nicoleta**
Grădinița cu P.P. Nr. 47 Brăila

Participarea la actul învățării este o problemă esențială a dezvoltării și se referă la talentul cadrului didactic de a stimula participarea activă și deplină, psihică și fizică, individuală și colectivă a preșcolarului. Cadrele didactice care demonstrează mobilitate intelectuală, flexibilitate pot utiliza și dezvolta metode activ-participative care au un caracter formativ-educativ, dezvoltă gândirea, memoria, imaginația, voința, potențialul de cunoaștere și creație al copiilor

Implicând cât mai mulți copii în activitățile de învățare, utilizând munca pe echipe și metodele active de transdisciplinaritate a învățării s-a constatat că învățarea integrată este benefică, deoarece leagă disciplinele una de alta, se asigură o viziune globală asupra obiectivelor, o anumită înțelegere a copilului considerat ca întreg, dar și o maximă coordonare în diferite etape ale procesului de învățare. Folosind metodele interactive de grup, fiecare cadru didactic contribuie la educarea și stimularea creativității preșcolarilor. Adoptarea unui învățământ creativ presupune însușirea și aplicarea cu predilecție a unor metode și procedee specifice. Învățând creativ, devenim creativi. Din acest punct de vedere, cele mai fructuoase sunt tehnicile de creativitate în grup. Ca argumente în favoarea folosirii lor ar fi:

- activitatea în grup stimulează creația de idei, ideile unora sunt generate sau îmbogățite de ideile celorlalți;
- se obține mai mult decât suma ideilor tuturor copiilor.

Metodele noi interactive se bazează pe cooperarea dintre copii în timpul unei activități. Ei trebuie să relaționeze unii cu alții astfel încât responsabilitatea individuală să

devină presupoziția majoră a succesului. Pentru a reuși să stimuleze creativitatea preșcolarului, educatoarea trebuie să fie model de creativitate, să cunoască și să stimuleze potențialul creativ al fiecărui copil, să recurgă la creativitatea în grup.

Exemplu: Descrierea metodei „**Schimbă perechea**” în cadrul unei activități din Domeniul Estetic și Creativ – Activitate Artistico-plastică „Peisaj de toamnă” – pictură.

Schimbă perechea este o metodă de predare-învățare interactivă de grup care constă în rezolvarea sarcinii de lucru în pereche.

Obiectiv: Stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucrul în pereche.

Etapele:

1. Organizarea colectivului de copii:

- se împarte colectivul de copii în două grupe egale;
- se aranjează mobilierul în careu deschis, corespunzător activităților artistico-plactice;
- se ocupă întâi scaunele din mijlocul careului, apoi cele din exteriorul acestuia.

2. Prezentarea sarcinii de lucru: realizarea unui tablou prin lucru în pereche și tehnica picturii – fiecare pereche va trebui să picteze timp de 5 minute cel puțin 3 elemente.

3. Activitatea în perechi:

- se dă semnalul de începere a lucrului, după 3-5 minute se „schimbă perechile”, copiii din interiorul careului se mută pe scaunul din dreapta și continuă peisajul;
- perechile se schimbă până ce fiecare copil din grupă face pereche cu toți colegii sau până au terminat lucrarea.

4. Prezentarea rezultatelor și formularea concluziilor:

- toți copiii se organizează în semicerc în fața lucrărilor expuse;
- se analizează lucrarea, se denumesc, iar educatoarea concluzionează și apreciază lucrul în pereche și rezultatele obținute prin cooperarea și ajutorul din partea întregii grupe.

Metoda „Schimbă perechea” stimulează creativitatea, originalitatea, toleranța prin acceptarea ideilor perechii în crearea conținutului tabloului și chiar independența în alegerea și compunerea spațiului de lucru.

„**Turul galeriei**” este tehnica de învățare prin cooperare care stimulează gândirea, creativitatea și învățarea eficientă, încurajând copiii să-și exprime opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegii lor.

Obiectiv: Elaborarea unui plan care să conducă la finalizarea unui produs ce constituie opinia/concepția tuturor membrilor grupului.

Descrierea metodei:

Se formează grupe de câte 3-4 copii; Copiii organizați pe grupe rezolvă o sarcină de lucru care permite mai multe perspective de abordare sau mai multe soluții. Produsele activităților de grup – desene, pictură, colaje etc. se expun pe pereții grupei (panouri instalate prealabil) ca într-o galerie expozițională.

La un semnal dat de educatoare grupurile de copii cu rol de “vizitatori ai galeriei” trec pe la fiecare lucrare și pe o coală (loc stabilit anterior) își “înscriu” comentariile, observațiile, folosindu-se de simboluri și ajutați fiind de educatoare. La finalul turului galeriei, grupurile de “vizitatori” revin la locurile inițiale și se citesc comentariile, observațiile făcute.

Exemplu: Domeniul estetic și creativ- Activitate Artistico-plastică: „Gâze și fluturi cutreieră pamântul”(desen/pictura)

Descrierea activității: Se constituie grupe de 3-4 copii care se consultă în vederea găsirii soluțiilor privind: elementele constitutive ale tabloului, culorile folosite, așezarea în pagină, împărțirea sarcinilor în cadrul grupului. Timpul de lucru variază în funcție de forma de organizare a activității, respectiv ca parte a unei activități integrate sau ca activitate de sine-stătătoare. Educatoarea monitorizează activitatea oferind sprijin, dar fără a influența aspecte ce țin de creativitatea grupelor constituite. Grupele afișează lucrările pe panourile amenajate, formând “expoziția” și turul galeriei începe prin trecerea grupurilor de la o lucrare la alta pentru a o examina. Pe marginea lucrărilor vor fi lipite buline colorate astfel: buline **albastre** pentru lucrări care au elemente lipsă (soare, iarbă, gâze, fluturi), buline **mov** pentru lucrări care conțin elemente care trebuie eliminate din tablou, **roșii** pentru lucrări cu cât mai multe elemente, detalii, lucrări originale. Se motivează acordarea fiecărui tip de bulină pe lucrare. Turul galeriei durează până la analizarea tuturor lucrărilor, grupurile revin la loc și-și completează lucrările. Această

metodă antrenează grupurile, reactualizează cunoștințele, exersează deprinderile, evaluează capacități și abilități specifice preșcolarilor.

Metoda brainwriting sau 6/3/5 este o metodă interactivă de grup de stimulare a creativității. Presupune un număr de 6 copii care enumera 3 soluții, pe care le va nota educatoarea pe o foaie, pe parcursul a 5 minute, rotindu-se foaia pe care desenează sau spune fiecare cele 3 idei, în așa fel încât fiecare foaie să treacă pe la toți cei 6 participanți, obținându-se în final o multitudine de soluții, variante, idei.

Metoda poate fi aplicată în mai multe variante, în funcție de o serie de criterii. Grupul creativ poate conține membri obișnuiți ai grupului natural neselectați după criterii creative.

În acest caz se pot admite chiar și două sau o singură soluție la fiecare rotire. Dar poate fi constituit și din membri selectați pe criterii creative, în acest caz solicitându-se minimum 3 variante de soluții la problema de rezolvat și rapiditate mai mare. În această variantă, într-un timp scurt se obțin un număr de idei. *Exemplu – Arta – Desen: „La mare”*

Obiectiv: Stimularea creativității de grup a copiilor. Copiii sunt împărțiți în grupe de câte 6.

Material folosit: Coli de hârtie, creioane colorate.

Sarcina jocului: Reprezentarea prin desen a unor elemente care să ilustreze o temă, continuând și completând totodată desenul copiilor.

Desfășurarea jocului: Copiii sunt împărțiți în grupuri de câte 6. Fiecare copil al grupului își alege câte o culoare cu care va lucra, diferită de a celorlalți 5 colegi de grup.

Educatoarea prezintă jocul: Astăzi, la Centrul Artă vom desena tema „La mare”. Fiecare copil să se gândească care vor fi primele 3 elemente care vor alcătui desenul lui. După ce veți desena cele trei elemente, dați foaia colegului din dreapta pentru „a citi”, desenele și pentru a continua desenul vostru. Astfel se alternează activitatea individuală cu cea de grup. Foile se deplasează apoi de la stânga la dreapta până ajung în poziție inițială. Fiecare copil, când primește coala colegului din stânga sa, privește desenul, identifică elementele desenate și încearcă să adauge altele, să le completeze ori să le modifice creativ fără a se depărta de tema redată de colegul sau.

Se urmărește ca schimbul de fișe să se facă în ordinea stabilită, respectându-se regula. Notează implicarea fiecărui copil în realizarea temei. Fiecare lucrare realizată va reprezenta o subtemă a temei prezentate la începutul activității. Copiilor li se solicită să găsească un titlu care să definească conținutul desenului. Exemplu: „În vacanță, la bunici”, „În vacanță”, „În tabără”. Deoarece fiecare copil desenează cu o singură culoare, educatoarea are o evidență clară a contribuției fiecăruia în realizarea temei.

Tehnica viselor – este o metodă bazată pe meditație, în care copilul își lasă în voie imaginația să lucreze pentru a exprima ceea ce a gândit că poate face el în viitor, cum va arăta locuința lui, colegii, școala, parcul etc., apoi compară visul cu realitatea în vederea obținerii unor situații viabile în viitor.

O variantă a metodei ar fi: Jocul „**De-a visul**”

1. Organizarea

Copiii sunt așezați pe saltele cu fața în sus, într-o poziție care să le ofere o stare confortabilă. Distanța dintre saltele să fie în așa fel încât să nu permită atingerea copiilor.

2. Comunicarea sarcinii de lucru

Cum orice vis are loc în stare de somn, se anunță jocul „De-a visul” și sarcina de lucru: „*Ne prefacem că dormim. Stați cu ochii închiși, respirați ușor, încercați să vă relaxați. Eu am să vă povestesc ce visăm. În timp ce eu povestesc, voi vă imaginați visul*”. Se prezintă un text. *Este timpul să ne trezim. Deschidem ochii, întindem brațele, ne-am trezit!*

3. *Activitatea individuală:* Fiecare se așează la măsută și pe o foaie de hârtie desenează cum și-a imaginat visul, ce reprezentări l-au ajutat să-și imagineze conținutul visului.

4. *Prezentarea rezultatelor:* Pe un panou se așează lucrările și se analizează urmărindu-se: numărul de elemente, dimensiunea lor, poziția spațială, exactitatea redării (Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., 2002, p.302).

Din perspectiva organizării interactive și integrate a activităților de educație plastică eficiente și atractive sunt metodele mixte, de predare, învățare și evaluare deoarece înlătură monotonia didactică și climatul pedagogic rigid, activitatea grupurilor de copii devine interactivă prin cunoașterea reciprocă, prin dezvoltarea trăsăturilor sociale ale personalității și își intensifică relaționarea prin metodele de lucru în

echipă, ducând pe termen lung, la înlocuirea clasicei relații profesor-elev, cu structura complexă profesor-colectivitate -elev.

Eficiența acestor metode depinde de competența psihopedagogică a cadrului didactic și de caracterul individualizat al activității preșcolarului. Metodele didactice se aleg în funcție de specificul disciplinei și de vârsta preșcolarilor. Utilizarea metodelor adecvate conținuturilor, obiectivelor propuse, temelor plastice, tehnicilor de lucru, particularităților de vârstă, tipului de activitate facilitează desfășurarea unui demers didactic eficient și modern.

BIBLIOGRAFIE:

- *Didactica – Revista de comunicări științifice*, nr.3 / 2008;
- *Activități integrate din grădiniță – Ghid pentru cadrele didactice*, 2008;
- *Revista învățământului preșcolar nr.1-2/2009*

ÎMI CUNOSC COPILUL?

Prof. învă. primar **Van den Berg – Jianu Violeta-Anca**
Școala Gimnazială "Ion Creangă" Brăila

Îmi cunosc copilul?

MOTTO : "Educația copiilor e un lucru gingaș... Când duce la rezultate, ea n-a fost decât luptă și grijă; când nu reușește, durerea nu mai cunoaște margini."

Democrit

Vreți copii pozitivi?
Atunci fiți părinți pozitivi!"
- dr. psiholog Debbie Glasser

Obiective propuse

- Dezvoltarea priceperilor și abilităților de cunoaștere a propriului copil
- Dezvoltarea unor abilități și atitudini necesare îmbunătățirii relației părinți-copii
- Derularea unor activități de sprijin socio-educativ/consilierea părinților în vederea îmbunătățirii relației părinți-copii, precum și a relațiilor dintre școală și familie în vederea prevenirii situațiilor de criză educațională
- Grup țintă: părinții elevilor din clasa a III -a A
- Coordonator: Prof. înv. Primar Van den Berg –Jianu Violeta Anca
- Resurse materiale: Laptop, videoproiector, prezentate PowerPoint, flipchart, coli, fișe, chestionare.
- Metode și strategii: activ-participative, brainstorming, ciorchinele, conversația, observația, activitate în echipe, frontală și individuală

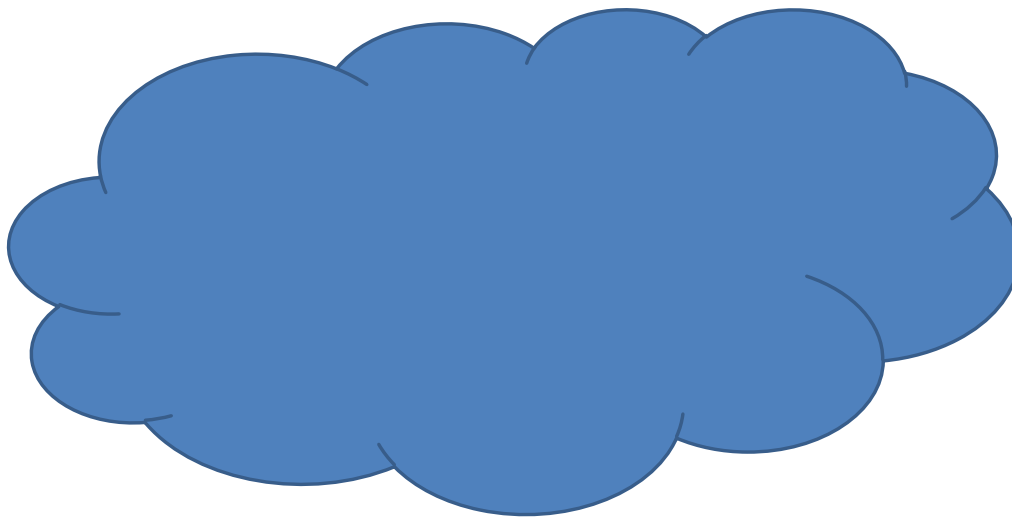
PROGRAM:

- Deschiderea activității;
- •Prezentarea temei: „Îmi cunosc copilul?”
- •Chestionar pentru părinți: „Ce fel de copil am?” (Activitate individuală)
- •Chestionar pentru copii: „Ce fel de copil sunt?” (Este același chestionar, dar adresat copiilor)
- •Chestionar pentru părinți ~ Investigarea relației școală – familie ~
- •(Interpretarea rezultatelor va fi făcută într-o activitate ulterioară.)

ACTIVITATE PE GRUPE (părinții lucrează pe planșe, apoi un raportor prezintă rezultatele, care vor fi completate de către părinții celorlalte grupe)

- Ex 1. Să ne cunoaștem Părinți/Copii
- Ex 2. Joc” Oglinda” –joc de imitație
- Ex 3. Joc de comunicare “Dacă aș fi părinte ..aș/Dacă aș fi copil..aș”
- Ex 4. Joc pereche:” Noi doi și relația”
- Ex 5. Joc pentru copii : “Dacă as fi un animal ..aș fi o maimuță...”
- Ex 6. Joc “ Cuibul pentru ou”

Dacă aș fi copil..aș face..

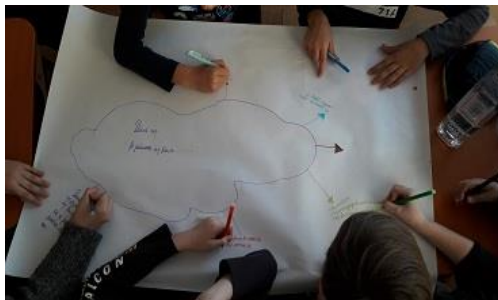
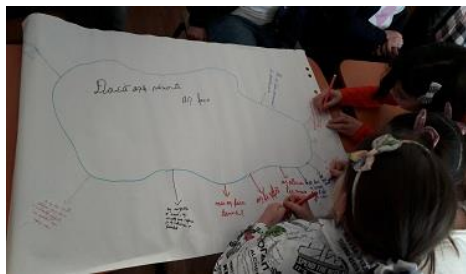
Dacă aș fi părinte ..aș face...

• **Imagini**

Exemple

Ex de Mimică-Ce face mama mea?

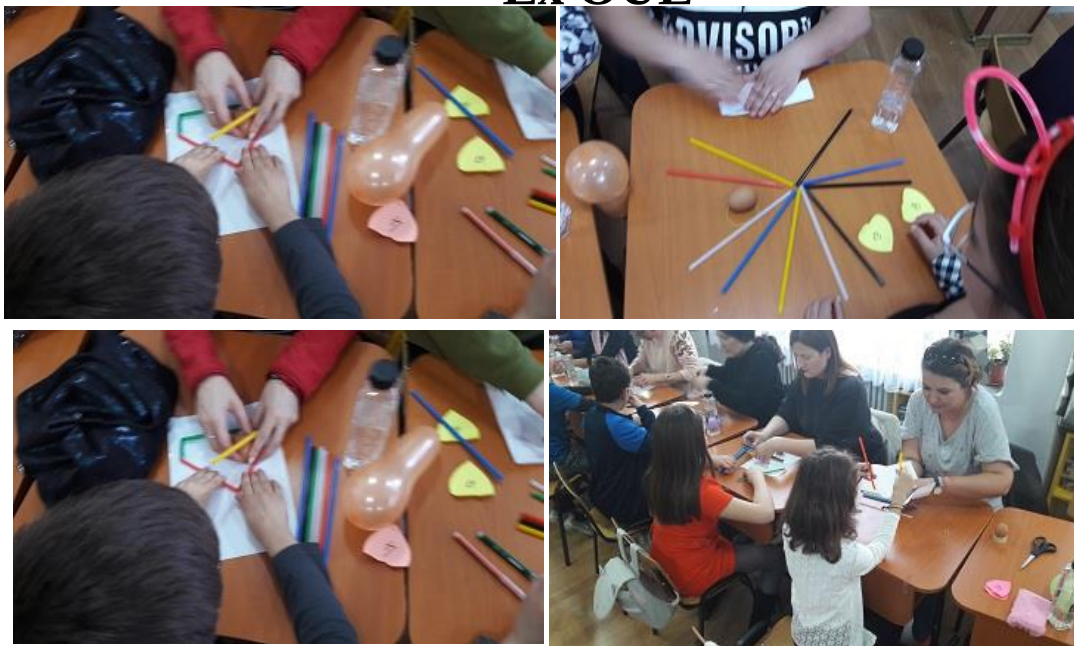
Ex de relaxare PIZZA

Ex de Încredere EU & TU

Ex OUL

Antoine de Saint Exupery

- “ De unde sunt eu? Sunt din copilăria mea.
Sunt din copilăria mea ca dintr-o țară

“Copiii sunt mâinile cu care ne prindem de rai.”

- Henry Ward Beecher

PROBLEME SPECIFICE ALE ADAPTĂRII COPILULUI LA VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ȘCOLARĂ

Prof. învă. primar **Vișan Daniela**
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”
Brăila

Copilul este un „mic univers”, iar creșterea și devenirea lui ca adult reprezintă un drum lung și anevoios, plin de urcușuri și coborâșuri. Încă de la naștere, ființa umană începe un amplu proces de învățare, pe care îl continuă până în momentul în care trece în neființă. Așadar, învățarea, reprezintă conceptul cheie în jurul căruia gravitează dezvoltarea și devenirea umană.

Mica școlaritate este perioada când se modifică mult regimul de muncă și de viață, școala introducând în fluxul activității copilului un anumit orar, anumite planuri și programe cu valoare structurantă pentru activitate.

Mediul școlar, în care copilul de șase ani este primit, diferă de cel familial, el fiind creat pentru o muncă disciplinată, continuă, organizată. În cadrul acestui mediu, care oferă copilului, în locul grupului de joacă o colectivitate cu numeroase întrepătrunderi mentale, afective, morale.

Adaptarea la viața școlară, la ocupațiile și relațiile școlare presupune o maturitate din partea copilului, care să-i insufle capacitatea de a se lipsi de afectivitatea îngustă din mediul familial și de interesele imediate ale jocului, pentru a pătrunde într-un nou univers de legături sociale și a-și asuma îndatoriri.

Pe baza studiilor de specialitate s-a demonstrat faptul că unii copii întâmpină dificultăți în adaptarea la viața școlară, determinate de instabilitate neuropsihică, de conflicte afective de origine sociofamilială (încăpățănare, negativism), precum și de sarcinile copleșitoare din mediul școlar, dascăli dificili, clase suprapopulate. Toate aceste probleme duc la comportamente de retragere în sine, împrăștiere.

Intrarea în școlaritate reprezintă un prag cu multe și importante aspecte psihologice, care marchează adaptarea școlară și imprimă direcția generală a întregii perioade pe care individul o va petrece în școală. Psihologii compară „șocul școlarizării”, ca importanță cu cel al nașterii, sau cu cel al pubertății.

Noul mediu social provoacă micilor școlari sentimente de frică. Este foarte importantă socializarea copiilor prin grădiniță, care, pusă între familie și școală contribuie la atenuarea șocului începutului de școală.

Un rol important în adaptarea cu succes a copilului în școală îl are frecventarea grădiniței, precum și modul în care viața școlară este prezentată de adulți, în speță de părinți.

Pentru a veni în sprijinul unei adaptări optime a copiilor la viața școlară, se apelează la menținerea unei strânse legături între cele două instituții atât de asemănătoare și atât de deosebite în același timp, prin efectuarea de vizite, de colaborări, de schimburi, ce pun preșcolarii în legătură directă atât cu școlarii, cât mai ales cu învățătorul. Copilul trebuie învățat că școala nu este o modalitate de constrângere, de încetare a jocului, de îngrădire totală a activităților libere atât de iubite în grădiniță, ci dimpotrivă, ea reprezintă o continuare firească a activității copilului, care a evoluat și care acum este capabil să joace jocuri mult mai elaborate decât cele din grădiniță, să înțeleagă sarcini mai complexe deoarece a crescut, iar posibilitățile sale sunt altele.

Dacă în perioada preșcolară copilul se manifestă spontan, este expansiv, cu o mare dominație a expresiei în toate reacțiile sale, la trecerea în școlaritate el învață că trebuie să se exprime doar atunci când este solicitat. Mediul școlar aduce cu el un climat mai rece și mai puțin protector decât cel familial și cel din grădiniță.

În școală copiii învață să-și stăpânească pornirile emoționale, să se situeze alături de ceilalți și să deguste plăcerea competiției. Se compară între ei în funcție de anumite criterii (performanță, aptitudini, vestimentație, sociabilitate, moralitate) constatându-se astfel ranguri, dominante, subordonări, superiorități și inferiorități. Ei se pot situa pe primul loc în raport cu un criteriu sau pe ultimul în raport cu altul. Aceste comparații duc la o “mlădiere socială”, spune Maurice Debesse, absolut necesară adaptării școlare. Școala îi învață pe copii să se situeze printre semenii.

Perioada de adaptare școlară nu se consumă la fel pentru toți copiii. Sunt preșcolari care, aflați în pragul școlarității, manifestă negativism, părinții plângându-se că

aceștia au devenit brusc capricioși, neascultători, chiar impertinenți. Educatoarele îi descriu ca fiind foarte activi, interesați să afle cât mai multe despre școală, preferând sarcinile de învățare a jocului. Ceea ce concordă cu observarea conduitei acestor copii, care se arată a fi mobili, înclinați să se distragă de la activitatea de joc începută și s-o abandoneze cu ușurință, preferând sarcinile date de adulți și ocupațiile care presupun interacțiunea cu aceștia. Atunci când se joacă ei transpun în conduita lor de joc conținuturi preponderent intelectuale, extrase din filme, din discuții.

O altă categorie de preșcolari manifestă, potrivit cercetătorilor, o conduită diferită de cea descrisă anterior. Copiii se comportă neconflictual, sunt liniștiți, ascultători, nu protestează în fața adulților, se ocupă mult cu jocul, preferându-l învățării.

Atunci când intră în mediul școlar, prima categorie de preșcolari, cea în care se observă indiciile unor fenomene de criză, își modifică brusc conduita. Ei depășesc dificultățile din perioada precedentă, își ameliorează mult conduita și reintră în normal. Sunt cazuri când capriciile și indisciplina în conduită persistă, copiii cu asemenea caracteristici reușind cu greu să facă față programului școlar.

Copiii din cea de-a doua categorie, în a căror conduită nu se observă fenomene de criză, manifestă și ei negativism odată cu intrarea în clasa I. Acasă fac mofturi, sunt capricioși, impetinenți, iar la școală sunt nedisciplinați, puțin activi la lecții, aduc jucării cu care se joacă pe sub bănci.

Există o necoincidență a nivelurilor constituirii premiselor necesare începerii activității școlare, care face ca unii copii să nu fie destul de pregătiți pentru contactul cu activitățile școlare.

Decalajul dintre social și psihologic generează disonanțe pentru ambele categorii de copii, aflați în pragul școlarității. Ei vor străbate o fază critică, de criză, vor apărea în ambele cazuri simptomatologii comportamentale negative.

Soluționarea acestui decalaj și implicit detensionarea, trecerea copilului într-o nouă fază a dezvoltării, numită postcritică, nu se poate realiza decât prin intervenția mediatore și modelatoare a factorului pedagogic, a modelului educațional, a procesului instructiv educativ.

Treptat, intrând în viața școlară, copiii ajung să-și restabilească starea de confort interior.

Se știe că personalitatea umană poate fi modelată, iar creierul rămâne maleabil întreaga viață, asta însemnând că ne putem schimba la zece ani, la cincisprezece ani și chiar la vârsta adultă, dar se mai știe că primii șase sau șapte ani de viață au o importanță covârșitoare asupra viitorului fiecăruia dintre noi, în toate domeniile, dar mai ales în materie de psihologie.

Pentru părinții unui copil de vârsta aceasta, este foarte important să cunoască foarte bine etapele pe care acesta le traversează, pentru a-l putea ajuta să se bucure din plin de dragostea și experiența lor.

De asemenea, este hotărâtor ca această perioadă să fie una pozitivă, din toate punctele de vedere.

Specialiștii spun că există *șapte elemente cheie care stau la baza succesului pe care

copiii îl vor avea la școală*. (Daniel Goleman- ”Inteligența emoțională”):

- Încrederea - sentimentul de siguranță, certitudinea că se poate bizui pe ajutorul celor din jur în demersul său spre cunoaștere și devenire;
- Curiozitatea - dorința de a cunoaște ceva nou;
- Intenția - pornirea interioară, conștientă, însoțită de dorința de a îndeplini ceea ce îți propui;
- Controlul de sine - capacitatea de control asupra faptelor proprii;
- Raportarea - dorința și capacitatea de a se alătura unui grup, de a participa la activitatea acelui grup încercând să se facă înțeles și să- i înțeleagă pe ceilalți;
- Comunicarea - capacitatea și dorința de a transmite și a face cunoscute celorlalți propriile idei și sentimente;
- Cooperarea - capacitatea de a lucra împreună cu cineva în scopul realizării unui obiectiv comun.

Dacă un copil vine sau nu vine în prima zi de școală cu aceste calități deja dobândite, depinde în mare măsură de părinții dar și de educatorii care au o mare responsabilitate în formarea unitară a personalității lui.

Primele experiențe școlare sunt esențiale în pregătirea fundalului pentru succesul sau eșecul școlar. Chiar și în prezent, când majoritatea copiilor urmează clasa pregătitoare,

ei simt deseori un amestec de nerăbdare și neliniște la începutul clasei I. Prima zi de școală „obișnuită” veste un reper important - un semn al progreselor în dezvoltare, care fac posibil acest nou statut.

Nu este mai puțin adevărat că începerea școlii este importantă pentru copil și pe plan simbolic: el îi va întâlni pe „cei mari” și pe învățătoare. Vor interveni schimbări concrete: copilul va trebui să ducă și să aducă singur un ghiozdan, va avea teme de făcut, va trebui să stea așezat cuminte în banca lui timp de o oră, fără întrerupere, va fi atent la ceea ce i se spune, va trebui să fie mult mai autonom și să aibă grijă de lucrurile lui.

Frecvent, părinții, mai anxioși decât copilul lor, contribuie la transformarea emoțiilor lui într-o teamă, în timp ce el s-ar simți mai degrabă plin de o legitimă mândrie, deci mai degrabă părinții trebuie să se pregătească pentru începerea școlii și să accepte să-și vadă copilul crescând.

PROBA DEFORMĂRII BULGĂRELUI

„Proba deformării bulgărelui” (dupa Piaget & Inhelder 1965) pune în evidență apariția primei operații concrete a gândirii: conservarea cantității. Însușirea noțiunii de număr este condiționată de conservarea cantității.

Este o probă predictivă pentru reușita școlară la începutul clasei pregătitoare. De regulă se recomandă ca acei copii care nu au conservarea cantității să mai rămână un an în grădiniță.

Se utilizează un bulgăre de plastilină modelat sub forma sferică. În prima fază bulgărele este împărțit în fața copilului în 2 sfere egale. În a doua fază, una dintre cele două sfere este alungită tot sub privirile copilului și acesta este întrebat unde este mai multă plastilină. Copilul care nu are conservarea cantității va răspunde că în tubul alungit. În faza a treia se alungește și al II-lea bulgăre până seamănă cu primul, iar apoi primul tub de plastilină este divizat în 2-3 tuburi mai mici, pe lungime. Copilul este întrebat unde este mai multă plastilină. Și de această dată copilul care nu are conservarea cantității va răspunde că acolo unde sunt mai multe tuburi.

Gândirea acestui copil este încă dominată de percepție, de modificările fizice. El susține neconservarea cantității deși toate operațiile s-au făcut sub ochii lui. Aceeași probă se poate realiza cu lichid. Se utilizează două pahare cu forma și dimensiuni identice

(A1 și A2) în care se toarnă un lichid colorat până la același nivel. Apoi, sub privirile copilului, lichidul din paharul A2 se varsă în două pahare mai mici de dimensiuni diferite (B1 și B2). Copilul este întrebat unde este mai mult lichid (în A1 sau B1+B2?). Dacă nu are conservarea cantității el va alege a doua variantă.

Reușita activităților educaționale depinde în mare măsură de analiza și respectarea specificului psihoindividual al fiecărei vârste și chiar al fiecărui copil. Numai astfel, proiectarea și organizarea actului educațional poate reprezenta un răspuns la necesitățile de informare și formare a copilului.

Pentru perioada de adaptare este caracteristică apariția unor tulburări neuropsihice, în special, a unor nevroze de suprasolicitare sau distonii. Cunoașterea capacității adaptabile a copiilor este importantă, deoarece prin depistarea timpurie a stărilor inadaptabile pot fi evitate tulburările de caracter și stările inadaptabile, care ar putea să aibă, mai târziu, un impact negativ asupra organismului, în general.

Depistarea lor implică, în mod necesar, analiza aprofundată a personalității în fiecare caz în parte, a condițiilor de viață în familie, școală și societate. Este cunoscut că cea mai sporită solicitare a sistemului nervos vegetativ apare, în procesul adaptării, la elevii care au un sistem nervos labil, care suferă de diferite maladii. Aceștia au devieri și un nivel scăzut de școlarizare, reprezentând un contingent cu risc adaptiv.

Copiii nepregătiți pentru școală au insuccese și dezvoltă nevroze, frică față de școală și nedorința de a învăța, ceea ce adesea este apreciat ca „stres de școală”. În perioada preșcolară superioară intervin un șir de schimbări și se atestă un salt important în dezvoltarea psihicului, manifestat prin dezvoltarea gândirii, atenției, memoriei, proceselor volitive, eu-lui personal și altele.

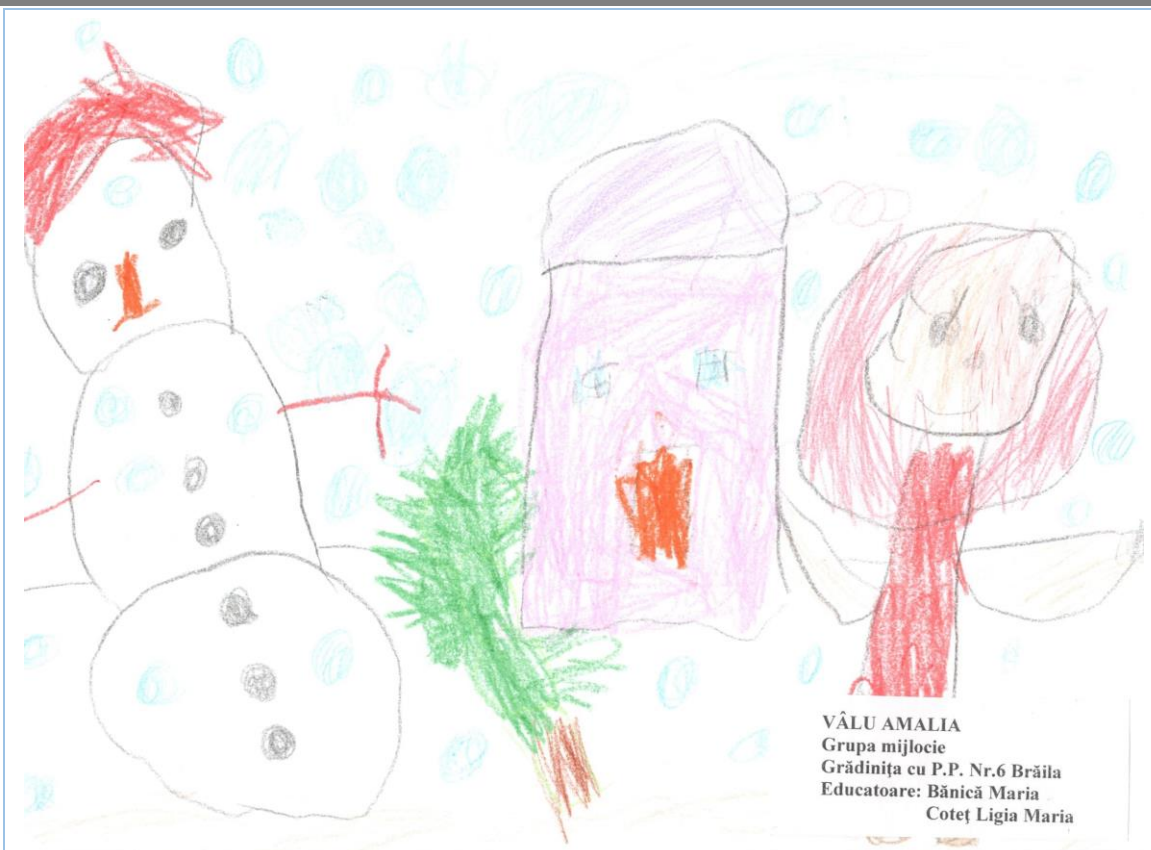
Înșușirile social-caracterologice depind, în mare măsură, de condițiile de viață ale copilului. Copiii care frecventează grădinița se deosebesc esențial de copiii crescuți în familie. Copilul de 6 ani, apt pentru școlarizare, poate să pună mai mult pe plan secundar dorințele personale, să le stăpânească în cazul în care situația de moment o reclamă. El este tot mai capabil să subordoneze acțiunile sale unor activități dirijate de scopuri supraordonate. Grație educației în familie și în grădiniță, cei mai mulți copii sunt obișnuiți să păstreze singuri ordinea și curățenia în sfera desigur mai restrânsă a necesităților personale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bolboceanu A., Vrânceanu M., *Ghid psihologic al preșcolarului*, Editura Lumina, Chișinău, 1996, 157 p.
2. Coasan A., Vasilescu A., *Adaptarea școlară*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988, p. 89- 111. 78
3. Crețu C., *Curriculum diferențiat și personalizat. Ghid metodologic*, Polirom, 1988.
4. Crețu E., *Probleme ale adaptării școlare. Ghid pentru perfecționarea activității educatoarelor și învățătorilor*, București, Editura All educațional, 1999.
5. Golu P., *Învățare și dezvoltare*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.

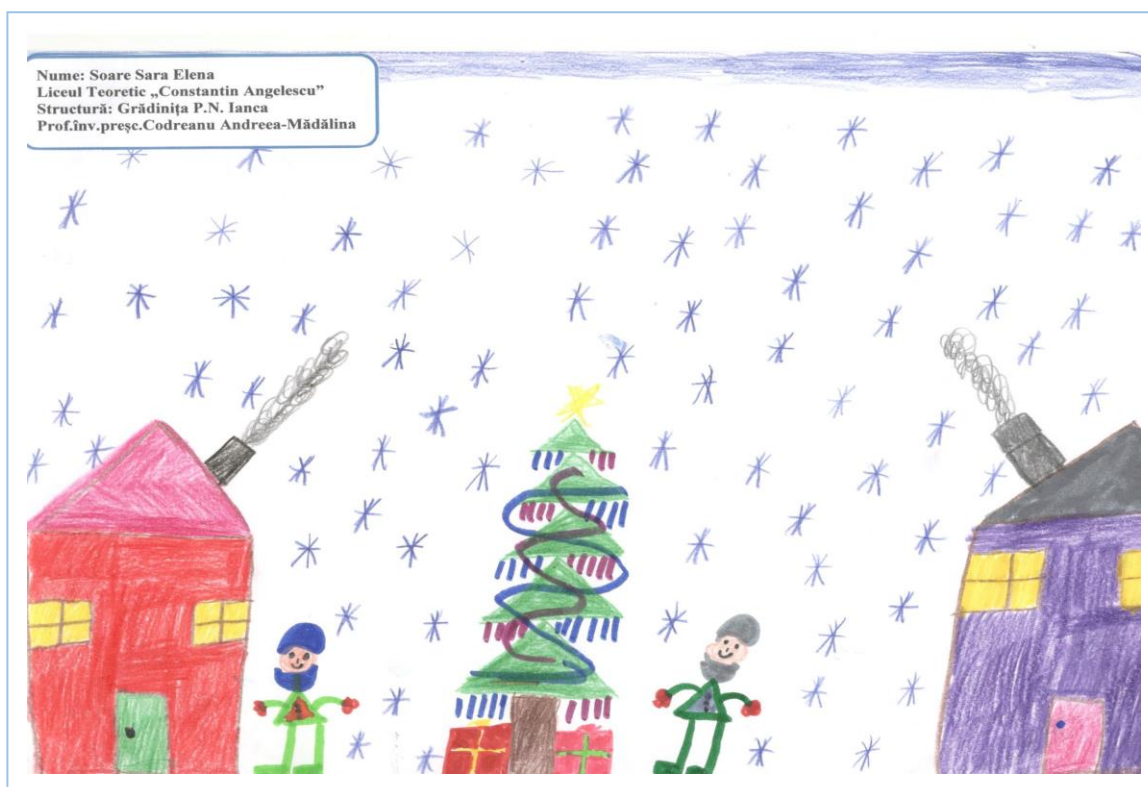

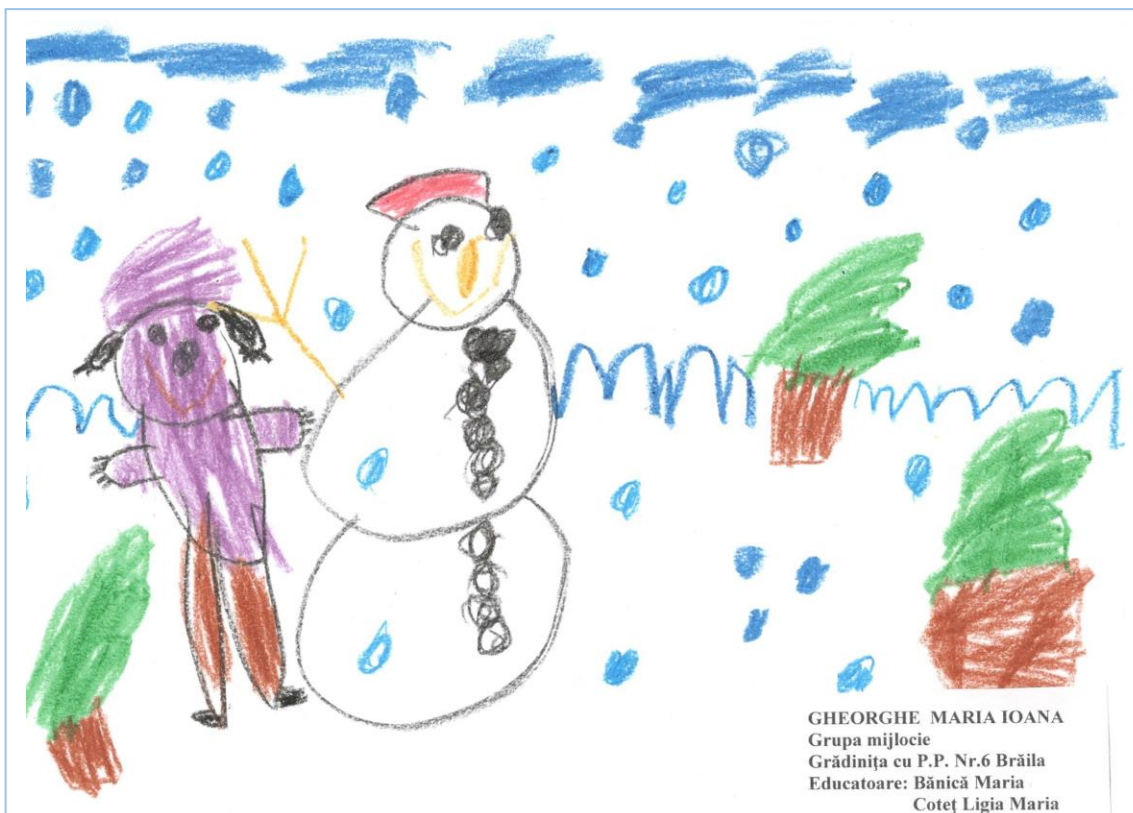

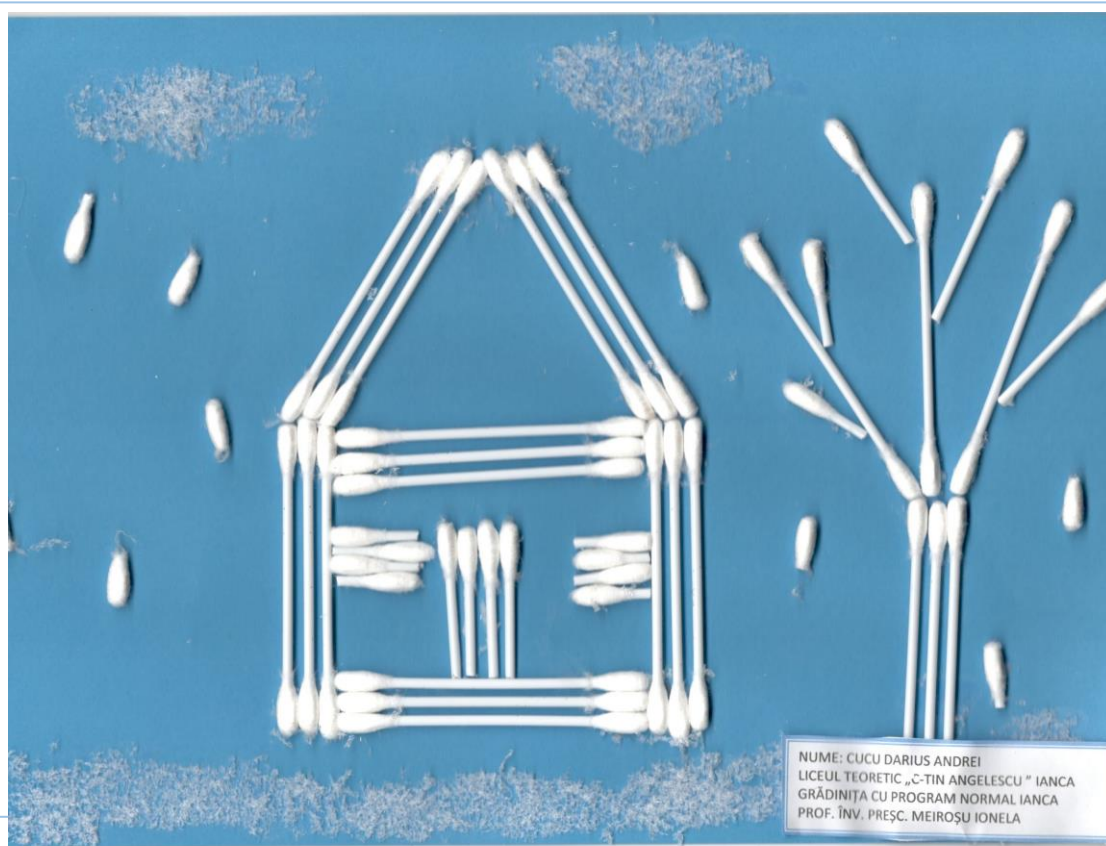

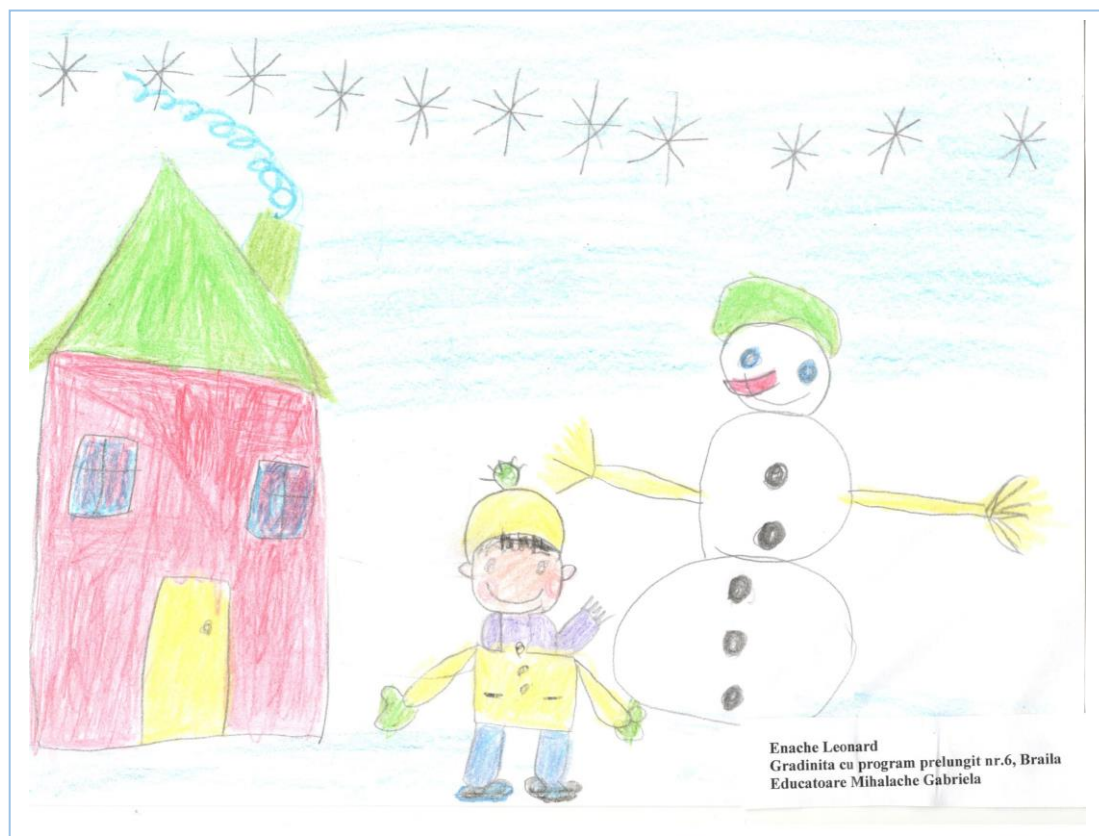

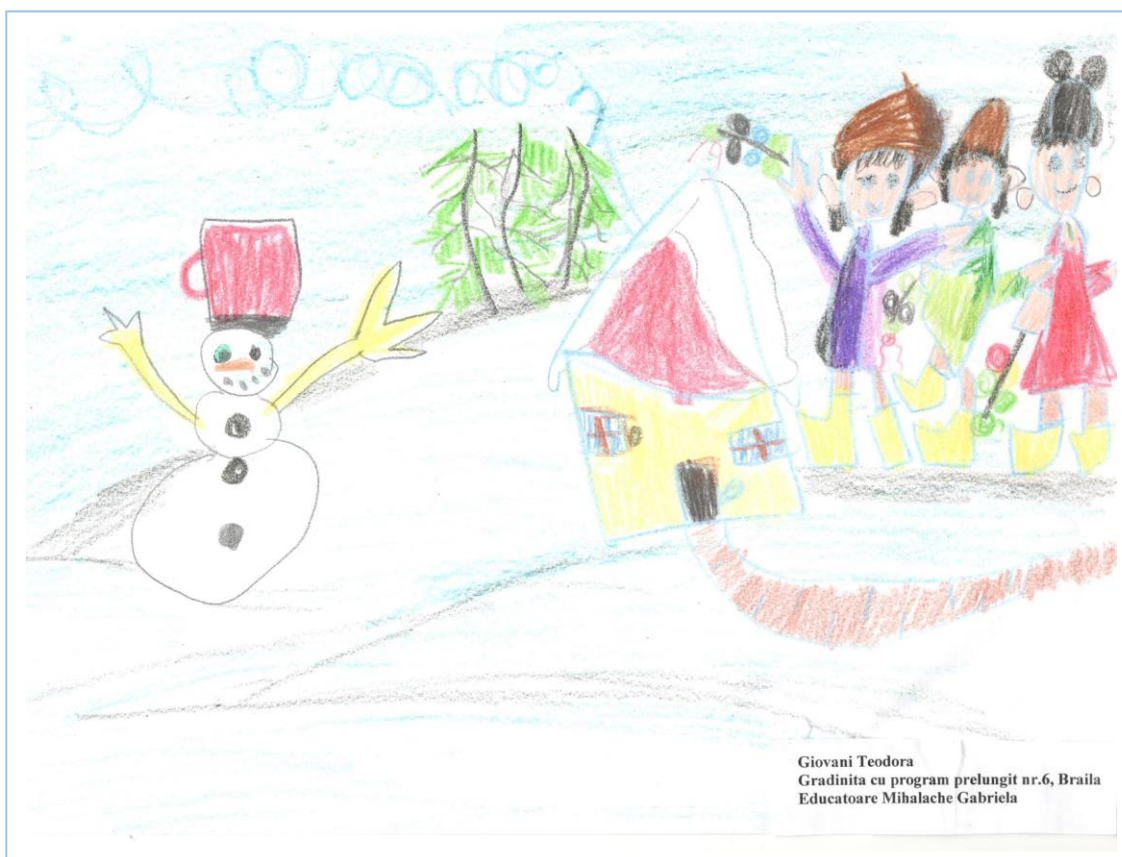

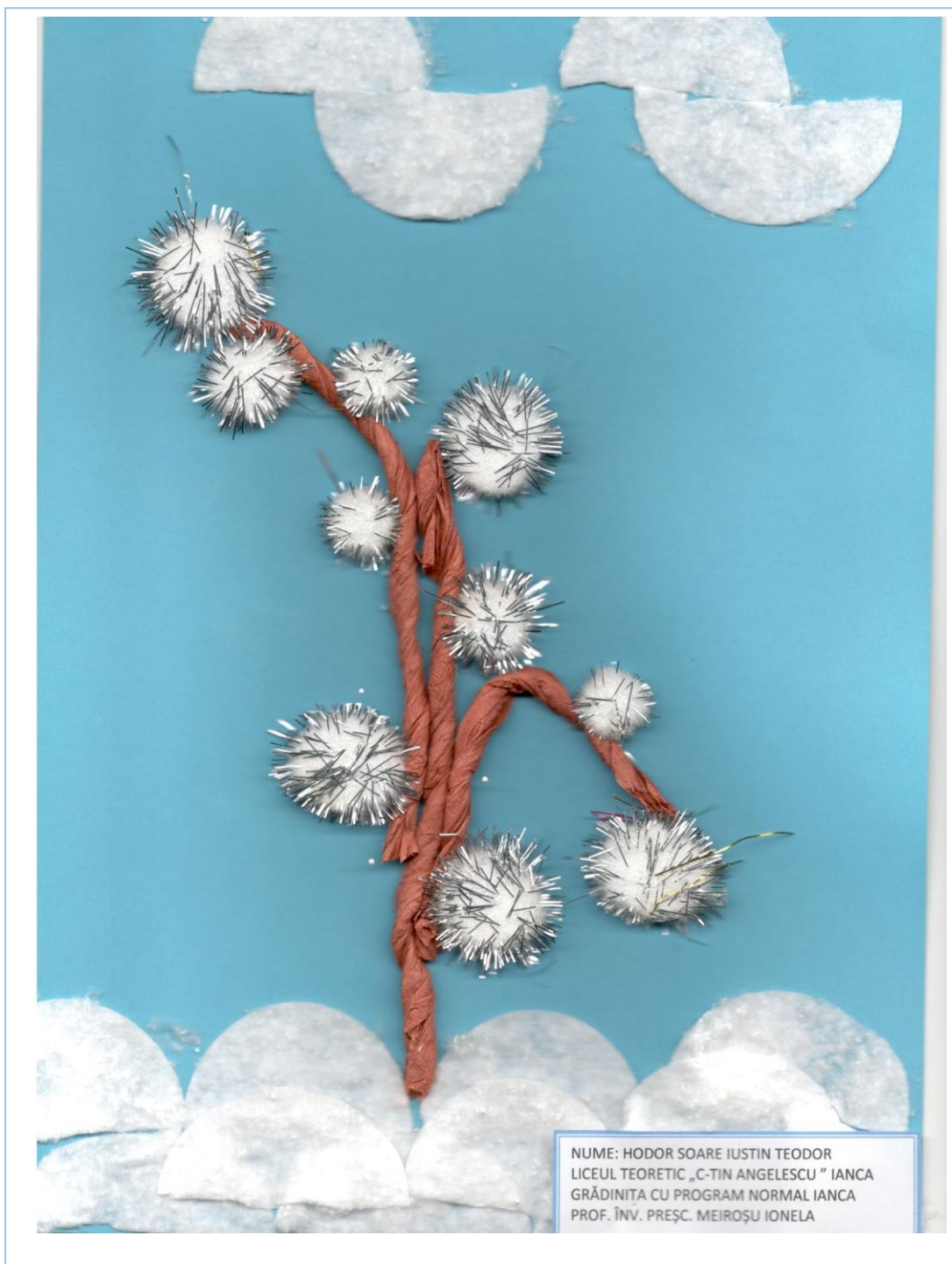

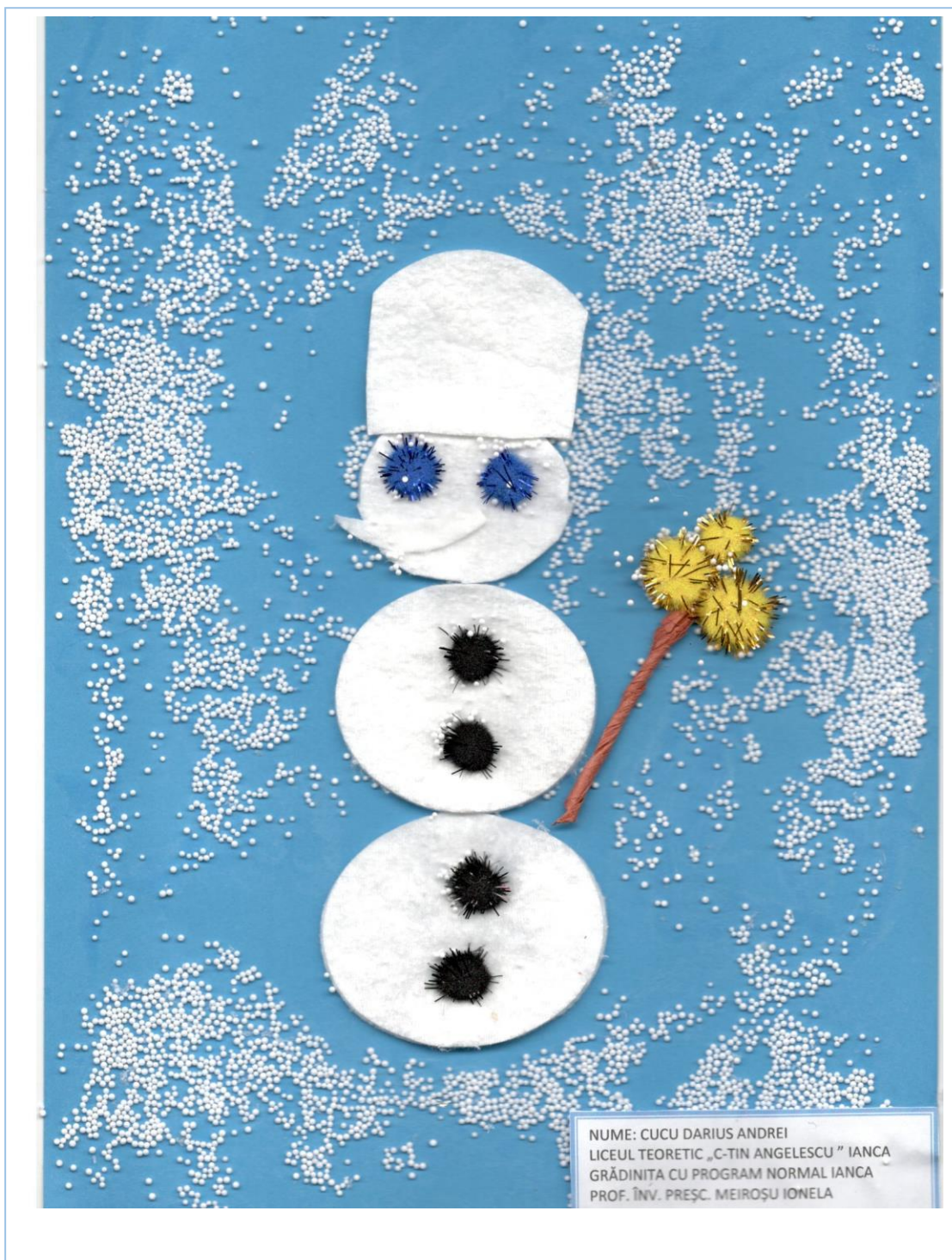

Voicilă Ștefan
Grăd. cu P.P. Nr.6
Educ. Sandu Adriana Mariana

NUME: CUCU DARIUS ANDREI
LICEUL TEORETIC „C-TIN ANGELESCU” IANCA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL IANCA
PROF. ÎNV. PREȘC. MEIROȘU IONELA

ISSN 2601-8853
ISSN-L 2601-8853